

Rapportage

Capaciteitsonderzoek binnensport- en buitensportaccommodaties

Gemeente Utrechtse Heuvelrug

versie: definitief

8 juli 2020

Inhoudsopgave

Samenvatting	4	5.3	Beheer en exploitatie	26
1 Inleiding.....	7	5.4	Knelpunten gebruikers	26
1.1 Aanleiding en onderzoeksoopdracht.....	7	5.5	Bevindingen zwembaden	27
1.2 Onderzoeksmethoden	8	6 Trends en ontwikkelingen	28	
1.3 Leeswijzer	8	6.1 Demografische ontwikkelingen	28	
2 Inventarisatie sportaccommodaties.....	9	6.1.1 Bevolkingsontwikkeling 2006-2019	28	
3 Binnensportaccommodaties.....	10	6.1.2 Bevolkingsprognose 2020-2040	29	
3.1 Capaciteit	10	6.1.3 Leerlingenprognose	29	
3.2 Spreiding	11	6.2 Trends en ontwikkelingen	30	
3.3 Bezetting	11	6.2.1 Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen.....	30	
3.4 Functionaliteit en kwaliteit	14	6.2.2 Ontwikkelingen in de sportparticipatie	31	
3.5 Eigendom, beheer en exploitatie.....	15	6.3 Lokale ontwikkelingen	32	
3.6 Bevindingen binnensportaccommodaties	15	6.3.1 Lokale sportdeelname	32	
4 Buitensportaccommodaties.....	17	6.3.2 Beleidsontwikkelingen	33	
4.1 Capaciteit	17	6.3.3 Ruimtelijke ontwikkelingen	34	
4.2 Spreiding	18	6.4 Ontwikkelingen verenigingen	34	
4.3 Vraag/aanbod	18	6.4.1 Ledenontwikkeling.....	34	
4.3.1 Voetbal	18	6.4.2 Leeftijdsopbouw	35	
4.3.2 Korfbal	19	6.4.3 Herkomst leden	35	
4.3.3 Hockey	19	6.4.4 Ontwikkelingen in gebruik accommodaties.....	35	
4.3.4 Tennis.....	20	6.4.5 Sporttechnische ambities	36	
4.3.5 Rugby	21	7 Toekomstperspectief	38	
4.4 Functionaliteit en kwaliteit	21	7.1 Toekomstige behoefte sportaccommodaties	38	
4.5 Eigendom, beheer en exploitatie.....	21	7.1.1 Behoefte vanuit demografische ontwikkelingen.....	38	
4.6 Bevindingen buitensport.....	22	7.1.2 Ontwikkelingen en wensen verenigingen.....	38	
5 Zwembaden.....	24	7.1.3 Verouderde accommodaties en vervanging	38	
5.1 Spreiding, capaciteit en kwaliteit	24	7.2 Optimalisatiemogelijkheden	38	
5.2 Gebruik en bezetting	25	7.3 Aandachtspunten	40	
5.2.1 Overdekte zwembaden	25	7.4 Constateringen	41	
5.2.2 Bosbad Leersum	26	Bijlagen	43	
		Bijlage 1 Verantwoording rapportage	44	

Bijlage 2	Inventarisatie binnensportaccommodaties	45
Bijlage 3	Teamindeling buitensport.....	47
Bijlage 4	Overzicht eigenaren en exploitant buitensport	52
Bijlage 5	Demografische gegevens	54
Bijlage 6	Leerlingenprognoses	55
Bijlage 7	Afstand scholen – binnensportaccommodaties.....	56
Bijlage 8	Uitgangspunten accommodaties	58

Samenvatting

De afgelopen jaren heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug geïnvesteerd in de sportvoorzieningen in de gemeente. Hoewel de maatschappelijke waarde van sport belangrijk is voor de gemeente zijn er ook aanzienlijke kosten mee gemoeid. Op de gemeentelijke uitgaven aan de sportaccommodaties is in de begroting een ombuigingstaakstelling opgenomen van € 100.000,-. Om deze reden wenst de gemeente inzicht te krijgen in de vraag-aanbod verhouding van sportaccommodatie, trends en ontwikkelingen en een daarbij aansluitend toekomstperspectief.

1. Inventarisatie sportaccommodaties (huidige situatie)

Allereerst is de bestaande situatie van de sportaccommodaties in de gemeente geïnventariseerd. De gemeente telt 18 binnensportaccommodatie, 20 buitensportaccommodaties en 3 zwembaden (zie Figuur 1). Commerciële voorzieningen zonder binding (in eigendom en/of financieel) met de gemeente en voorzieningen van particulieren vallen buiten de scope van dit onderzoek.

Figuur 1: Sportaccommodaties in de gemeente Utrechtse Heuvelrug

Op basis van de richtlijnen van o.a. NOC*NSF en de daaraan gelieerde Sportbonden, uitgezette enquêtes onder gebruikers, accommodatiebezoek en gesprekken met exploitanten van sportaccommodaties en bestudeerde documenten is de capaciteit aan sportaccommodaties in beeld gebracht en beoordeeld. In onderstaande paragrafen zijn de belangrijkste bevindingen puntsgewijs weergegeven.

Binnensportaccommodaties

- De gemeente kent 13 gymzalen en 5 sporthallen, de spreiding van deze accommodaties over de verschillende kernen is goed.
- Van de 18 binnensportaccommodaties worden 11 accommodaties optimaal gebruikt tijdens schooltijd (bezettingspercentage van meer dan 65%).
- Gezien de afmeting van de gymzalen is het gebruik door sportverenigingen op doordeweekse avonden en in het weekend minimaal tot beperkt.
- De sporthallen zijn met name in het winterseizoen in de avonduren en in de weekenden goed bezet voor de trainingen en wedstrijden van de sportverenigingen. In de maanden van april t/m november is de bezetting lager omdat de hockeyverenigingen en korfbalverenigingen dan geen gebruik meer maken van de sporthallen.
- De Twee Marken kent alleen in het winterseizoen een goede bezetting op doordeweekse avonden en overdag op de zaterdag gedurende de 10 weken dat de hockeyverenigingen gebruik maken van de accommodatie. De overige tijdsblokken en in de zomer kent de sporthal een minimale tot beperkte bezetting. De sporthal wordt, naast gebruik door verenigingen en Maarn Wijzer, incidenteel gebruikt voor evenementen en bijeenkomsten.
- De Driebergse verenigingen Dalto (korfbal), Shinty (hockey), Blue Arrows (basketbal) en SV Spirit (omni) ervaren knelpunten aangaande capaciteit voor de trainingen in de periode van november t/m maart. Zij hebben behoefte aan meer gebruiksuren in een sporthal.
- Vijf binnensportaccommodaties zijn meer dan 40 jaar oud en aan het einde van de economische levensduur. Kwalitatief (technisch) worden deze zalen door de exploitanten geclassificeerd als slecht tot redelijk.

Buitensportaccommodaties

- De spreiding van de verschillende buitensporten over de kernen is goed. Logischerwijs zijn in de grootste kern, Driebergen-Rijsenburg, de meeste buitensportvoorzieningen aanwezig.

- Bij voetbalvereniging SVMM Maarn is sprake van een overcapaciteit van 1 wedstrijdveld.
- Binnen de gemeente is, uitgaande van de indicatie van de KNVB, sprake van overcapaciteit aan trainingsvelden voor voetbal.
- Met de recente uitbreiding van de capaciteit van rugbyvelden in Driebergen is er sprake van een evenwicht in vraag en aanbod.
- Hemur Enge heeft nu de beschikking over twee wedstrijdelden (een kunstgrasveld en een natuurgrasveld) volgens de richtlijnen is er sprake van overcapaciteit van één veld. De vereniging kan volstaan met (afgerond) één kunstgras korfbalveld.
- Korfbalvereniging Doorn beschikt over 1 kunstgrasveld en 1 natuurgrasveld. De vereniging kan volgens de planningsnorm volstaan met 1 kunstgrasveld.
- Hockeyvereniging DMHC Shinty heeft op basis van de opgegeven teamindeling en de capaciteitsberekening een ondercapaciteit van 2 hockeyvelden. Hierbij moet opgemerkt worden dat het de vereniging, ondanks deze ondercapaciteit lukt om de trainingen en wedstrijden op de beschikbare velden te organiseren.
- Gemeente breed zijn er 5 tennisbanen te veel. Bij Ludenti (1 tennisbaan), Larsheim Tennis (3 tennisbanen) en LTV Maarn (2 tennisbanen) is sprake van overcapaciteit. De Manger Cats uit Driebergen hebben daarentegen afgerond 1 baan te weinig.
- De functionaliteit en kwaliteit van de sportgebonden voorzieningen zijn over het algemeen goed. Alleen de functionaliteit van het kunstgrasveld waar Hemur Enge gebruik van maakt, wordt door het ontbreken van belijning door de vereniging als onvoldoende ervaren.

Zwembaden

De gemeente beschikt over drie zwembaden. Op basis van gesprekken met de exploitanten, een enquête onder de zwemverenigingen en bestudeerde documenten kan het volgende worden geconstateerd:

- In de gemeente zijn drie zwembaden aanwezig:
 - Laco Sportcentrum Driebergen bestaande uit zowel een overdekt zwembad als een buitenbad.
 - Overdekt zwembad Woestduin in Doorn;
 - Openluchtzwembad Bosbad Leersum in Leersum.

- Zowel Woestduin als het Laco sportcentrum Driebergen zijn gedateerd en de staat van onderhoud is matig.
- Het gemiddeld aantal bezoeken per inwoner (animo) van de overdekte zwembaden is goed en in lijn met landelijke richtlijnen. Opvallend is het hoge aantal recreatieve bezoekers (78%) van met name Laco Sportcentrum Driebergen.
- De bezoekersaantallen van buitenbaden als het Bosbad is voor een belangrijk deel afhankelijk van het weer. Ondanks deze afhankelijkheid kan gesteld worden dat het aantal bezoekers per vierkante meter zwemwater (57 / m²) de afgelopen jaren hoger is het landelijk gemiddelde (30 / m²).
- Er kan worden aangenomen dat het hoge recreatieve gebruik mede veroorzaakt wordt door de vele vakantieparken en campings in de omgeving en ook de regionale functie van de zwembaden. Om deze aanname te toetsen zou een onderzoek naar de herkomst van de bezoekers gedaan moeten worden.
- De verenigingen die gebruik maken van de overdekte zwembaden geven aan dat zij niet altijd op de gewenste (courante) tijdstippen gebruik kunnen maken van de zwembaden.
- Ook geven verenigingen aan bij zowel Woestduin als Laco Sportcentrum Driebergen een aantal kwalitatieve knelpunten te ervaren zoals een te hoge watertemperatuur voor het beoefenen van de zwemsport alsmede de kwaliteit van het zwemwater.
- Knelpunt bij het Bosbad in Leersum is het beperkt aantal parkeerplaatsen (met name op mooie zomerdagen).

2. Trends, ontwikkelingen en ambities

Vervolgens zijn de trends en ontwikkelingen op het gebied van demografie, sport en sportaccommodaties in beeld gebracht. Op basis van de ingevulde enquêtes door sportverenigingen zijn de toekomstige wensen en ambities van verenigingen geïnventariseerd.

De belangrijkste bevindingen hieruit zijn:

- Het aantal inwoners en de opbouw van de bevolking blijft in de komende jaren nagenoeg gelijk. Daarom is er vanuit demografische ontwikkelingen geen aanleiding te verwachten dat de vraag naar sportaccommodaties in de komende jaren zal gaan veranderen.

- Binnen Doorn en Driebergen is sprake van een lichte stijging van het aantal leerlingen in het primair onderwijs en daarmee van de vraag naar uren voor bewegingsonderwijs. In de bestaande gymzalen en sporthallen is nog capaciteit om de extra vraag in de toekomst te kunnen accommoderen.
- De vraag naar binnensportaccommodaties voor bewegingsonderwijs van het voortgezet onderwijs blijft in de toekomst nagenoeg hetzelfde.
- De verenigingen Dalto, Shinty en de Blue Arrows ervaren knelpunten aangaande capaciteit voor de trainingen in de periode van november t/m maart. Zij hebben behoefte aan meer gebruiksuren in een sporthal.
- Een aantal van de accommodaties is aan het einde van haar economische levensduur. Mede afhankelijk van de kwaliteit en functionaliteit van deze accommodaties moeten deze op (korte) termijn vervangen of grondig gerenoveerd worden.

3. Toekomstperspectief

Alles overwegende kan op basis van de geschetste ontwikkelingen geconstateerd worden dat de kwantitatieve vraag naar sportaccommodaties in de toekomst nagenoeg gelijk blijft c.q. zeer beperkt zal veranderen ten opzichte van de bestaande situatie. Om het aanbod van de sportaccommodaties optimaal te laten aansluiten op zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve behoefte, wordt in de volgende paragrafen nader ingegaan op de eerdergenoemde optimalisatiemogelijkheden en aandachtspunten.

Om de vraag naar en het aanbod van binnensportaccommodaties nu en in de toekomst in balans te houden, zijn er een aantal optimalisatiemogelijkheden en aandachtspunten geformuleerd. Daarnaast zijn ook een aantal constatering die van belang zijn om aan te geven. Omdat de gemeente hier minder c.q. geen invloed op heeft zijn hierbij geen oplossingsrichtingen benoemd.

Optimalisatiemogelijkheden

Op basis van de aandachtspunten zoals benoemd in de hoofdstukken 3 t/m 5, de trends en ontwikkelingen en hierboven geschetste behoefte voor de toekomst bestaan de volgende optimalisatiemogelijkheden (ombuigingen) met betrekking tot het aanbod en gebruik van sportaccommodaties:

1. Voetbal: overcapaciteit wedstrijdveld SVMM Maarn en trainingsvelden bij diverse verenigingen opheffen;

2. Korfbal: overcapaciteit korfbalveld Hemur Enge en overcapaciteit natuurgrasveld KV Doorn opheffen;
3. Binnensport: overcapaciteit sporthal De Twee Marken oplossen;
4. Zwembaden: herijking van de exploitatiebijdrage aan Bosbad Leersum.

Aandachtspunten

Op basis van de berekende behoefte en het geschetste toekomstperspectief zijn de volgende aandachtspunten geconstateerd:

1. Aanvullende behoefte aan trainings- en wedstrijduren in Driebergse sporthal in het winterseizoen voor de hockey-, basketbal-, korfbal- en omni-vereniging.
De Driebergse verenigingen Shinty (hockey), Dalto (korfbal), Blue Arrows (basketbal) en SV Spirit (omni) ervaren knelpunten bij het inroosteren van trainings- en wedstrijduren in de sporthallen in Driebergen in met name het winterseizoen. De verenigingen hebben de wens om tot een oplossing van dit probleem te komen. Het is een politieke keuze in welke mate de gemeente Utrechtse Heuvelrug bereid is om deze behoefte te faciliteren. Het is wenselijk nader onderzoek uit te voeren in nauwe afstemming met de betreffende verenigingen, exploitanten van de sporthallen en de gemeente naar deze knelpunten en de mogelijke oplossingsrichtingen.
2. Aanvullende behoefte aan trainingsuren op courant tijden in zwembad van de triatlonvereniging.

Constateringen

Naast de gepresenteerde optimalisatiemogelijkheden en aandachtspunten zijn in het onderzoek ook een aantal constatering te maken. Gezien het ontbreken van een directe betrokkenheid van de gemeente of langdurige overeenkomsten met exploitanten kan hier niet verder op worden ingespeeld. Het betreft de volgende constatering:

1. Overcapaciteit aan tennisbanen in de gemeente.
2. Relatief groot oppervlak aan onoverdekt zwemwater.
3. Verouderde staat van de overdekte zwembaden.

1 Inleiding

De afgelopen jaren heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug veel gedaan voor de sport in de gemeente. Met de aanleg van een zevental kunstgrasvelden is het probleem van de veldcapaciteit flink teruggedrongen. Er zijn afspraken over het onderhoud van accommodaties en velden gemaakt en de verantwoordelijkheid voor de buitensportgebouwen werd overgedragen aan de verenigingen. De toekomst van de zwembaden is voor de lange termijn tot 2036 vastgelegd in exploitatieafspraken met Laco. De gemeente wenst nu inzicht te krijgen in de vraag-aanbod verhouding van de sportaccommodaties in de kernen.

Figuur 2: Gemeente Utrechtse Heuvelrug

1.1 Aanleiding en onderzoeksopdracht

De gemeente Utrechtse Heuvelrug is in 2006 ontstaan. De gemeente heeft momenteel ongeveer 50.000 inwoners en bestaat uit zeven officiële kernen: Amerongen, Doorn, Driebergen-Rijsenburg, Leersum, Maarn, Maarsbergen en Overberg. De gemeente kent een rijk scala aan binnensport- en buitensportaccommodaties en drie zwembaden. De gemeente beheert en

exploiteert vooral de buitensportaccommodaties (exclusief opstallen) en een aantal gymnastieklokalen. De exploitatie van de meeste binnensportaccommodaties en de zwembaden is belegd bij diverse stichtingen alsook bij commerciële marktpartijen.

Naast het grote belang dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug toekent aan de sport in de gemeente zijn er ook aanzienlijke kosten mee gemoeid. De afgelopen periode is het onderhoudsbudget aangepast en op de gemeentelijke uitgaven aan de sportaccommodaties is in de gemeentelijke begroting een ombuigings-taakstelling opgenomen van € 100.000,-. De sport staat hiermee financieel onder druk.

In 2018 heeft de gemeente de nota Sport & Ruimte: “Sportaccommodatienota 2018 – 2022” vastgesteld. Hierin zijn onder andere uitgangspunten met betrekking tot de sportaccommodaties vastgelegd. Op dit moment ontbreekt echter inzicht in de verhouding tussen enerzijds het aanbod van sportaccommodaties en anderzijds de vraag naar en behoefte aan deze accommodaties. Mede hierdoor is er vooralsnog ook geen sprake van beleid en sturing op deze vraag-aanbodverhouding. De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft nu behoefte aan inzicht in de bestaande situatie met betrekking tot het gebruik van en de behoefte aan sportaccommodaties en het kwantitatieve en kwalitatieve aanbod in de verschillende kernen. Doel is om te komen tot een concreet toekomstperspectief inclusief optimalisatievoorstellen.

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft Synarchis gevraagd om dit onderzoek uit te voeren en heeft de volgende vraagstelling geformuleerd:

Vraagstelling

Wat is de huidige en toekomstige vraag naar zwembaden, binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Utrechtse Heuvelrug en hoe verhoudt zich dit tot het huidige aanbod?

Ontwikkel een toekomstperspectief voor het aanbod van sportaccommodaties in de gemeente. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt wat de maatschappelijke en financiële consequenties in gebruik zijn.

De gemeente heeft Synarchis gevraagd in het onderzoek ook de golfbaan in Doorn mee te nemen. Het terrein waarop de Doornse Golfbaan gelegen is, is met het oog op toekomstige woningbouwontwikkeling door de gemeente aangekocht. De Nederlandse Golf Federatie hanteert geen landelijke normen en/of richtlijnen ten aanzien van het aantal aanwezige en benodigde golfbanen. Dit komt mede doordat er verschillende concepten zijn bij golfbanen en veruit de meest banen commercieel worden geëxploiteerd. Ten aanzien van de golfbaan in Doorn kan daarom op basis van normen en richtlijnen niet worden aangegeven of de vraag en het aanbod met elkaar in evenwicht zijn. Wel kan worden gesteld dat het niet gebruikelijk is dat een gemeente een golfbaan in eigendom heeft.

In deze rapportage worden de uitkomsten van het onderzoek gepresenteerd, waarbij de volgende fasering is gehanteerd:

- Fase 1: inventariseren en analyseren aanbod en bezetting van binnen- en buitensportaccommodaties;
- Fase 2: beoordelen behoefte en ambities;
- Fase 3: bepalen toekomstige capaciteit van binnensport- en buitensportaccommodaties.

1.2 Onderzoeksmethoden

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden is gebruik gemaakt van verschillende onderzoeksmethoden en is input gevraagd van verschillende stakeholders.

Achtereenvolgens is gebruik gemaakt van het volgende:

- Documentstudie van relevante beleidsdocumenten, besluiten en overige informatie ten aanzien van sport, bewegingsonderwijs, leerlingenprognoses, demografische en ruimtelijke ontwikkelingen.
- Onder gebruikers van de sportaccommodaties zijn enquêtes uitgezet met vragen over onder andere het gebruik, de ervaren kwaliteit van de accommodaties en eventuele knelpunten die verenigingen ervaren tijdens het gebruik van de betreffende accommodatie.
- Om een compleet beeld te krijgen van de sport in de gemeente Utrechtse Heuvelrug zijn met verschillende stakeholders verdiepende interviews gehouden en zijn verschillende accommodaties bezocht. In [bijlage 1](#) is een volledig overzicht opgenomen.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de maanden september 2019 tot en met januari 2020. Tussentijds is veelvuldig contact geweest met de gemeente voor het vergaren van informatie en het terugkoppelen van bevindingen.

1.3 Leeswijzer

De opbouw van deze rapportage volgt in grote lijnen de structuur van de vraagstelling.

- Inventarisatie: in de inventarisatie wordt een overzicht gegeven van de binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Hierbij wordt ingegaan op de aanwezige capaciteit, de spreiding, het gebruik, de functionaliteit en kwaliteit van de accommodaties en het eigendom, beheer en exploitatie van de sportaccommodaties. De inventarisatie resulteert in de beschrijving van de belangrijkste knelpunten die er op accommodatieniveau spelen in de gemeente.
- Trends, ontwikkelingen en ambities: in het tweede deel van de rapportage worden de relevante trends en ontwikkelingen op het gebied van sport in beeld gebracht. Hierbij wordt ingegaan op de demografische ontwikkelingen, landelijke en lokale trends. Ook worden de ambities van de verenigingen in beeld gebracht.
- Toekomstperspectief: op basis van de gesignaleerde knelpunten, demografische ontwikkelingen, trends en ambities wordt de toekomstige capaciteit voor de binnen- en buitensport bepaald. Voor de geconstateerde knelpunten in onder- of overcapaciteit worden concrete optimalisatievoorstellen gedaan.

2 Inventarisatie sportaccommodaties

De gemeente Utrechtse Heuvelrug kent een breed aanbod aan sportaccommodaties. Zowel binnensport-, buitensportaccommodaties als zwembaden zijn wijd verspreid over de verschillende kernen. In navolgende hoofdstukken volgt een uitgebreide inventarisatie van de verschillende sportaccommodaties. Hierbij is het aanbod, de vraag en het gebruik van de accommodaties in beeld gebracht. Voor het overzicht worden de sportaccommodaties per kern weergegeven.

Dit onderzoek heeft betrekking op de sportaccommodaties waar de gemeente directe bemoeienis mee heeft (bijvoorbeeld door het eigendom van de grond, een financiële relatie of de verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud) en/ of die van belang zijn voor het organiseren van het bewegingsonderwijs. De sportaccommodaties die volledig in eigendom zijn van particulieren worden wel benoemd maar vallen verder buiten de scope van het onderzoek. Het onderzoek heeft daarom betrekking op de volgende sportaccommodaties:

Tabel 1: Sportaccommodaties met relatie met de gemeente Utrechtse Heuvelrug

Sportaccommodaties in Utrechtse Heuvelrug		
18 binnensport-accommodaties	20 buitensport-accommodaties	3 zwembaden
13 gymzalen	1 golfbaan	1 overdekt zwembad
5 sporthallen	4 hockeycomplexen	1 overdekt zwembad incl. buitenbad
	3 korfbalcomplexen	1 openluchtzwembad
	1 rugbycomplex	
	6 tenniscomplexen	
	5 voetbalcomplexen	

Naast bovenstaande accommodaties zijn er bij het militair revalidatiecentrum en bij de marinierskazerne sportvoorzieningen aanwezig. Dit betreffen onder andere een zwembad, sporthallen en een atletiekbaan. Deze faciliteiten zijn

alleen toegankelijk voor mariniers en patiënten van het revalidatiecentrum. Het is niet waarschijnlijk dat deze accommodaties op korte termijn opengesteld worden voor burgers. Mede om deze reden worden nadere specificaties van de functionaliteiten en de bezetting van deze accommodaties niet nader beschreven in dit onderzoek. Ook zijn er twee tenniscentra, twee golfbanen (allen particulier eigendom), twee overdekte schietbanen¹ en een ijsbaan/skeelerbaan in de gemeente aanwezig. Deze voorzieningen vallen niet onder de basissportvoorzieningen en vallen daarom buiten de scope van dit onderzoek.

Figuur 3: Sportaccommodaties in de gemeente Utrechtse Heuvelrug

In [bijlage 2](#) is een overzicht opgenomen van alle sportaccommodaties. Op basis van de beschikbare informatie is onder andere de functionaliteit, gebruiker, eigenaar, exploitant en de staat van onderhoud weergegeven.

¹ Een indoor schietbaan is een monofunctionele accommodatie. Derhalve is de bezetting niet te vergelijken met een sporthal, sportzaal of gymzaal. Om deze reden zijn de twee schietbanen in de gemeente niet meegenomen in het onderzoek.

3 Binnensportaccommodaties

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de binnensportaccommodaties in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Per accommodatie is het gebruik, de functionaliteit en de wijze van beheer en exploitatie beschreven.

3.1 Capaciteit

De gemeente kent een groot aantal binnensportaccommodaties. De volgende tabel geeft inzicht in de binnensportaccommodaties die per kern aanwezig zijn.

Tabel 2: Overzicht binnensportaccommodaties

nr.	Accommodatie	Kern	Type zaal	Afmeting		Bouwjaar
				lxb	m ²	
1	De Ploeg / Allemanswaard	Amerongen	sporthal	22 x 42	924	1979
4	Steinheim	Doorn	sporthal	33 x 43	1.419	1975
8	Hoenderdaal	Driebergen	sporthal	30 x 67	2.010	1983
11	De Binder	Leersum	sporthal	24 x 44	1.056	2005
12	De Twee Marken	Maarn	sporthal	24 x 44	1.056	1990
2	Beukenrode (VSO)	Doorn	gymzaal	14 x 22	308	2009
3a	Revijs Lyceum zaal 1	Doorn	gymzaal	14 x 22	308	2016
3b	Revijs Lyceum zaal 2	Doorn	gymzaal	14 x 22	308	2016
3c	Revijs Lyceum zaal 3	Doorn	gymzaal	13 x 21	273	2016
5	Van der Leelaan	Doorn	gymzaal	12 x 21	252	2016
6	De Uilenburcht	Driebergen	gymzaal	12,2 x 21	256	1970
7	De Kring	Driebergen	gymzaal	14 x 26	364	2007
9	Maupertuus	Driebergen	gymzaal	10,5 x 17	179	2006
10	Weidestraat	Driebergen	gymzaal	12 x 21	252	1978
13a	SG Maarsbergen zaal 1	Maarsbergen	gymzaal	25 x 10	250	2012
13b	SG Maarsbergen zaal 2	Maarsbergen	gymzaal	25 x 10	250	2012
14	Valkenheide	Maarsbergen	gymzaal	16,4 x 28	459	1968
15	Haarweg / de Hucht	Overberg	gymzaal	12 x 21	252	1991

² Bron: Sportaccommodaties in Nederland: Kaarten en kengetallen, Mulier instituut, 2016

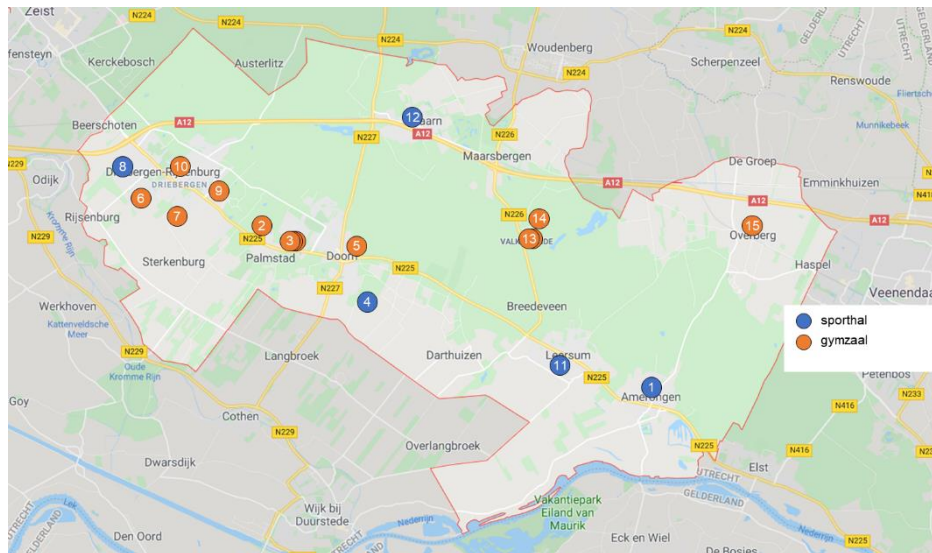
³ Bron: Verordening voorzieningen huisvesting, gemeente Utrechtse Heuvelrug, 29 januari 2016

In algemene zin wordt het volgende opgemerkt ten aanzien van binnensport:

- Landelijke normen voor de aanwezigheid van binnensportaccommodaties ontbreken. Wel kunnen er kengetallen (richtlijn) gehanteerd worden voor de aanwezigheid van sportvoorzieningen per inwoner, bijvoorbeeld de planningsnorm voor een sporthal bedraagt één per 15.000 tot 20.000². De behoefte aan gymzalen is afhankelijk van het bewegingsonderwijs. Deze kengetallen betreffen een indicatie waarbij de nuance aangegeven moet worden dat het gebruik en de behoefte van binnensportaccommodaties ook sterk afhankelijk is van de grootte en ambities van de binnensportverenigingen. Alleen uitgaan van deze kengetallen doet geen recht aan de specifieke situatie van in dit geval de gemeente Utrechtse Heuvelrug.
- De afstand tussen onderwijsinstelling en binnensportaccommodatie mag voor basisonderwijs niet meer bedragen dan 1 km. bij tenminste 20 klokuren, 2 km bij tenminste 10 klokuren en 3 km bij tenminste 5 klokuren. De afstand tussen een school voor voortgezet onderwijs en een binnensportaccommodatie mag niet meer bedragen dan 3 km³.
- VNG hanteert een stichtingsnorm voor binnensportaccommodaties van een minimale benutting door bewegingsonderwijs en verenigingssport van in totaal 1.600 uur per jaar;
- Binnensportaccommodaties zijn qua grootte te verdelen in drie typen die elk een eigen type gebruik kennen: gymzalen, sportzalen en sporthallen. Een gymzaal heeft een hoogte van meestal 5,5 meter en zijn geschikt voor gym, dans of verdedigingssporten, maar lenen zich niet voor de meeste balsporten op verenigingsniveau. Een sportzaal heeft het formaat van twee gymzalen en een hoogte van minimaal 7 meter en leent zich voor de meeste balsporten op trainingsniveau. Een sporthal heeft als basis de maatvoering van drie gymzalen, een zaalhoogte van minimaal 7 meter en is vaak aangevuld met een kantine en tribune. Veel reguliere balsporten kunnen op wedstrijdniveau alleen in een sporthal worden beoefend, vanwege de maatvoering van de zaal zelf, de benodigde zaalhoogte en de benodigde aanvullende faciliteiten.
- Opvallend is dat er geen sportzalen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug aanwezig zijn. Een sportzaal ligt qua grootte en functionaliteit tussen een gymzaal en sporthal in.

3.2 Spreiding

De binnensportaccommodaties liggen verspreid over de gemeente. In elke kern is minimaal één binnensportaccommodatie aanwezig. Gezien de grootte van de kernen Doorn en Driebergen zijn logischerwijs de meeste binnensportvoorzieningen hier gepositioneerd. Met uitzondering van Maarsbergen en Overberg heeft elke kern de beschikking over een sporthal. Het relatief hoge aantal sporthallen in vergelijking met het aantal inwoners, heeft een historische oorzaak. Voor de herindeling van de gemeente was het verzorgingsgebied van de sporthallen de eigen kern en is niet/ in mindere mate gekeken naar mogelijkheden van samenwerking met andere kernen. Negen van de 13 gymzalen zijn onderdeel van of direct bij een school gepositioneerd.

Figuur 4: Spreiding binnensportaccommodaties over de gemeente

3.3 Bezetting

Op basis van twee representatieve weken in het jaar is het gebruik van de binnensportaccommodaties inzichtelijk gemaakt. Hierbij is gebruik gemaakt van de tweede volle week in december 2019 en de derde volle week van april 2020.

De week in december geeft een goed beeld van de bezetting in het winterseizoen en de week in april van het zomerseizoen. Door sporten als korfbal en (in toenemende mate) hockey die met name (en soms uitsluitend) in het winterseizoen gebruik maken van de binnensportaccommodaties, treden vaak grote verschillen op tussen de bezetting in het winter- en zomerseizoen. Belangrijke aandachtspunten bij de bezetting van de accommodaties zijn:

- De bezetting is gebaseerd op het werkelijke gebruik in de geanalyseerde weken. In vergelijking met andere weken in beide seizoenen is gebleken dat sprake is van representatieve weken.
- Naast het structureel gebruik worden de binnensportaccommodaties ook incidenteel gebruikt voor toernooien en dergelijke. Deze incidentele activiteiten zijn niet in de bezettingsschema's opgenomen.

In de tabellen in het vervolg van deze paragraaf is de bezetting van de accommodaties weergegeven voor het winter- en zomerseizoen. Hoewel accommodaties incidenteel vanaf 8.00 uur in gebruik zijn⁴, is voor een beoordeling van de bezetting gebruik de volgende dagindeling gehanteerd:

- Voor doordeweekse dagen (maandag – vrijdag):
 - 08:30-15:30 uur onderwijs (maximale bezetting van 7 uur).
 - 15:30-18:00 uur naschools / sport (max. bezetting van 2½ uur).
 - 18:00-23:00 uur sportverenigingen (maximale bezetting van 5 uur).
- Voor zaterdagen en zondagen:
 - 08.30-18.00 uur bezetting overdag (maximale bezetting 9½ uur).
 - 18.00-23.00 uur bezetting avond (maximale bezetting 4½ uur).

De bezettingsgraden zijn berekend door de gebruiksuren per week te delen door het maximaal aantal beschikbare uren. Voor de bezetting van de accommodaties met meerdere zaaldelen is gerekend met zaaldeeluren. Dit betekent dat 1 uur gebruik van een 1/3 zaal voor 0,33 klokuur wordt meegeteld. De in de volgende overzichten gehanteerde kleuren staan daarbij voor de volgende, op landelijke referenties gebaseerde, waarderingen:

- **Groen** staat voor een goede bezetting (65% of meer);
- **Oranje** staat voor een redelijke bezetting (41%-65%);
- **Rood** staat voor een minimale tot beperkte bezetting (40% of minder).

⁴ Ter illustratie: in het winterseizoen en verdeeld over alle accommodaties wordt in totaal 1,6 uur gebruik gemaakt van de binnensportaccommodaties buiten de genoemde tijdsblokken. Dit betreft bewegingsonderwijs dat soms eerder start dan 08:30 uur.

Tabel 3: Bezetting binnensportaccommodaties winterseizoen 2019-2020

WINTERSEIZOEN - december 2019								
Accommodatie		maandag-vrijdag			zaterdag		zondag	
		08:30-15:30	15:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00
1	De Ploeg / Allemanswaard	25%	55%	65%	63%	0%	84%	0%
4	Steinheim	70%	83%	75%	89%	80%	87%	60%
8	Hoenderdaal	53%	83%	83%	96%	73%	84%	0%
11	De Binder	52%	84%	58%	53%	20%	84%	0%
12	De Twee Marken	27%	72%	72%	84%	0%	gesloten	
2	Beukenrode (VSO)	91%	12%	23%	0%	0%	0%	0%
3a	Revijs Lyceum zaal 1	100%	41%	15%	0%	0%	0%	0%
3b	Revijs Lyceum zaal 2	100%	27%	6%	0%	0%	0%	0%
3c	Revijs Lyceum zaal 3	100%	27%	0%	0%	0%	0%	0%
5	Van der Leelaan	81%	56%	32%	21%	0%	0%	0%
6	De Uilenburcht	53%	98%	42%	0%	0%	0%	0%
7	De Kring	79%	20%	30%	0%	0%	0%	0%
9	Maupertuus	34%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
10	Weidestraat	75%	94%	69%	0%	0%	11%	0%
13a	SG Maarsbergen zaal 1	94%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
13b	SG Maarsbergen zaal 2	94%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
14	Valkenheide	91%	24%	18%	0%	0%	0%	0%
15	Haarweg / de Hucht	19%	0%	22%	0%	0%	0%	0%
Gemiddelde bezetting		69%	43%	34%	23%	10%	19%	3%

Tabel 4: Bezetting binnensportaccommodaties zomerseizoen 2019-2020

ZOMERSEIZOEN - april 2020								
Accommodatie		maandag-vrijdag			zaterdag		zondag	
		08:30-15:30	15:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00
1	De Ploeg / Allemanswaard	19%	15%	43%	0%	0%	0%	0%
4	Steinheim	67%	1%	38%	68%	0%	34%	0%
8	Hoenderdaal	50%	29%	35%	14%	20%	0%	0%
11	De Binder	52%	73%	45%	53%	20%	0%	0%
12	De Twee Marken	27%	5%	19%	0%	0%	gesloten	
2	Beukenrode (VSO)	82%	0%	23%	0%	0%	0%	0%
3a	Revijs Lyceum zaal 1	100%	27%	6%	0%	0%	0%	0%
3b	Revijs Lyceum zaal 2	100%	27%	6%	0%	0%	0%	0%
3c	Revijs Lyceum zaal 3	100%	27%	0%	0%	0%	0%	0%
5	Van der Leelaan	81%	56%	32%	21%	0%	0%	0%
6	De Uilenburcht	53%	98%	42%	0%	0%	0%	0%
7	De Kring	79%	20%	30%	0%	0%	0%	0%
9	Maupertuus	34%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
10	Weidestraat	69%	58%	45%	0%	0%	11%	0%
13a	SG Maarsbergen zaal 1	94%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
13b	SG Maarsbergen zaal 2	94%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
14	Valkenheide	91%	24%	18%	0%	0%	0%	0%
15	Haarweg / de Hucht	19%	0%	22%	0%	0%	0%	0%
Gemiddelde bezetting		67%	26%	22%	9%	2%	2%	0%

Toelichting op Tabel 3 en Tabel 4 en conclusie per tijdsblok:

Tijdsblok 08:30 tot 15:30 (onderwijs)

- Voor dit tijdsblok is uitgegaan van een maximale bezetting van 7 uur (35 uur per week) In het primair onderwijs geldt als norm voor efficiënt gebruik 26 klokuren per week. In het algemeen kan worden gesteld dat bij een bezetting van 70% of meer de accommodatie optimaal wordt gebruikt. In het voortgezet onderwijs wordt gerekend met 37,5 uur. In de praktijk blijkt dat bij een bezetting van 95% geen capaciteit meer is in de accommodatie.

- Van de 18 binnensportaccommodaties worden er binnen dit tijdsblok 11 optimaal gebruikt. De bezetting van deze zalen is boven de 70%. Bij de overige zalen is sprake van een lagere bezetting en behoort uitbreiding van activiteiten/lessen tot de mogelijkheden.
- De lage bezetting van De Ploeg / Allemanswaard en De Twee Marken is te verklaren door de beschikbaarheid van 3 gymzaaldelen per accommodatie. Daarom kan in dit tijdsblok in totaal 78 uur (26 uur x 3 zaaldelen) bewegingsonderwijs gegeven worden. Gezien het aantal inwoners/ c.q.

leerlingen in de betreffende kernen, is het aantal uren waar behoefte aan is beduidend lager: respectievelijk 16,5 en 14 uur.

- Ook Haarweg/ de Hucht en Maupertuus kennen in dit tijdsblok een minimale tot beperkte bezetting. Bij Haarweg/ de Hucht is dit te verklaren door het beperkte aantal inwoners c.q. leerlingen in het dorp Overberg, waardoor de behoefte voor bewegingsonderwijs laag is. Gymzaal Maupertuus wordt alleen gebruikt voor de eigen privéschool. Incidenteel wordt de gymzaal gebruikt door sportverenigingen.
- OSGS Schoonoord (Zeist) is voor 26% verantwoordelijk voor de bezetting van sporthal Hoenderdaal in dit tijdsblok. De sporthal bestaande uit 4 zaaldelen wordt maar voor 9% gebruikt voor scholen uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug.
- Het verschil in de gemiddelde bezetting tussen de winter en zomer is minimaal, respectievelijk 69% en 67%. Bij de afzonderlijke accommodaties is het verschil groter. Verklaring hiervoor is het gebruik door bijvoorbeeld hockey. In de zomermaanden maken zij geen gebruik meer van de sporthal.

Tijdblok 15:30 tot 18:00 (naschoolse activiteiten / sport)

- Landelijk blijkt dat dit tijdblok voor naschoolse activiteiten in de regel niet goed wordt bezet. Dit doet zich gedeeltelijk ook voor in de gemeente.
- In de winter is de helft van de accommodaties redelijk tot goed bezet. De bezetting in dit tijdsblok is voor een belangrijk deel te verklaren doordat sportverenigingen de trainingen voor de jeugdteams kort na schooltijd inplannen. Bij een aantal accommodaties (bijv. De Kring, Hoenderdaal en De Binder) maakt een BSO gebruik van de sportaccommodatie.
- In de zomer daalt het aantal accommodaties dat redelijk tot goed bezet is van 9 naar 4. Dit is te verklaren doordat de hockey- en korfbalverenigingen in de zomerperiode geen gebruik maken van de sportaccommodaties.

Tijdblok 18.00 tot 23:00 (sport)

- Gymzalen zijn gezien de afmetingen in mindere mate/ beperkt geschikt voor het gebruik door sportverenigingen. Dit is ook zichtbaar bij de bezetting van de gymzalen in de avonduren. Van de 13 gymzalen kennen 11 gymzalen een beperkte bezetting op dit tijdstip.
- Gymzaal Weidestraat kent als enige gymzaal in de winter een goede bezetting. Deze gymzaal wordt in de winter gebruikt door hockeyvereniging

Shinty en korfbalvereniging Dalto. In de zomer is de bezetting, doordat de verenigingen dan buiten trainen, lager.

- Van de 5 sporthallen kennen 4 sporthallen in de winter een goede bezetting.
- De bezetting van Hoenderdaal is in de winter hoog. Korfbalvereniging Dalto is met 45% de belangrijkste gebruiker van sporthal Hoenderdaal. De sporthal wordt in de avonduren alleen gebruikt door verenigingen uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug.
- In de sporthallen is nog geen sprake van een optimale bezetting. Er zijn nog uren beschikbaar op de minder courante tijden, namelijk tussen 18:00-19.00 uur en na 21.30 uur.
- Net als bij het naschoolse tijdsblok kan het verschil in bezetting tussen zomer en winter worden verklaard doordat de hockey- en korfbalverenigingen in de zomerperiode geen gebruik maken van de binnensportaccommodaties. In de zomerperiode is er daarom geen enkele accommodatie die een goede bezetting kent.

Tijdblok zaterdag en zondag (sport)

- Naast de weken waarop de roosteranalyse betrekking heeft, is voor de weekenden ook gekeken naar andere weken in de betreffende maanden. Hierin is te zien dat het gebruik van de zalen door de verschillende competitieschema's soms kan verschillen. De in de tabellen opgenomen percentage zijn daarom representatief.
- De bezetting van binnensportaccommodaties in het weekend beperkt zich tot de sporthallen. Gymzalen zijn niet geschikt voor wedstrijden van sportverenigingen. Om deze reden is er geen of een minimale bezetting van de gymzalen in het weekend.
- Sporthallen zijn in beginsel op zondag geopend vanaf 12.00 – 17.00 uur, met uitzondering van De Twee Marken deze is op zondag gesloten. Uit de bezettingsanalyse blijkt dat het structurele gebruik op zondag minimaal is. In het winterseizoen neemt het gebruik op zondag in de sporthallen toe omdat ook buitensportverenigingen gebruik maken van de accommodaties.
- De sporthallen worden in de weekenden ook incidenteel gebruikt voor (dorps)evenementen en bijeenkomsten, onder andere bij De Twee Marken is dit het geval.

3.4 Functionaliteit en kwaliteit

Het accommodatiebestand kent een grote diversiteit aan gebouwen en leeftijden. Van de 18 binnensportaccommodaties zijn er zeven in de afgelopen tien jaar in gebruik genomen. Vijf binnensportaccommodaties zijn ouder dan 40 jaar en zijn aan het einde van de gemiddelde economische levensduur. De onderhoudsstaat van deze vijf accommodaties wordt door exploitanten in algemene zin geclassificeerd als slecht tot redelijk. In dit onderzoek is geen analyse uitgevoerd van meerjaren-onderhoudsplannen per accommodatie en het realiteitsgehalte hiervan. Sporthal De Ploeg is in 2010 gerenoveerd met het doel de levensduur met in ieder geval 20 jaar te verlengen.

Als onderdeel van de uitgevoerde enquêtes is aan de verenigingen gevraagd hoe zij de kwaliteit van de accommodaties beoordelen. Over het algemeen zijn de verenigingen redelijk tevreden over de kwaliteit van de accommodaties en de daarin aanwezige voorzieningen. Uitzondering hierop is Sporthal De Twee Marken. Hiervan wordt aangegeven dat de kwaliteit van de hal onvoldoende is en de kleedkamers niet goed worden schoongemaakt.

Functionaliteit

De toegankelijkheid voor sporters en bezoekers met een beperking is medebepalend voor de functionaliteit van de binnensportaccommodaties. De verenigingen is in de enquêtes gevraagd hoe zij de toegankelijkheid beoordelen en of er voorzieningen ontbreken voor sporters en bezoekers met een beperking. Eén respondent heeft bij de Twee Marken aangegeven dat de kleedaccommodaties niet aangepast zijn voor mensen met een beperking. Daarnaast heeft een gebruiker van gymzaal de Kring te kennen gegeven dat deze niet geschikt is voor sporters met een beperking. Welke voorzieningen in de gymzaal ontbreken is niet nader toegelicht.

De functionaliteit van de accommodaties is ook beoordeeld op basis van de zaalafmeting omdat deze bepaald in welke mate deze geschikt is voor bepaalde sporten. Opvallend is dat er meerdere accommodaties zijn die een afwijkende maatvoering hebben (zie Tabel 5).

Tabel 5: Functionaliteit en onderhoudsstaat binnensportaccommodaties

Accommodatie		Type zaal	Afmeting				Bouwjaar	Staat onderhoud	Eigendom
			lxb	VNG	KVLO	NOC			
1	De Ploeg / Allemanswaard	sporthal	22 x 42	ja	ja	nee	1979	redelijk	WBV Rhenam
4	Steinheim	sporthal	33 x 43	ja	ja	nee	1975	matig tot slecht	Gemeente
8	Hoenderdaal	sporthal	30 x 67	ja	ja	ja	1983	redelijk	St. Health Center
11	De Binder	sporthal	24 x 44	ja	ja	ja	2005	goed	Gemeente
12	De Twee Marken	sporthal	24 x 44	ja	ja	ja	1990	matig / gedateerd	SSCC Maarn-Maarsbergen
3a	Revius Lyceum 1	gymzaal	14 x 22	ja	ja	n.v.t.	2016	goed	
3b	Revius Lyceum 2	gymzaal	14 x 22	ja	ja	n.v.t.	2016	goed	
3c	Revius Lyceum 3	gymzaal	13 x 21	ja	nee	n.v.t.	2016	goed	
5	Van der Leelaan	gymzaal	12 x 21	ja	nee	n.v.t.	2016	goed	Gemeente
6	De Uilenburcht	gymzaal	12,2 x 21	ja	nee	n.v.t.	1970	redelijk tot goed	Vereniging De Oorsprong voor PCO
7	De Kring	gymzaal	14 x 26	ja	ja	n.v.t.	2007	redelijk	
9	Maupertuus	gymzaal	10,5 x 17	nee	nee	n.v.t.	2006	redelijk	Maupertuus
10	Weidestraat	gymzaal	12 x 21	ja	nee	n.v.t.	1978	redelijk tot matig	Gemeente
13a	SG Maarsbergen 1	gymzaal	25 x 10	nee	nee	n.v.t.	2012	goed	SOVO Utrecht en omstreken
13b	SG Maarsbergen 2	gymzaal	25 x 10	nee	nee	n.v.t.	2012	goed	
14	Valkenheide	gymzaal	16,4 x 28	ja		n.v.t.	1968	redelijk tot matig	St. Intermetzo Zorg
15	Haarweg / de Hucht	gymzaal	12 x 21	ja		n.v.t.	1991	redelijk tot matig	Stichting De Hicht

Gymzalen worden met name gebruikt voor bewegingsonderwijs. De VNG hanteert in de Modelverordening Huisvesting Onderwijs een normstelling van 12x21x5,5 voor een gymzaal. Door de KVLO wordt gesteld dat deze afmetingen te klein zijn voor het geven van een adequate gymles. Het gelijktijdig zelfstandig en gedifferentieerd werken in groepen aan verschillende bewegingsactiviteiten en het sporten/ spelen op aangepaste veldjes vraagt een grotere maatvoering.

De KVLO hanteert daarom voor een gymzaal voor het basisonderwijs als normstelling 14x22x5,5 m. Voor voortgezet onderwijs wordt aanbevolen om naast deze minimale standaardzalen ook grotere (14x26) en dubbele sportzalen te realiseren. Bij de gymzalen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor het basisonderwijs kan gesteld worden dat ze, met uitzondering van de gymzaal bij Maupertuus, allen voldoen aan de minimale afmeting zoals gesteld door de VNG. Alleen gymzaal de Kring kent een grotere maatvoering.

De gymzalen die gerealiseerd zijn bij de scholen voor het Revis Lyceum voldoen met uitzondering van 1 gymzaal aan de norm van de KVLO. Bij de bouw is de keuze gemaakt om in plaats van 1 sporthal met 3 gymzaaldelen, 3 separate gymzalen te realiseren. Indien gekozen was voor de bouw van een sporthal, zouden de gebruiksmogelijkheden voor de accommodatie veel ruimer zijn omdat een sporthal, in tegenstelling tot 3 afzonderlijke gymzalen geschikt is voor verenigingsgebruik. Nu is de functionaliteit en het gebruik van de gymzalen grotendeels beperkt tot het geven van bewegingsonderwijs.

De afmetingen van de 3 gymzalen bij de overige VO-scholen hebben allen een afwijkende maatvoering ten opzichte van de gestelde normen van de VNG en de KVLO.

De standaardafmeting van een sporthal is 24x44. Van de vijf sporthallen in de gemeente hebben drie sporthallen een afwijkende afmeting. In het geval van Hoenderdaal (30x67) is dit voordelig, omdat hier een grotere sporthal is gerealiseerd waardoor de gebruiksmogelijkheden toenemen. De Ploeg/Allemanswaard (22x42) en Steinheim (33x43) voldoen niet aan de eisen van een standaard sporthal. Alle sporten kunnen wel in de sporthallen uitgeoefend worden, echter voldoen de uitlopmogelijkheden rond de velden niet aan de eisen van NOC*NSF.

3.5 Eigendom, beheer en exploitatie

Van de 18 binnensportaccommodaties heeft de gemeente vijf accommodaties in eigendom. Dit betreffen twee sporthallen (Steinheim en de Binder) en 3 gymzalen (van der Leelaan, Weidestraat en Haarweg/ de Hucht). Van de gymzalen die onderdeel zijn van een schoolgebouw ligt het economisch claimrecht bij de gemeente. Ten aanzien van het beheer en onderhoud is de gemeente alleen verantwoordelijk voor de drie gymzalen die zij in eigendom

heeft. In het verlengde hiervan is in de uitgezette enquête gevraagd of scholen die gebruik maken van de drie gymzalen, bereid zijn om het eigendom en de exploitatie over te nemen. Slechts één van de respondenten heeft deze vraag beantwoord. Zij maakt gebruik van gymzaal Weidestraat en heeft aangegeven het eigendom en de exploitatie en het beheer niet over te willen nemen, omdat het niet hun core business is.

De sporthallen in eigendom van de gemeente worden beheerd en geëxploiteerd door stichtingen. Hiervoor ontvangen de stichtingen een jaarlijkse bijdrage van de gemeente.

De overige accommodaties zijn in eigendom, beheer en worden geëxploiteerd door andere organisaties, zoals scholen, stichtingen of bijvoorbeeld in het geval van Hoenderdaal een particulier. Alleen aan Hoenderdaal verstrekt de gemeente een jaarlijkse subsidie voor de exploitatie van de sporthal. De overige organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor de bekostiging hiervan.

3.6 Bevindingen binnensportaccommodaties

In de voorgaande paragrafen is een uitgebreide toelichting gegeven op de binnensportaccommodaties in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. In onderstaande worden de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten samengevat.

Bevindingen

- De gemeente telt 18 binnensportaccommodaties. Dit betreffen 5 sporthallen en 13 gymzalen.
- Van de 18 binnensportaccommodaties worden 11 binnensportaccommodaties optimaal gebruikt tijdens schooltijd (bezettingspercentage van meer dan 65%).
- Gezien de afmetingen van de gymzalen, worden deze minimaal tot beperkt gebruikt door de sportverenigingen in de avonden op doordeweekse dagen en in het weekend.
- De sporthallen zijn met name in het winterseizoen in de avonden en in de weekenden goed bezet voor de trainingen en wedstrijden van de sportverenigingen. In de maanden van april t/m november is de bezetting lager omdat de hockeyverenigingen en korfbalverenigingen dan geen gebruik meer maken van de sporthallen.

- Sporthal De Twee Marken wordt, naast het gebruik door sportverenigingen en Maarn Wijzer incidenteel gebruikt voor (dorps)evenementen en bijeenkomsten.
- De Twee Marken kent alleen een goede bezetting op doordeweekse avonden en overdag op de zaterdag gedurende de 10 weken dat de hockeyverenigingen gebruik maken van de accommodatie. De overige tijdsblokken en in de zomer kent de sporthal een minimale tot beperkte bezetting.
- Een aantal verenigingen in Driebergen-Rijsenburg ervaren knelpunten met betrekking tot de capaciteit voor trainingen en/of (beperkt) wedstrijden. Zij hebben behoefte aan meer gebruiksuren in een sporthal. Dit betreffen:
 - Basketballvereniging Blue Arrows;
 - Korfbalvereniging Dalto in de periode van oktober t/m maart;
 - Hockeyvereniging Shinty in de periode van december t/m februari
- Vijf binnensportaccommodaties zijn meer dan 40 jaar oud en aan het einde van de economische levensduur. In algemene zin worden deze zalen door de exploitanten geclassificeerd als slecht tot redelijk. Dit betreffen de volgende accommodaties:
 - Sporthal De Ploeg in Amerongen (1979);
 - Sporthal Steinheim in Doorn (1975);
 - Gymzaal De Uylenburcht in Driebergen (1970);
 - Gymzaal De Weidestraat in Driebergen (1978);
 - Gymzaal Valkenheide in Maarsbergen (1968).
- Sporthal De Ploeg is in 2010/2011 gerenoveerd met het doel de levensduur van het gebouw met 20 jaar te verlengen. Deze accommodatie zou daarmee in ieder geval tot 2030 in stand kunnen worden gehouden.
- Indien vanuit technisch en/of functioneel oogpunt een van deze accommodaties niet langer in stand kan worden gehouden dan dient een afweging te worden gemaakt om de accommodatie te renoveren en te verduurzamen danwel te vervangen. Bij vervanging dient gekeken te worden of de capaciteit en/of functionaliteit van de accommodaties geoptimaliseerd kan worden. Eventuele vervanging van gymzalen zal worden gezien als onderdeel van de herijking van het integraal huisvestingsplan onderwijs van de gemeente.

Aandachtspunten

Op basis van bovenstaande kunnen de volgende knelpunten/ wensen benoemd worden:

- De wens van de verenigingen Dalto, Shinty en Blue Arrows voor extra gebruikersuren in een binnensportaccommodatie in Driebergen-Rijsenburg.
- Overcapaciteit bij sporthal Twee Marken, met uitzondering van de 10 weken per jaar waarin de hockeyverenigingen gebruik maken van de sporthal.

4 Buitensportaccommodaties

In dit hoofdstuk worden, in navolging van een beschrijving van de binnensport en de zwembaden, de buitensportaccommodaties nader toegelicht.

4.1 Capaciteit

Binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug zijn zowel sportparken waar meerdere sporten beoefend kunnen worden en sportparken die monofunctioneel zijn. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de sportaccommodaties, welke sport er beoefend kan worden en welke velden aanwezig zijn.

Tabel 6: Overzicht buitensportaccommodaties

Accommodatie	Kern	Sport	Totaal	WedstrijdvelDEN														Pupillen/ trainingsvelden		
				Voetbal		Hockey			Tennis					Rugby natuurgas	Korfbal		Golf (holes)	Totaal	Pupillen/ miniveld	Tranings- veld
				Kunst- gas	Natuur- gas	Zand in- gestrooid	Semi Waterveld	Waterveld	Gravel	Kunst- gas	Smash coourt	Canadian coud	Padel		Kunst- gas	Natuur- gas				
Sportpark De Burgwal	Amerongen	Voetbal	3	1	2													1		1
		Korfbal	2													1	1			
		Hockey	2			1	1													
		Tennis	3								4							1	1	
Sportpark Tuilland	Doorn	Voetbal	3	1	2													1		1
		Korfbal	2													1	1			
Sportpark Doornse Hockeyclub	Doorn	Hockey	3				2	1										1	1	
Sportpark Ludenti	Doorn	Tennis	8						5	3										
Sportpark de Woerd	Driebergen	Voetbal	4	3	1															
		Korfbal														3		1		1
		Rugby	2											2						
Sportpark Manger Cats	Driebergen	Tennis	7						7											
Hoenderdaal	Driebergen	Tennis								6				2				9		
Sportpark DMHC Shinty	Driebergen	Hockey	3			1	1	1										1	1	
Sportpark de Engelse Berg	Leersum	Voetbal	2	1	1													1		1
Sportpark Larsheim Tennis	Leersum	Tennis	7							7								1	1	
Sportpark Buurtsteeg	Maarn	Voetbal	2	1	2															1
Planetenbaan	Maarn	Hockey	2			1	1													
		Tennis	8									8	2							

In Tabel 6 is onderscheid gemaakt tussen de wedstrijdvelden en de trainingsvelden. Trainingsvelden zijn velden die niet aan de wedstrijdafmetingen voldoen en allen gebruikt worden voor trainingen. Daarnaast zijn er binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug twee velden aanwezig waar twee verschillende sporten op beoefend worden. Op sportpark de Burgwal betreft dit een kunstgrasveld dat gebruikt wordt voor zowel hockey als korfbal en op sportpark de Woerd spelen zowel de rugbyvereniging als de voetbalvereniging op één natuurgrasveld. De velden die oranje gearceerd zijn, hebben geen verlichting en kunnen dus alleen bij daglicht gebruikt worden. Bij de voetbalvereniging in Amerongen betreft dit één wedstrijdveld.

4.2 Spreiding

De gemeente kent in totaal vier sportparken waar meerdere buitensporten worden aangeboden. Daarnaast zijn er negen monofunctionele sportcomplexen. De spreiding van de sportvelden over de verschillende kernen is goed. In aansluiting met het landelijke beeld kent bijna iedere kern een voetbalcomplex en een tennispark.

Figuur 5: Spreiding buitensportaccommodaties over de gemeente

4.3 Vraag/aanbod

Op basis van richtlijnen van de sportbond waar de betreffende sportvereniging onder valt, kan worden vastgesteld of er efficiënt gebruik wordt gemaakt van de aanwezige velden. Ten aanzien van het aantal leden/ teams is uitgegaan van de opgave van de verenigingen. In bijlage 3 zijn de gebruikte ledenaantallen en teams weergegeven. In onderstaande paragrafen wordt per buitensport en per vereniging de capaciteitsberekening weergegeven.

4.3.1 Voetbal

Binnen de gemeente zijn vijf voetbalverenigingen actief. Iedere vereniging beschikt over een eigen complex, waarbij zij allemaal de beschikking hebben over zowel kunstgras- als natuurgrasvelden. FC Driebergen deelt een natuurgrasveld met Rugbyvereniging Pink Panthers.

In tegenstelling tot de andere sporten hebben vier van de vijf voetbalverenigingen de beschikking over zowel wedstrijdvelden als trainingsvelden. De trainingsvelden betreffen uitsluitend natuurgrasvelden. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de kunstgraswedstrijd velden, ook gebruikt en meegeteld worden in de behoefte aan aantal trainingsvelden.

Tabel 7: Capaciteitsberekening voetbal o.b.v. teamindeling 2019-2020

Capaciteitsberekening voetbal										
Vereniging	Kern	Wedstrijd velden					Trainingsvelden			
		Beschikb. capaciteit		Berekende behoefte	Saldo		Beschikb. capaciteit		Berekende behoefte	Saldo
		Kunst-gras	Natuur-gras		Onafger.	Afgerond	Kunst-gras	Natuur-gras		
DVSA	Amerongen	1	1	1,4	0,6	0	1	1	1,0	1
DEV	Doorn	1	2	2,4	0,6	0	1	1	1,5	0,5
FC Driebergen	Driebergen	3	1	3,9	0,1	0	3		2,5	0,5
V.V. HDS	Leersum	1	1	2,1	-0,1	0	1	1	1,5	0,5
SVMM	Maarn	1	2	2,0	1,0	1	1	1	1,0	1
Totaal				11,8	2,2	1,0	7,0	4,0	7,5	3,5

Uit de capaciteitsberekening kan het volgende geconcludeerd worden:

- Gemeente breed is er sprake van een beperkte overcapaciteit aan wedstrijdvelden. Wanneer naar de afzonderlijke behoefte per vereniging wordt gekeken blijkt dat:
 - SVMM Maarn een overcapaciteit van afgerond 1 wedstrijdveld heeft;
 - Bij HDS er sprake is van een lichte ondercapaciteit van 0,1 veld
 - De overige drie voetbalverenigingen hebben nog de mogelijkheid om te groeien binnen de bestaande capaciteit aan wedstrijdvelden
- Gemeente breed is volgens de richtlijnen sprake van een overcapaciteit aan trainingsvelden. De KNVB geeft hierover wel aan dat het aantal benodigde trainingsvelden een indicatie is die uitgaat van een gemiddeld aantal uren training per team inclusief trainingen op de woensdagmiddag. Als verenigingen vaker trainen of geen trainingen op de woensdagmiddag geven, kan de daadwerkelijke behoefte daarom afwijken.
- Op basis van de indicatie van benodigde trainingsvelden kunnen bij DVSA en SVMM de natuurgras trainingsvelden in zijn geheel vervallen. De aanwezigheid van een kunstgrasveld, dat naast gebruik voor wedstrijden, ook gebruikt wordt voor de trainingen, volstaat.
- DEV Doorn ervaart organisatorische beperkingen bij het inplannen van trainingen. Op doordeweekse dagen maakt een BSO tot 18.30 uur medegebruik van het veld. Dit staat op gespannen voet met het relatief groot aandeel jeugdleden.

4.3.2 Korfbal

In de gemeente zijn drie korfbalverenigingen met elk eigen velden. Alleen Hemur Enge in Amerongen heeft de beschikking over een natuurgrasveld en een kunstgrasveld. Het kunstgrasveld waar Hemur Enge gebruik van maakt, wordt tevens gebruikt door hockeyvereniging De Haaskamp. De overige verenigingen hebben de beschikking over kunstgrasvelden. Voor het berekenen van de benodigde capaciteit is gebruik gemaakt van het rekenmodel van het Koninklijke Nederlands Korfbal Verbond. De planningsnorm bedraagt 7 normteams per wedstrijdveld. Hierbij wordt uit gegaan van het gebruik van kunstgrasvelden.

Tabel 8: Capaciteitsberekening korfbal o.b.v. teamindeling 2019-2020

Capaciteitsberekening korfbal					
Vereniging	Kern	Beschikbare capaciteit		Berekende behoefte	Saldo
		Kunstgras	Natuurgras		
Hemur Enge	Amerongen	1	1	1	1
Korfbalclub Doorn	Doorn	1	1	1	1
Dalto	Driebergen	3	1	4	0
Totaal		5	3	6	2

Uit de capaciteitsberekening kan het volgende geconcludeerd worden:

- Gemeente breed is er sprake van een overcapaciteit van 2 korfbalvelden.
- Bij Hemur Enge is sprake van overcapaciteit van 1 veld. De vereniging heeft afgerond 4 normteams. Als zij de volledige beschikking hebben over 1 kunstgrasveld (het kunstgrasveld wordt zoals aangegeven ook gebruikt door de hockeyvereniging) heeft de vereniging hiermee voldoende capaciteit en bestaat er binnen deze capaciteit de mogelijkheid om te groeien met 3 normteams.
- Korfbalclub Doorn heeft een normatieve overcapaciteit van 1 natuurgrasveld. De vereniging heeft afgerond 7 normteams, waarbij op basis van de planningsnorm kan worden volstaan met 1 kunstgrasveld. Hierbij moet worden opgemerkt dat de vereniging dan geen ruimte heeft om te groeien.
- Bij Dalto is volgens het rekenmodel van de KNKV sprake van ondercapaciteit van 1 kunstgrasveld. Echter moet deze ondercapaciteit genuanceerd worden. De vereniging heeft afgerond 23 normteams, wat betekent dat er voor 2 normteams een extra veld benodigd is. De vereniging heeft daarbij ook de beschikking over een natuurgrasveld, waardoor in praktijk blijkt dat de vereniging voldoende heeft aan de 4 velden die zij ter beschikking hebben.

4.3.3 Hockey

De gemeente kent vier hockeyverenigingen waarbij de grootste DMHC Shinty uit Driebergen is. Zoals aangegeven bij de korfbalverenigingen delen HC de Haaskamp en Hemur Enge uit Amerongen 1 zand-ingestrooid kunstgrasveld.

Tabel 9: Capaciteitsberekening hockey o.b.v. teamindeling 2019-2020

Capaciteitsberekening hockey						
Vereniging	Kern	Beschikbare capaciteit		Berekende behoefte	Saldo	
		Kunst-gras	Pupillen		Onafgerond	Afgerond
De Haaskamp	Amerongen	2		1,7	0,3	0
Doornse Hockey Club	Doorn	3	1	3,2	-0,2	0
DMHC Shinty	Driebergen	3	1	4,5	-1,5	-2
Mixed Hockey Club	Maarn	2		1,1	0,9	0
Totaal		10	2	10,5	-0,5	-1

Uit de capaciteitsberekening kan het volgende geconcludeerd worden:

- Gemeente breed is er sprake van ondercapaciteit van 1 hockeyveld (afgerond).
- De benodigde capaciteit aan velden wordt met name op de zaterdagen benut. Deze dag spelen veruit de meeste teams hun wedstrijden.
- De Doornse Hockeyclub heeft de beschikking over 3 velden. Volgens de richtlijn zou er sprake zijn van een lichte ondercapaciteit. Echter heeft de vereniging ook de beschikking over een pupillenveld waar zij gebruik van kunnen maken.
- Alleen bij DMHC Shinty is sprake van ondercapaciteit. Afgerond hebben zij 2 velden te weinig. Door de aanwezigheid van het pupillenveld en een zeer efficiënte indeling van de wedstrijden, zijn zij in staat om met het aantal aanwezige velden alle trainingen en wedstrijden te organiseren⁵.
- Bij Mixed Hockey Club Maarn is er volgens de richtlijn sprake van overcapaciteit. Zij hebben voldoende aan iets meer dan 1 veld voor het organiseren van de wedstrijden. De twee aanwezige velden zijn daarom ruim voldoende om te voorzien in de wedstrijdbehoefte.

⁵ In het recent uitgevoerde Haalbaarheidsonderzoek BHC & DMHC van Newae wordt uitgegaan van een capaciteitsbehoefte van 3,5 tot 4,1 velden voor Shinty. Dit wijkt af van de in dit capaciteitsonderzoek berekende behoefte van 4,5 veld. Het verschil kan mogelijk ontstaan door een andere aantal normteams waarmee gerekend is. Het is niet duidelijk van hoeveel normteams Newae is uitgegaan in haar berekening.

4.3.4 Tennis

In vijf van de zeven kernen is een tennisvereniging actief en een tenniscomplex aanwezig. In Driebergen zijn er zelfs twee verenigingen actief.

Tabel 10: Capaciteitsberekening tennis o.b.v. ledenaantallen 2019-2020

Capaciteitsberekening tennis (verlichte tennisbanen)					
Vereniging	Kern	Beschikb. capaciteit	Berekende behoefte	Saldo	
				onafgerond	afgerond
ATV	Amerongen	4	3,9	0,1	0
Ludenti	Doorn	8	6,9	1,1	1
Manger Cats	Driebergen	7	7,7	-0,7	-1
Risenborgh	Driebergen	6	5,7	0,3	0
Larsheim tennis	Leersum	7	3,3	3,7	3
LTV Maarn	Maarn	8	5,4	2,6	2
		39	32,9	6,1	5

In Tabel 10 wordt, zoals eerder aangegeven, alleen uitgegaan van onoverdekte tennisbanen. De overdekte tennisbanen zijn geen onderdeel van het onderzoek. Binnen de gemeente is alleen sprake van verlichte tennisbanen. Hierdoor kunnen de tennisbanen zowel overdag als 's avonds worden gebruikt. De capaciteit van de tennisbanen is 90 spelers per tennisbaan.

Uit de capaciteitsberekening kan het volgende geconcludeerd worden:

- Gemeente breed is een overcapaciteit van afgerond 5 tennisbanen.
- Alleen bij de Manger Cats is sprake van ondercapaciteit. Volgens de richtlijn hebben zij afgerond 1 tennisbaan te weinig.
- Bij de tennisverenigingen in Leersum en Maarn is sprake van een forse overcapaciteit. Respectievelijk betreffen dit afgerond 3 en 2 tennisbanen. De tennisbanen van LTV Maarn kennen echter een intensief gebruik in competitieverband. Hierbij worden alle banen ingezet. Bij Ludenti in Doorn is sprake van een overcapaciteit van 1 tennisbaan.

De padelbanen zijn niet meegenomen in het aantal beschikbare tennisbanen. Zowel in Driebergen (Risenborgh) als in Maarn zijn 2 padelbanen aanwezig.

4.3.5 Rugby

In de gemeente Utrechtse Heuvelrug is één rugbycomplex aanwezig. Dit betreft het complex in Driebergen waar de Pink Panthers gebruik van maken. Zoals in § 4.3.1 aangegeven, maakt de rugbyvereniging samen met voetbalvereniging FC Driebergen sinds 2019 gezamenlijk gebruik van een natuurgrasveld.

Tabel 11: Capaciteitsberekening rugby o.b.v. teamindeling 2019-2020

Capaciteitsberekening rugby				
Vereniging	Kern	Beschikbare capaciteit	Berekende behoefte	Saldo
		Natuurgras		
Pink Panthers	Driebergen	2	2	0

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de beschikbare capaciteit en de berekende behoefte naar rugbyvelden op basis van de richtlijnen van de bond in evenwicht zijn. De velden worden optimaal benut.

4.4 Functionaliteit en kwaliteit

De buitensportvelden worden conform een meerjarenonderhoudsplan (mjop) door de gemeente onderhouden. De staat van de velden is over het algemeen goed. Via enquêtes is aan de verenigingen gevraagd wat zij van de functionaliteit en kwaliteit van de velden. Over het algemeen zijn de respondenten redelijk positief. Specifieke punten die benoemd worden zijn:

- SVMM: 1 natuurgraswedstrijdveld zonder verlichting waardoor de bespeelbaarheid voor trainingen in de avonduren beperkingen kent. Het 2^e natuurgras wedstrijdveld is als gevolg van de slechte ondergrond niet te gebruiken voor wedstrijden.
- VVHDS: ontbreken van verlichting bij het natuurgrasveld waardoor de bespeelbaarheid voor trainingen in de avonduren beperkingen kent.
- HC de Haaskamp (Amerongen): het tweede veld is oud en traag en de verlichting van het veld is niet goed.
- CKV Dalto: Op 2 van de 3 kunstgrasvelden staan oude niet duurzame lichtmasten. Per veld staan er slechts 2 oude lichtmasten. Het hekwerk rond 1 veld is oud en onvolledig.

- TV Risenborgh (Driebergen-Rijsenburg): door de hoogspanningsmast staan de lampen laag.
- MHC Maarn (Maarn): op het eerste veld is de verlichting matig.

Naast de functionaliteit en kwaliteit van de velden, hebben een aantal verenigingen opmerkingen gemaakt over de infrastructuur rond de sportparken:

- Hemur Enge: de afstand tussen de parkeerplaatsen en het veld is groot.
- Stichting HDS: in de directe omgeving van het sportpark zijn te weinig parkeerplaatsen.

Functionaliteit

De beschikbaarheid en toegankelijkheid van de sportparken voor zowel sporters als bezoekers met een beperking is van groot belang in relatie tot de functionaliteit van de sportaccommodaties. De verenigingen zijn hier in de enquête over bevraagd. Met uitzondering van 1 vereniging wordt aangegeven dat de accommodatie waar de vereniging gebruik van maakt geschikt is voor sporters met een beperking. Voor bezoekers met een beperking geven drie verenigingen aan dat de accommodatie niet geschikt is. Hoenderdaal kan alleen gebruikt worden door mensen die lid zijn en bij het sportcomplex van Shinty is geen invalideparkeerplaats en invalidetoilet aanwezig. Hemur Enge heeft als enige vereniging aangegeven dat de accommodatie niet geschikt is voor zowel sporters als bezoekers met een beperking. Wat de reden hiervan is en welke voorzieningen ontbreken is niet benoemd.

De velden binnen de gemeente voldoen aan de standaardafmetingen en regels voor het spelen van wedstrijden. Twee velden zijn hier een uitzondering op. Korfbalvereniging Hemur Enge maakt gebruik van een hockeyveld, waar geen belijning aanwezig is voor korfbal. Daarnaast heeft Shinty een zandveld dat niet voldoet aan de afmetingsnormen. Het mag om deze reden alleen gespeeld worden door teams die uitkomen in de 3^e klasse of lager.⁶

4.5 Eigendom, beheer en exploitatie

Binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug zijn in: Sport & Ruimte Sportaccommodatienota 2018-2022 de uitgangspunten ten aanzien van het eigendom, beheer en exploitatie van de buitensport weergegeven. In [bijlage 4](#)

⁶ Bron: Haalbaarheidsonderzoek DHC & DMHC gemeente Utrechtse Heuvelrug, Newae, 25 november 2019

is per accommodatie een overzicht opgenomen over wie eigenaar is en wie verantwoordelijk is voor het beheer en de exploitatie.

Sport-gebonden basisvoorziening

Uitgangspunt is dat de gemeente eigenaar is van de direct sport-gebonden basisvoorzieningen bij voetbal, hockey, rugby en korfbal (velden, veldverlichting, hekwerken, ballenvangers, leunhekken en dug outs) en dat zij voor deze velden ook verantwoordelijk is voor de realisatie, renovatie en groot onderhoud.

Hierbij is wel een duidelijk onderscheid gemaakt in de basisvoorzieningen en hoger dan direct sport-gebonden basisvoorzieningen (bijvoorbeeld verschil in zand ingestrooid veld en waterveld bij hockey). De verenigingen zijn verplicht om een financiële bijdrage te leveren als zij een hoger dan direct sport-gebonden voorziening wensen. Voor het gebruik van de velden betalen de verenigingen huur aan de gemeente.

De tennisbanen in de gemeente in eigendom van de verenigingen of een stichting en zij zijn ook verantwoordelijk voor het uitvoeren en de kosten van al het onderhoud. Voor de kosten van het groot onderhoud ontvangt de vereniging of stichting een bijdrage ter hoogte van 50% van de kosten. De harmonisatie van de tennis is bijna afgerond, met tennisvereniging Ludenti vindt de laatste afstemming plaats over overdracht van eigendom, taken en verantwoordelijkheden.

Niet sportgebonden basisvoorziening

Naast de velden behoren ook de kleedkamers, de clubhuizen en eventuele tribunes tot een sportpark. De gemeente Utrechtse Heuvelrug merkt dit aan als niet direct sportgebonden basisvoorzieningen. Uitgangspunt hierbij is dat via een opstalrecht de verenigingen/ stichtingen eigenaar zijn van deze voorzieningen en tevens verantwoordelijk zijn voor (de kosten van) het onderhoud, beheer en exploitatie van deze voorzieningen. Alleen bij tennisvereniging Ludenti is er nog geen sprake van een opstalrecht.

4.6 Bevindingen buitensport

In de voorgaande paragrafen is een uitgebreide toelichting gegeven op de buitensportaccommodaties in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. In onderstaande worden de bevindingen en aandachtspunten samengevat.

Bevindingen

- De spreiding van de verschillende buitensporten over de kernen is goed. Logischerwijs zijn in de grootste kern, Driebergen-Rijsenburg, de meeste buitensportvoorzieningen aanwezig.
- Bij voetbalvereniging SVMM Maarn is sprake van een overcapaciteit van 1 wedstrijdveld. Deze vereniging ervaart knelpunten bij het gebruik van de 2 natuurgraswedstrijdelden omdat er bij 1 geen verlichting is en er bij het andere veld sprake is van een slechte ondergrond.
- DEV Doorn ervaart organisatorische knelpunten bij het inroosteren van trainingen voor de jeugd als gevolg van medegebruik door een BSO.
- Binnen de gemeente is, uitgaande van de indicatie van de KNVB, sprake van overcapaciteit aan trainingsvelden voor voetbal.
- Hemur Enge heeft nu de beschikking over twee wedstrijdelden (een kunstgrasveld en een natuurgrasveld) volgens de richtlijnen is er sprake van overcapaciteit van 1 veld en kan de vereniging volstaan met één korfbalveld. Het kunstgrasveld wordt gedeeld met HC De Haaskamp, maar door de beperkte behoefte van 4 normteam is er op dit veld ruimte voor medegebruik.
- Gemeente breed zijn er 5 tennisbanen te veel. Bij Ludenti (1 tennisbaan), Larsheim Tennis (3 tennisbanen) en LTV Maarn (2 tennisbanen) is sprake van overcapaciteit. De Manger Cats uit Driebergen heeft daarentegen afgerond 1 baan te weinig.
- Met de recente uitbreiding van de capaciteit van rugbyvelden in Driebergen is er sprake van een evenwicht in vraag en aanbod.
- De functionaliteit en kwaliteit van de sportgebonden voorzieningen zijn over het algemeen goed. Alleen de functionaliteit van het veld waar Hemur Enge gebruik van maakt, is door het ontbreken van belijning onvoldoende.

Aandachtspunten

Op basis van bovenstaande worden de volgende aandachtspunten benoemd:

- Op basis van de opgave van het aantal normteams door verenigingen hebben de voetbalverenigingen DVSA en SVMM een overcapaciteit aan trainingsvelden op basis van de capaciteitsberekening conform de normen van de KNVB.
- Korfbalvereniging Hemur Enge heeft op basis van het berekende aantal normteams een overcapaciteit van 1 korfbalveld. Op het kunstgrasveld dat

door de vereniging in combinatie met de hockeyvereniging gebruikt wordt ontbreekt de benodigde belijning voor korfbal.

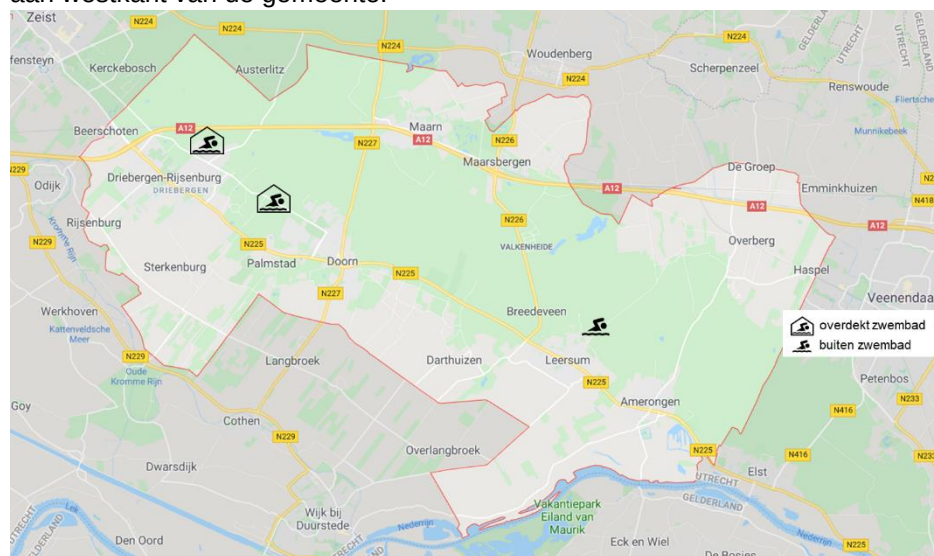
- Korfbalvereniging Doorn heeft op basis van het berekende aantal normteams een overcapaciteit van 1 natuurgrasveld.
- Hockeyvereniging DMHC Shinty heeft op basis van de opgegeven teamindeling en de capaciteitsberekening een ondercapaciteit van 2 hockeyvelden. Hierbij moet opgemerkt worden dat het de vereniging, ondanks deze ondercapaciteit lukt om de trainingen en wedstrijden op de beschikbare velden te organiseren.
- Bij Mixed Hockey Club Maarn is er volgens de richtlijn sprake van overcapaciteit van 0,9 veld. Gezien de ondercapaciteit van andere Heuvelrugse hockeyverenigingen is het niet wenselijk om de capaciteit aan hockeyvelden in de gemeente te verkleinen. Het door de vereniging ingezette medegebruik van de niet-afgeronde overcapaciteit heeft daardoor meerwaarde voor de hockeyverenigingen in de gemeente.
- Gemeente breed is er sprake van een overcapaciteit van (afgerond) 5 tennisbanen verdeeld over meerdere tennisverenigingen.

5 Zwembaden

In de gemeente Utrechtse Heuvelrug zijn drie zwembaden: twee overdekte zwembaden en een buitenbad. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de capaciteit en gebruik van de zwembaden, alsmede de wijze waarop deze beheerd en geëxploiteerd worden.

5.1 Spreiding, capaciteit en kwaliteit

Binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug zijn drie zwembaden aanwezig: Laco Sportcentrum in Driebergen zwembad Woestduin in Doorn en het Bosbad Leersum. De spreiding van de zwembaden over de gemeente is redelijk. Het Bosbad ligt in de bossen van Leersum midden in nationaal park Utrechtse Heuvelrug. De zwembaden in Doorn en Driebergen liggen beide in woonwijken aan westkant van de gemeente.

Figuur 6: Spreiding zwembaden over de gemeente

Laco Sportcentrum Driebergen

Het zwembad in Driebergen is in 1971 ontstaan na een burgerinitiatief. In de loop der jaren is het zwembad uitgebreid en zijn functionaliteiten zoals het

recreatieve bad en een glijbaan toegevoegd. De accommodatie is met name gericht op de recreatieve bezoeker en heeft zowel binnen- als buitenbassins. Het zwembad binnen bestaat uit een 6-baans wedstrijdbassin (25x15m), een instructiebassin met beweegbare bodem (15x9m) en een recreatiebassin en peuterbassin van in totaal 374 m². Het recreatiebassin bevat verschillende speelelementen als een stroomversnelling, glijbanen en een whirlpool. Het totale wateroppervlak binnen komt hiermee op 884 m². Buiten zijn er een wedstrijdbassin (circa 390 m²) en verschillende recreatiebassins (circa 380 m²) aanwezig. Het wateroppervlak buiten komt hiermee op 770 m². Naast de zwembassins beschikt het Laco Sportcentrum ook over een fitness en een horecaruimte met vergadervoorziening. De uitstraling van het gebouw is wat gedateerd en de staat van onderhoud is matig.

Zwembad Woestduin Doorn

Zwembad Woestduin in Doorn is in 1971 geopend. Het zwembad is ontwikkeld door Stichting Bad- en zweminrichting Doorn. In 1997 is de exploitatie van het zwembad overgenomen door Laco BV (en sinds 2017 het eigendom). De accommodatie bestaat uit een 5-baans wedstrijdbassin (25x12,5m) en een instructiebad (12,5x7). Er bevinden zich geen recreatieve elementen in het bad. Het is dus een echt verenigings- en instructiebad. Dit zwembad is met name gericht op verenigingen, zwemlessen en doelgroepen en heeft een totaal wateroppervlak van 400 m². Het zwembad heeft geen horecavoorziening. De staat van onderhoud is matig en het gebouw oogt gedateerd.

Bosbad Leersum

Naast de overdekte zwembaden heeft de gemeente ook een openlucht-zwembad: het Bosbad in Leersum. Net als andere buitenbaden in Nederland heet het Bosbad met name een recreatieve functie. Het zwembad bestaat uit een 6-baans wedstrijdbad (25x15,4m) en twee recreatiebassins van respectievelijk 395 en 481 m². Het totale wateroppervlak van het Bosbad komt daarmee op circa 1.250 m². Het zwembad beschikt over een grote ligweide, een glijbaan, peuterbad met spray elementen en een duikplank. Het zwembad is 50 jaar oud. De staat van onderhoud van de bassins is redelijk tot goed en het onderhoud wordt conform een MJOP uitgevoerd. Het zwembad heeft recentelijk een invalidekleedkamer gerealiseerd, zodat ook de mensen met een beperking gebruik kunnen maken van het zwembad. Het zwembad heeft met name een recreatieve functie.

5.2 Gebruik en bezetting

Voor de zwembaden zijn de bezoekersaantallen en de bezetting geanalyseerd. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de overdekte zwembaden en het openluchtzwembad.

5.2.1 Overdekte zwembaden

In Tabel 12 is de ontwikkeling van de bezoekersaantallen van de overdekte zwembaden (Laco Sportcentrum en zwembad Woestduin) weergegeven voor de periode 2016-2018. Over het jaar 2019 zijn nog geen bezoekersaantallen beschikbaar.

Toelichting op gebruik en bezetting overdekte zwembaden:

- In de periode 2016-2018 zijn de bezoekersaantallen met ruim 5% gedaald. Met name de bezoekersaantallen in zwembad Woestduin zijn gedaald (ruim 13,5%). De daling zit vooral in de categorieën instructiezwemmen en scholen. In 2018 is het schoolgebruik volledig gestopt. Bij het Laco Sportcentrum is o.a. het recreatieve bezoek gedaald. Het instructiezwemmen is hier juist toegenomen.
- In totaal zijn de overdekte zwembaden in de gemeente Utrechtse Heuvelrug bijna 300.000 keer bezocht. Hiervan waren 231.000 bezoeken recreatief, wat een percentage betreft van 78%. Hierbij dient te worden opgemerkt dat in deze bezoeken ook de bezoekers van het buitenbad bij het Laco Sportcentrum zijn meegenomen. In de zomerperiode worden bezoeken aan het buitenbad niet apart geregistreerd.
- Het animocijfer⁷ voor overdekte zwembaden ligt op het landelijk niveau. De categorieën doelgroepen, scholen en verenigingen liggen onder het landelijke animocijfer. Dit wordt ruimschoots gecompenseerd door het recreatieve bezoek van het zwembad in Driebergen.
- Het gebruik van de overdekte zwembaden voor schoolzwemmen is laag. Eén van de redenen hiervoor is het afschaffen van de subsidie in 2017.
- Naast het animocijfer is de bezetting van het zwembad ook een belangrijke graadmeter. Een veel gehanteerd kengetal hierbij is het aantal bezoekers per vierkante meter zwemwater. De bezetting van het zwembad in Driebergen is gebaseerd op het zwemwateroppervlak (884 m²) en is in vergelijking met landelijke cijfers (225-275) relatief hoog: 283 bezoekers/m² zwemwater. De buitenbassins zijn niet meegenomen in de berekening omdat deze aanvullend zijn en niet het hele jaar beschikbaar. Uit gesprekken met de exploitant blijkt dat ook in de zomer de meeste mensen gebruik maken van het binnenbad.
- De bezetting van zwembad Woestduin van 119 bezoekers/m² zwemwater is ten opzichte van het landelijk gemiddelde (225-275) laag. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het aantal vierkante meter zwemwater niet optimaal wordt benut.

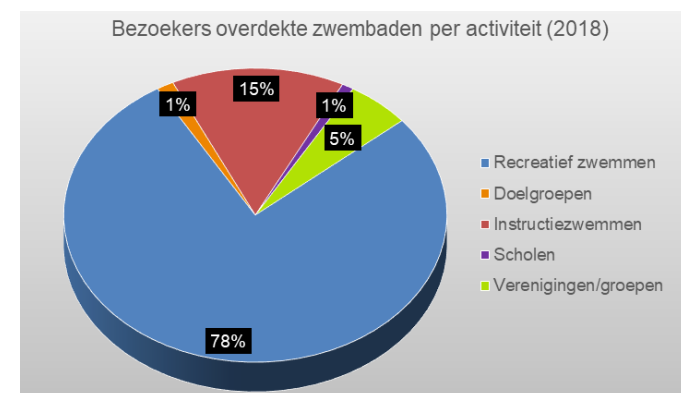
⁷ Het animocijfer is het gemiddeld aantal bezoeken per inwoner van het verzorgingsgebied aan een bepaalde zwemactiviteit. Dit cijfer wordt gebruikt om het aantal bezoekers te duiden.

Tabel 12: Ontwikkeling bezoekersaantallen 2016-2018

Bezoekersaantallen overdekte zwembaden			
Categorie	2016	2017	2018
Recreatief zwemmen	242.844	237.985	231.237
Doelgroepen	3.808	4.965	4.298
Instructiezwemmen	39.322	43.522	43.557
Scholen	12.852	8.116	2.959
Verenigingen/groepen	15.846	16.189	16.008
Totaal	314.672	310.777	298.059
Laco Sportcentrum	259.737	257.496	250.559
Zwembad Woestduin	54.935	53.281	47.500

Tabel 13: Animocijfer overdekte zwembaden

Animocijfer overdekte zwembaden 2018			
Activiteit	Bezoekers	Animo	Landelijk
Recreatief zwemmen	231.237	3,2	1,3 - 1,5
Doelgroepen	4.298	0,1	0,3 - 0,5
Instructiezwemmen	43.557	0,6	0,5 - 0,7
Scholen	2.959	0,1	0,2 - 0,4
Verenigingen/groepen	16.008	0,3	0,5 - 0,8
Totaal	298.059	3,9	2,9 - 3,9

Figuur 7: Procentuele bezoekersaantallen per activiteit 2018

Er is geen informatie beschikbaar over de herkomst van de bezoekers van de overdekte zwembaden. Naast de recreatieve bezoekers worden de zwembaden gebruikt voor instructiezwemmen en doelgroepactiviteiten. Met name het Laco Sportcentrum kent een uitgebreid aanbod aan aqua-activiteiten. De zwembaden worden door drie zwemverenigingen gebruikt, namelijk ZV&PC De Zwoer, ZC Woestduin en de Triathlonvereniging.

5.2.2 Bosbad Leersum

In Tabel 14 is de ontwikkeling van de bezoekersaantallen van het openluchtzwembad weergegeven voor de periode 2016-2018. Over het jaar 2019 zijn nog geen bezoekersaantallen beschikbaar.

Tabel 14: Ontwikkeling bezoekersaantallen Bosbad 2016-2018

Bezoekersaantallen Bosbad Leersum			
Categorie	2016	2017	2018
Recreatief zwemmen	41.712	41.066	68.400
Overig	4.343	3.551	3.268
Totaal	46.055	44.617	71.668
Bezoekers / m ² zwemwater	37	36	57

Toelichting op gebruik en bezetting openluchtzwembad:

- De bezoekersaantallen voor openluchtzwembaden worden in hoge mate beïnvloed door de weersomstandigheden. Uit de tabel blijft dat de aantallen in 2018 (zeer mooie zomer) aanmerkelijk hoger liggen dan de aantallen in de voorgaande jaren waarin de zomers minder warm waren.
- Het zwembad heeft hoofdzakelijk een recreatieve functie. Incidenteel maken verenigingen gebruik van het buitenbad voor trainingen. Er is geen informatie beschikbaar over de herkomst van de bezoekers. Gezien het groot aantal campings en recreatieparken in de gemeente mag aangenomen worden dat een deel van de bezoekers hiervan afkomstig is.
- Voor solitaire openluchtzwembaden geldt een landelijke norm van 30 bezoekers per vierkante meter zwemwater. In 2018 was het Bosbad (1.250 m²) met 57 bezoekers per vierkante meter goed bezet. Hierbij dient

te worden opgemerkt dat het bezoek aan het openluchtzwembad afhankelijk is van het weer. Het jaar 2018 was een uitzonderlijk goed jaar met betrekking tot het weer. In de jaren voor 2016 en in 2017 lag het bezoek aanmerkelijk lager. Ook als uit wordt gegaan van deze bezoekersaantallen kent het zwembad een goede bezetting.

5.3 Beheer en exploitatie

Zwembad Woestduin en zwembad Laco Sportcentrum Driebergen

De zwembaden in Doorn en Driebergen worden beheerd en geëxploiteerd door een commerciële exploitant: Laco. In 2017 heeft de gemeente de contracten voor beide zwembaden verlengd tot 2036. Tot die tijd is Laco verantwoordelijk voor de gehele exploitatie en het beheer van beide zwembaden. Om deze taak uit te voeren ontvangt de organisatie een jaarlijkse bijdrage van de gemeente ter hoogte van € 348.000,- voor Laco Sportcentrum (vanaf 2021 prijspeil 2016)⁸ en € 100.000,- voor zwembad Woestduin (prijspeil 2017)⁹.

Bosbad Leersum

Het bosbad in Leersum wordt geëxploiteerd en beheerd door Stichting Bosbad Leersum. Het bestuur bestaat uit een aantal vrijwilligers die allen hun eigen expertise hebben. Ook het onderhoud wordt uitgevoerd door vrijwilligers die affiniteit hebben met techniek of met bijvoorbeeld groen onderhoud. Ten aanzien van personeel voor het toezicht en de kaartverkoop wordt gebruik gemaakt van zowel professionals als vrijwilligers. De stichting werkt met betrekking tot het personeel nauw samen met een professionele organisatie in Veenendaal die het personeel levert. Voor de exploitatie en het beheer van het zwembad ontvangt de stichting jaarlijks een subsidie van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Dit betreft een bedrag van € 148.000,- in 2020¹⁰.

5.4 Knelpunten gebruikers

De zwemverenigingen zijn in de enquête en interviews bevraagd over de zwembaden en de eventuele knelpunten die zij bij het gebruik daarvan ervaren.

⁸ Bron: Raadsvoorstel 2017-383, inzake: Toekomst overdekt zwemwater, d.d. 24 januari 2017.

⁹ Bron: Raadsvoorstel 2017-452 inzake Verlengen overeenkomst Laco Doorn BV inzake exploitatie zwembad Woestduin tot en met 31 augustus 2036, d.d. 12 oktober 2017.

¹⁰ Bron: Begroting 2020-2023, gemeente Utrechtse Heuvelrug, d.d. 24 september 2019.

De verenigingen geven hierbij de volgende knelpunten aan:

- Zwembad Woestduin in Doorn:
 - Het water van het wedstrijdbad is te warm voor sportieve activiteiten. Sommige trainingen kunnen niet worden afgemaakt omdat de sporters het te warm hebben in het water¹¹.
 - Het ontbreken van een secondeklok bij het wedstrijdbassin.
 - Het gebouw is gedateerd en er is sprake van achterstallig onderhoud.
 - Op sommige momenten wordt de kwaliteit van het zwemwater als slecht ervaren.
 - Verenigingen kunnen niet altijd op het gewenste tijdstip gebruik maken van het wedstrijdbad.
- Zwembad Laco sportcentrum Driebergen:
 - Het water van het wedstrijdbad is te warm voor sportieve activiteiten.
 - Het is een verouderde accommodatie.
 - Het pasjessysteem voor verenigingen werkt niet goed.
 - De kwaliteit van het zwemwater wordt als slecht ervaren.
 - Laco heeft toegezegd om te investeren in het gebouw, directe resultaten zijn niet zichtbaar.
 - Verenigingen kunnen niet altijd op het gewenste tijdstip gebruik maken van het wedstrijdbad.
- Bosbad Leersum:
 - Het beperkt aantal parkeerplaatsen wordt met name op mooie zomerse dagen als knelpunt ervaren.

5.5 Bevindingen zwembaden

In de voorgaande paragrafen is een uitgebreide toelichting gegeven op de zwembaden in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. In onderstaande worden de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten samengevat.

Bevindingen

- In de gemeente zijn drie zwembaden aanwezig. Een overdekt zwembad (Woestduin), een openluchtzwembad (Bosbad Leersum) en een combinatiebad met zowel binnenbaden als buitenbaden (Sportcentrum

Driebergen). De zwembaden in Doorn en Driebergen worden beheerd en geëxploiteerd door een commerciële exploitant: Laco. In 2017 heeft de gemeente de contracten voor beide zwembaden verlengd tot 2036.

- Zowel Woestduin als het Laco sportcentrum Driebergen zijn gedateerd en de staat van onderhoud is matig.
- Het animocijfer (aantal bezoeken in vergelijking met het aantal inwoners van het verzorgingsgebied) van de overdekte zwembaden is in lijn met landelijke animocijfers. Het goede animocijfer is met name te verklaren door het hoge recreatieve gebruik van Laco Sportcentrum Driebergen.
- Het gebruik van het Bosbad is voor een belangrijk deel afhankelijk van het weer in het betreffende jaar. Ondanks deze afhankelijkheid kan gesteld worden dat het aantal bezoekers per vierkante meter de afgelopen jaren hoger is dan landelijke cijfers.
- Er wordt aangenomen dat het hoge recreatieve gebruik mede veroorzaakt wordt door de vele vakantiemogelijkheden in de omgeving. Om deze aanname te toetsen zou een onderzoek naar de herkomst van de bezoekers van de zwembaden moeten plaatsvinden (postcode onderzoek).
- De verenigingen die gebruik maken van de overdekte zwembaden geven aan dat zij niet op de gewenste tijdstippen gebruik kunnen maken.
- Daarnaast geven verenigingen voor zowel Woestduin als Laco Sportcentrum Driebergen een aantal kwalitatieve knelpunten aan zoals een te hoge temperatuur voor het beoefenen van de zwemsport en de kwaliteit van het zwemwater wordt als slecht ervaren.
- Het Bosbad in Leersum kent alleen een knelpunt met de infrastructuur rondom de accommodatie. Er is een beperkt aantal parkeerplaatsen.

Aandachtspunten

Voor de toekomst van de zwembaden gelden de volgende aandachtspunten:

- In de gemeente is met zowel het openluchtzwembad in Leersum als het buitenbad bij Laco sportcentrum Driebergen relatief veel onoverdekt zwemwater aanwezig (totaal 2.025 m²).
- De overdekte zwembaden zijn verouderd en de onderhoudsstaat is matig.
- De vraag van de verenigingen voor uren zwemwater overstijgt het beschikbare aanbod van uren aan zwemverenigingen.

¹¹ Het handboek van de KNZB gaat uit van een watertemperatuur van circa 27 graden voor sportieve activiteiten. Voor doelgroepactiviteiten (zwemlessen, zwemmen voor ouderen of mindervaliden) en recreatief zwemwater ligt de watertemperatuur beduidend hoger (meestal rond 30 graden)

6 Trends en ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden demografische ontwikkelingen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug toegelicht. Vervolgens wordt ingegaan op algemene landelijke trends en ontwikkelingen die invloed (kunne) hebben op de behoefte aan en het gebruik van sportaccommodaties. Tenslotte worden de wensen en ambities van de stakeholders (o.a. verenigingen en exploitanten) ten aanzien van sportaccommodaties gepresenteerd.

6.1 Demografische ontwikkelingen

Als onderdeel van onderhavig onderzoek is gekeken naar de bevolkingsontwikkeling van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. De omvang en opbouw van de bevolking is van invloed op de vraag naar sportaccommodaties in de gemeente. Voor de ontwikkelingen in de vraag naar bewegingsonderwijs is de leerlingenprognose voor de komende jaren in beeld gebracht.

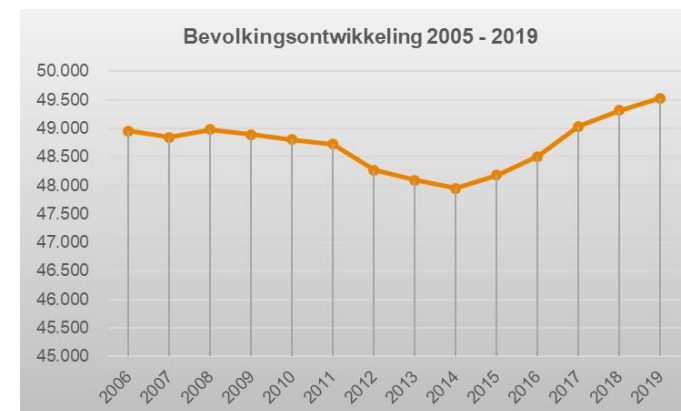
6.1.1 Bevolkingsontwikkeling 2006-2019

De gemeente Utrechtse Heuvelrug is de afgelopen 15 jaar in inwonersaantallen redelijk stabiel gebleven¹². In de periode tussen 2006 en 2014 is het aantal inwoners in eerste instantie gedaald met 2,1%. Vervolgens is het aantal inwoners in de periode 2014 – 2019 met 3,3% gegroeid. Het huidige inwonersaantal van 49.529 op 1 januari 2019 is echter nagenoeg gelijk aan het aantal op 1 januari 2006 (48.957).

In Tabel 15 is de bevolkingsopbouw naar leeftijdscategorieën en uitgesplitst per kern op 1 januari 2019 weergegeven¹³. In [Bijlage 5](#) is een nadere uitsplitsing van deze gegevens opgenomen. Hieruit blijkt dat de leeftijdsopbouw van de verschillende kernen redelijk vergelijkbaar is. Uitzonderingen hierop zijn Maarsbergen en Overberg, de kernen kennen in verhouding een kleiner aantal senioren (65+). De categorie kinderen van 0-4 jaar is in alle kernen ongeveer even groot (circa 5% van het totaal). Er zijn geen gegevens van de bevolkingsopbouw en verdeling over de kernen in de jaren 2006-2018 beschikbaar waardoor de ontwikkeling in leeftijdsopbouw en inwonersaantallen per kern niet meegenomen kunnen worden in het onderzoek.

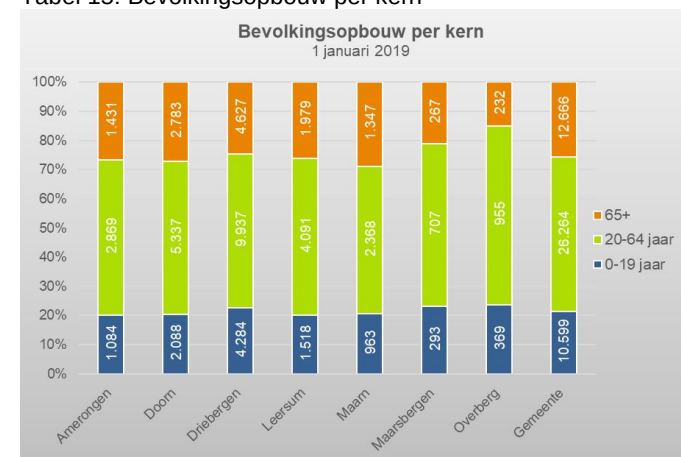
¹² Bron: CBS Statline

¹³ Bron: Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Figuur 8: Bevolkingsontwikkeling gemeente Utrechtse Heuvelrug

Tabel 15: Bevolkingsopbouw per kern

6.1.2 Bevolkingsprognose 2020-2040

De verwachting is dat de totale bevolking in de gemeente tot 2040 groeit met in totaal 3,5% met circa 1.750 inwoners. Hoewel de totale bevolkingsgroei beperkt is, zijn er wel verschillen in de leeftijdscategorieën. Figuur 9 geeft inzicht in de prognose en de bevolkingsopbouw per leeftijdscategorie voor de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Toelichting op Figuur 9:

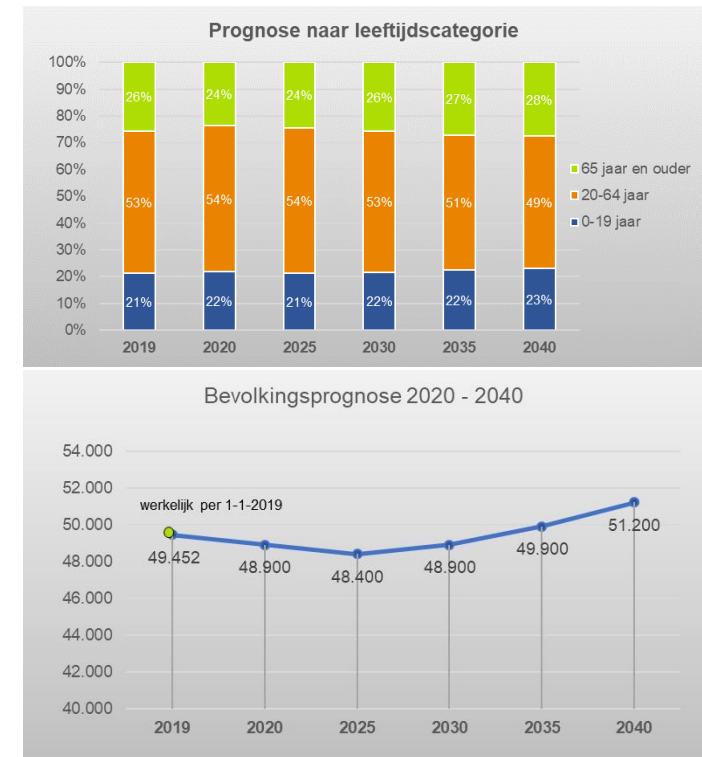
- Het aantal inwoners in de gemeente daalt tot 2025 licht met 2,1%, vervolgens volgt een lichte stijging naar 51.200 inwoners in 2040 (t.o.v. 2019 +3,5%).
- Het aantal inwoners van 65 jaar en ouder is ruim 25% van het totaal aantal inwoners.
- De vergrijzing in de gemeente zal de komende jaren beperkt toenemen. Het percentage 65-plussers blijft redelijk stabiel (26% in 2019 vs. 28% in 2040).
- Naast vergrijzing is er de komende jaren ook sprake van lichte vergroening. Het percentage inwoners onder de 19 jaar blijft redelijk stabiel (21% in 2019 vs. 23% in 2040).

6.1.3 Leerlingenprognose

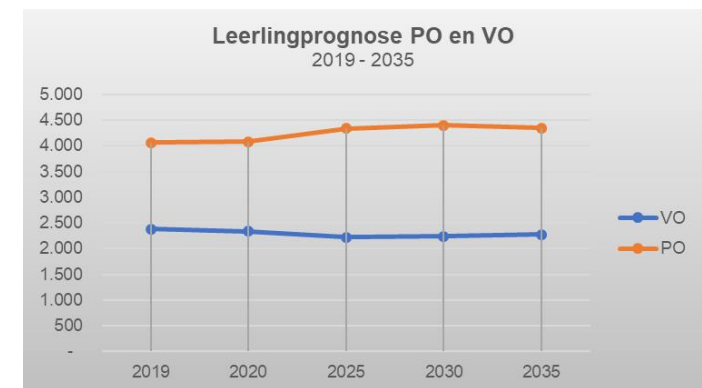
Naast de bevolkingsontwikkeling geeft de leerlingen-prognose belangrijke informatie als het gaat om het verwachte gebruik van de binnensportaccommodaties. De ontwikkeling van de leerlingenaantallen geeft aan hoe het bewegingsonderwijs zich in de aankomende jaren ontwikkelt en welke sportvoorzieningen nodig zijn om bewegingsonderwijs te kunnen blijven faciliteren. Figuur 10 geeft inzicht in de ontwikkeling van het aantal PO en VO-leerlingen in de gemeente. In [bijlage 6](#) zijn de uitgesplitste leerlingenaantallen en prognoses per school opgenomen.

Het primair onderwijs laat een lichte daling van het aantal leerlingen (-4,6%) zien in de periode tot 2035. Dit is in lijn met de ontwikkeling van de kinderen jonger dan 19 jaar = zoals geschetst in § 6.1.2. Het voortgezet onderwijs laat tot 2035 een daling van het aantal leerlingen zien met 7%.

Tabel 16 geeft inzicht in de invloed van de ontwikkeling van het aantal leerlingen en klokuren bewegingsonderwijs op de behoefte aan zaaldelen voor bewegingsonderwijs. Voor het primair onderwijs is de behoefte per kern in beeld gebracht, omdat het gezien het afstandscriterium tussen locatie bewegingsonderwijs en school niet aannemelijk is dat scholen nu of in de toekomst gebruik zullen maken van een locatie buiten de eigen kern. In [bijlage 7](#) is inzichtelijk gemaakt wat de huidige afstanden in meter en tijd in minuten tussen school en de gymlocatie is. Voor het voortgezet onderwijs is de behoefte per school in beeld gebracht omdat allen VO-scholen gebruik maken van eigen gymzalen, met uitzondering van de Mavo in Doorn. Deze school maakt gebruik van sporthal Steinheim. Voor het berekenen van het aantal benodigde gymzalen is uitgegaan van 26 klokuren voor primair onderwijs en 35 klokuren voor voortgezet onderwijs.

Figuur 9: Bevolkingsprognose 2020 - 2040

Figuur 10: Leerlingenprognose primair en voortgezet onderwijs

Tabel 16: Toekomstige behoefte aan bewegingsonderwijs PO en VO

	Toekomstige behoefte bewegingsonderwijs					Aanwezige capaciteit
		2020	2025	2030	2035	
Primair onderwijs						zaaldelen
Amerongen	Klokuren	16,5	18,0	16,5	16,5	
	Zaaldelen	0,6	0,7	0,6	0,6	3
Doorn	Klokuren	39,0	48,0	54,0	54,0	
	Zaaldelen	1,5	1,8	2,1	2,1	4
Driebergen-Rijsenburg	Klokuren	73,5	78,0	79,5	76,5	
	Zaaldelen	2,8	3,0	3,1	2,9	6
Leersum	Klokuren	21,0	21,0	21,0	18,0	
	Zaaldelen	0,8	0,8	0,8	0,7	3
Maarn/Maarsbergen	Klokuren	18,0	19,5	19,5	18,0	
	Zaaldelen	0,7	0,8	0,8	0,7	3
Overberg	Klokuren	3,0	4,5	4,5	4,5	
	Zaaldelen	0,1	0,2	0,2	0,2	1
Totaal PO	Klokuren	171,0	189,0	195,0	187,5	
	Zaaldelen	6,6	7,3	7,5	7,2	20
Voortgezet onderwijs						
Beukenrode (VSO)	Klokuren	42,8	40,5	40,5	40,5	
SG Schoonoord	Klokuren	23,2	21,4	21,6	22,0	
Revis Lyceum	Klokuren	120,0	115,1	116,1	117,3	
SG Maarsbergen	Klokuren	45,8	43,4	44,1	45,2	
De Sprong (VSO)	Klokuren	11,3	11,3	9,0	6,0	
Totaal VO	Klokuren	243,1	231,7	231,3	231,0	
	Zaaldelen	6,9	6,6	6,6	6,6	9

Toelichting op Tabel 16:

- De totale klokurenbehoefte in het primair onderwijs stijgt de komende jaren licht. Als gevolg hiervan stijgt de totale behoefte aan gymzalen (of zaaldelen in een sporthal) van 7 naar 8 gymzalen.
- De behoefte van de Bartimeus De Bossschool is niet meegenomen in bovenstaande tabel. De school maakt gebruik van een eigen gymzaal. Deze zaal is niet meegenomen in de analyses omdat er geen andere (sport)gebruikers van de accommodatie zijn.

- De behoefte per kern blijft de komende jaren stabiel. Alleen in de kern Driebergen-Rijsenburg verandert de behoefte naar 3,1 gymzaal in 2030, waardoor er afgerond 4 gymzalen nodig zijn (huidige behoefte is 3). Gezien de beschikbaarheid van 6 gymzalen in de kern leidt dit niet tot capaciteitsproblemen.
- In het voortgezet onderwijs daalt de behoefte aan gymzalen beperkt van 6,9 in 2020 naar 6,6 in 2025-2035. Dit leidt afgerond (7 gymzalen) niet tot een gewijzigde capaciteitsbehoefte.
- De afzonderlijke VO-scholen beschikken ieder over voldoende gymzalen voor bewegingsonderwijs.
- In de huidige en toekomstige situatie zijn er met de bestaande capaciteit aan gymzalen en sporthallen geen capaciteitsproblemen in het bewegingsonderwijs te verwachten.

6.2 Trends en ontwikkelingen

In de volgende paragrafen worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de behoefte aan en het gebruik van sportaccommodaties.

6.2.1 Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen

De belangrijkste sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen zijn:

- Op het gebied van vrijetijdsbesteding ondernemen mensen meer activiteiten in een korter tijdsbestek dan voorheen. Zowel de inhoud van activiteiten als de daaruit voortvloeiende sociale contacten worden oppervlakkiger. In het verlengde van de zogenaamde 'zapcultuur' ondervindt sportbeoefening in verenigingsverband steeds meer concurrentie van televisie, sociale media en online games.
- Vanwege de toegenomen mobiliteit zijn mensen in de regel in staat en bereid langer te reizen voor hun vrijetijdsbesteding. Hierdoor worden inwoners steeds minder afhankelijk van hun wijk/kern. Dit kan betekenen dat bepaalde voorzieningen in een wijk een groter verzorgingsgebied krijgen. Het kan ook betekenen dat voorzieningen steeds minder bezocht worden omdat inwoners hun vertier zoeken buiten de eigen wijk. Dit geldt in mindere mate voor (jonge) kinderen en senioren.
- Naast de primaire functie bieden verenigingen aan leden ook andere activiteiten aan en ook worden steeds meer activiteiten ontplooid die toegankelijk zijn voor niet-leden. Dergelijke verenigingen spelen dan ook

een belangrijke rol in een gemeenschap. (Sport)verenigingen nemen in toenemende mate hun sociaal-maatschappelijke verantwoordelijkheid.

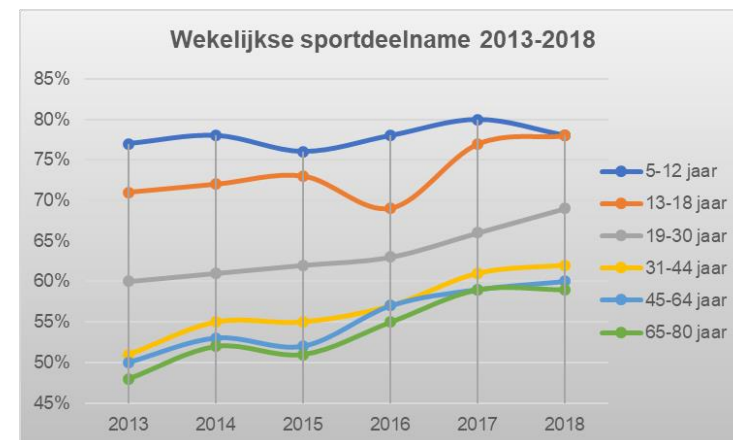
- Mensen voelen zich minder verbonden aan verenigingen en gaan op zoek naar meer flexibele, meer individuele vormen van sport en bewegen. Dit is terug te zien in het groeiend aantal leden van fitnesscentra, maar ook in de toename van het gebruik van de openbare ruimte (wandelen, hardlopen, fietsen, bootcamp, etc.). Daar staat tegenover dat, als tegenhanger van individualisering, een trend van nieuw collectivisme waarneembaar is. Kenmerk van het nieuw collectivisme is dat mensen weer meer op zoek gaan naar een groep waarbij men zich thuis voelt en waartoe men wil behoren. Dit biedt weer kansen voor sportverenigingen.
- Lokaal sport- en beweegbeleid kan tegenwoordig niet meer los worden gezien van de opdrachten die gemeenten hebben in het sociaal domein. Sportverenigingen worden steeds nadrukkelijk aangesproken op en betrokken bij het leveren van maatschappelijke bijdragen (sport als middel).
- Er zal duidelijker onderscheid ontstaan tussen enerzijds verenigingen die er in slagen leden, vrijwilligers en sponsors aan zich te verbinden en anderzijds verenigingen die te kampen hebben met een cumulatie van financiële en organisatorische problemen (lees: het onderscheid tussen vitale en minder vitale verenigingen).
- Gebruikers van maatschappelijke accommodaties stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit en uitstraling van accommodaties en verenigingen.
- Duurzaamheid bij sportaccommodaties is een belangrijk item. Men is verplicht om energiebesparende maatregelen door te voeren die een terugverdientijd hebben van minder dan vijf jaar. Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid gaan snel. Gangbare maatregelen bij sportaccommodaties zijn het gebruik van zonnepanelen, waterbesparende maatregelen en van ledverlichting. Nieuwbouw moet voldoen aan de BENG-eisen (bijna energie neutrale gebouwen).

6.2.2 Ontwikkelingen in de sportparticipatie

De belangrijkste ontwikkelingen in sportparticipatie zijn:

- De aandacht voor gezond leven en bewegen blijft onverminderd groot, hetgeen een positieve stimulans betekent voor sport en bewegen.

- Vooral 55-plussers blijken vaker deel te nemen aan sportieve activiteiten dan in het verleden.
- De ontgroening en vergrijzing van de Nederlandse samenleving is een feit. Dit vormt een bedreiging voor sportverenigingen die zich vooral concentreren op de jeugd en biedt tegelijkertijd kansen voor hen die aantrekkelijke programma's en activiteiten kunnen bieden voor senioren.
- Het landelijke sportdeelnamecijfer is na een aantal jaren groei inmiddels stabiel (circa 68%)¹⁴, evenals de mate waarin de Nederlander lid is van een sportvereniging (circa 30%). In Figuur 11 is de sportdeelname per leeftijdscategorie weergegeven.

Figuur 11: Wekelijkse sportdeelname per leeftijdscategorie

Specifieke ontwikkelingen binnensport

- De binnensporten staan landelijk al langere tijd onder druk. De afgelopen periode hebben binnensporten als volleybal, gymnastiek, handbal en korfbal zich weten te stabiliseren. De populariteit van badminton neemt nog steeds af, basketbal is het afgelopen jaar na een daling weer gegroeid.
- Het bewegingsonderwijs kan gezien worden als onderdeel van de sportparticipatie. Momenteel geldt dat leerlingen in de regel 2 klokuren gym krijgen, waarbij landelijk discussie plaatsvindt over uitbreiding naar 3 klokuren. Vooralsnog is er beperkt (politiek) draagvlak voor een dergelijke

¹⁴ Bron: NOC*NSF Sportdeelname – jaaroverzicht 2013-2018

maatregel. Niet in de laatste plaats vanwege de extra capaciteitsbehoefte aan binnensportaccommodaties en de daarmee samenhangende financiële consequenties. Alternatief is dat gezocht wordt naar mogelijkheden om het bewegingsonderwijs voor een deel aan te bieden in andere voorzieningen. De buitensportaccommodaties zijn zo'n alternatief.

Specifieke ontwikkelingen zwemsport

- Het aantal lidmaatschappen van de Koninklijke Nederlandse Zwem Bond (KNZB) laat in het laatste jaar een stijging zien (2016-2017 2,6%)¹⁵. In 2018 is de groei nog groter (10,7%). Er wordt in de publicatie van de cijfers geen toelichting op reden van deze groei gegeven. De Nederlandse Triatlon Bond (NTB) laat een groei van gemiddeld 6% in de afgelopen 3 jaar zien.
- Binnen de Nederlandse zwembaden is het bezoek aan doelgroep-activiteiten en het banenzwemmen de afgelopen jaren stabiel gebleven mits sprake is van een uitnodigend aanbod. Het aantal recreatieve bezoekers staat in veel zwembaden onder druk. Oorzaken zijn de toenemende concurrentie van andere (recreatieve) vrijetijdsbestedings-mogelijkheden en de beperkte attractiewaarde van veel recreatieve zwembaden.
- In de vergrijzende samenleving zijn zwembaden bij uitstek geschikte accommodaties om een gevarieerd aanbod voor senioren te ontplooiën. Zwemmen is vrij van schokbelasting en zwemmen wordt steeds vaker ingezet voor preventieve zorg en revalidatie.

Specifieke ontwikkelingen buitensport

- Voor beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties wordt van oudsher een beroep gedaan op vrijwilligers. Door de individualisering, de verschuiving van de pensioengerechtigde leeftijd en de afnemende vrije tijd waarover mensen kunnen beschikken staat de kwaliteit en continuïteit van vrijwilligersorganisaties in toenemende mate onder druk. De motivatie verschuift: grofweg van plichtsbesef naar persoonlijke interesse, vaak niet zonder eigenbelang. Ook de (buitensport-)verenigingen en stichtingen in Utrechtse Heuvelrug worden geconfronteerd met deze ontwikkeling.
- Voorkeuren voor sportbeoefening zijn aan fluctuaties onderhevig. In totaal is sprake van stabilisatie van het aantal bij sportverenigingen aangesloten

leden. Landelijk wordt terugloop van ledentallen bij een aantal sporten gecompenseerd door de sterke opkomst van onder ander de groei van het meisjes voetbal en hockey.

- Het aantal voetbalverenigingen waar meisjes- en damesvoetbal wordt aangeboden neemt toe. Door de groeiende populariteit hiervan neemt de druk op deze sportaccommodaties toe.
- Om de kwaliteit en de aantrekkingskracht van het voetbal te verbeteren is vanaf het seizoen 2017/2018 ingezet op andere spelvormen bij de jeugd waarbij er met kleinere teams wordt gespeeld en op andere veldjes (niet meer de helft van een voetbalveld zoals eerst het geval was).
- Het aantal kunstgrasvelden voor voetbal neemt nog steeds toe. Met de aanleg van één of meerdere kunstgrasvelden per vereniging zijn deze minder weersafhankelijk en ook is de bespelingscapaciteit van kunstgras hoger ten opzichte van natuurgras.
- De afgelopen jaren is het aantal mensen dat lid is van een tennisvereniging drastisch gedaald. Om de velden te blijven gebruiken is er een trend gaande dat tennisvelden worden omgebouwd naar padelbanen. Een relatief nieuw spel dat een combinatie is van tennis en squash.

6.3 Lokale ontwikkelingen

In deze paragraaf worden de lokale ontwikkelingen op het gebied van sportdeelname, beleid en ruimtelijke plannen toegelicht.

6.3.1 Lokale sportdeelname

Sport neemt een belangrijke plaats in in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Voor veel mensen is sporten belangrijk onderdeel van de wekelijkse activiteiten en draagt daardoor bij het welzijn van de inwoners. De wekelijkse sportdeelname in de gemeente (52% van alle volwassenen van 19 jaar en ouder) ligt op het landelijk gemiddelde. In Nederland doet gemiddeld 51,3% van de bevolking van 19 jaar en ouder minstens een keer per week aan sport¹⁶. In 2018 was in Nederland gemiddeld 25% van de bevolking lid van een of meerdere sportbonden. In de gemeente Utrechtse Heuvelrug ligt dit percentage op 30,17%.

¹⁵ Bron: Lidmaatschappen en sportdeelname NOC*NSF over 2017 + Lidmaatschappen NOC*NSF over 2018

¹⁶ Bron: <https://www.volksgezondheidenzorg.info>

6.3.2 Beleidsontwikkelingen

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft in beleidsdocumenten haar ambities en beleid met betrekking tot sport en bewegen vastgelegd. In onderstaande worden de onderdelen die relevant zijn in het kader van de kwaliteit en kwantiteit van sportaccommodaties toegelicht. De gemeente heeft geen vastgestelde visie op sport c.q. sportbeleid.

Sportakkoord

Parallel aan de uitvoering van dit capaciteitsonderzoek, stelt de gemeente een lokaal sportakkoord op. Dit sportakkoord wordt opgesteld in samenwerking met partijen uit de sport, jeugd en onderwijs, sociaal domein en bedrijfsleven. Het akkoord vloeit voort uit het landelijke sportakkoord. De hoofddoelstelling is het toekomstbestendig maken van de organisatie en financiën van de sport. Er wordt ingezet op de verbetering van de inzet van sport als middel en wordt gekeken naar een duurzame inzet van sportverenigingen en -accommodaties, onder andere door de vorming van omniverenigingen.

Toekomst zwembaden

De raad heeft in 2017 het besluit genomen de zwembaden in de gemeente Utrechtse Heuvelrug om de behoefte aan zwemwater te faciliteren door zowel het Laco Sportcentrum (zwembad De Zwoer) als zwembad Woestduin open te houden. Voor beide zwembaden is de risicodragende concessieovereenkomst met Laco verlengd tot 31 augustus 2036. De exploitant is verplicht voor eigen rekening en risico de accommodatie op dusdanige wijze in stand te houden dat een reguliere exploitatie mogelijk is.

Sportaccommodatienota 2018-2022

In maart 2018 is de sportaccommodatienota 2018-2022: Sport & Ruimte vastgesteld door de gemeenteraad. Deze nota omschrijft het kader voor het sportaccommodatiebeleid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. De gemeente wil hiermee bereiken dat inwoners meer gaan bewegen. Inwoners die meer bewegen nemen actief deel aan het sociale leven. Zij ontmoeten mensen, blijven gezond(er) en langer vitaal. De gemeente hecht belang aan ruimte voor een sportief en actief leven. Vanuit dat belang faciliteert zij een gevarieerd en toegankelijk sportaanbod. Soms betekent dat ruimte en mogelijkheden bieden aan (maatschappelijke) ondernemers, bewoners of sportverenigingen. In andere gevallen de volledige realisatie, beheer en onderhoud van

sportaccommodaties. Vanuit haar publieke taak heeft de gemeente een complementaire verantwoordelijkheid. Zij faciliteert en neemt haar verantwoordelijkheid, daar waar nodig. De wijze waarop de gemeente dit faciliteert is omschreven in uitgangspunten voor de sportinfrastructuur. Deze uitgangspunten zijn opgenomen in [bijlage 8](#) van deze rapportage.

Bij het vaststellen van de sportaccommodatienota 2018-2022 heeft de raad besloten om de aanleg van een nieuw tweede rugbyveld voor The Pink Panthers in 2019 en twee nieuwe kunstgras korfbalvelden voor Hemur Enge in 2021; als vastgesteld beleid op te nemen in de kadernota 2019-2022.

Begroting 2019-2022

In de begroting 2019-2022 is met betrekking tot de buitensportaccommodaties onder andere het volgende opgenomen:

In maart 2018 heeft de raad de nota sportaccommodaties 2018-2022 'Sport en Ruimte' vastgesteld. Besloten is om:

- In 2019 een nieuw tweede rugbyveld aan te leggen bij de Pink Panthers in Driebergen (gerealiseerd)
- In 2019 twee korfbalvelden voor korfbalvereniging Hemur Enge aan te leggen, zodat bij de hockeyvereniging De Haaskamp het capaciteitsgebrek aan velden wordt opgelost. Het veld hoeft dan niet meer gecombineerd gebruikt te worden met de korfbalvereniging (niet gerealiseerd).

Begroting 2020-2023

In de Begroting 2020-2023 is met betrekking tot sportaccommodaties het volgende opgenomen:

- De komende jaren wordt gewerkt aan de verduurzaming van de verlichting op sportaccommodaties door deze te vervangen door LED-verlichting.
- Aanleg kunstgrasvelden: Voor 2020 staat het levensverlengend onderhoud (revitalisatie) van het kunstgras gepland voor de volgende velden:
 - Hoofdveld KC Doorn, hoofdveld DEV Doorn;
 - Trainings-/wedstrijd veld 3 Shinty Driebergen;
 - Trainings-/wedstrijd veld 3 DHC Doorn.
- De geplande topaagrenovatie van het natuurgras voetbalveld 4 van FC Driebergen in 2020 vervalt met de realisatie van het combi/rugbyveld.
- De vervanging van veld 2 van DHC Doorn staat gepland in 2021. Hiervoor worden in 2020 voorbereidingen getroffen.

6.3.3 Ruimtelijke ontwikkelingen

Masterplan Voorzieningen Maarn

In juni 2019 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de voorbereiding van een nieuwe multifunctionele accommodatie in Maarn als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Tromp plein en Breeschotenlaan. Deze MFA moet onderdak gaan bieden aan de beide basisscholen in Maarn en Maarsbergen, kinderopvang, het dorpshuis, de sportaccommodatie en woningen.

In het verlengde van dit besluit wordt dit jaar in co creatie met de inwoners van de kern Maarn een “Masterplan Voorzieningen Maarn” opgesteld. Doel van het plan is om gezamenlijk te komen tot toekomstbestendige voorzieningen binnen de kern Maarn, waaronder een sportfaciliteit.

6.4 Ontwikkelingen verenigingen

In de enquêtes zijn de verenigingen bevraagd op de ambities voor de korte en middellange termijn. De uitkomsten van de enquêtes zijn gebruikt voor het in beeld brengen van de ambities in ledenontwikkeling en op sporttechnisch vlak. Hoewel de respons op de enquêtes redelijk was, is niet van alle Heuvelrugse sportverenigingen input gekregen. In de onderstaande analyses zijn alleen de verenigingen meegenomen die een vragenlijst hebben ingevuld. Tabel 17 geeft inzicht in het aantal verenigingen dat de enquête heeft ingevuld.

Tabel 17: Respons op enquêtes

	Uitgezette enquêtes	Ingevulde enquêtes	Respons percentage
Binnensport	32	9	28%
Buitensport	25	9	36%
Zwemmen	5	3	60%

Het responspercentage bij de binnensport ligt lager dan bij buitensport en zwemmen. Er is een beperkt aantal grote binnensportverenigingen actief in de gemeente, deze verenigingen hebben middels de enquête input geleverd. De overige verenigingen zijn gebruikers die beperkt gebruik maken van de accommodaties (1-2 uur per week); dit gebruik is meestal al jaren stabiel. Het gebruik van deze verenigingen is wel meegenomen in de bezetting en de beoordeling van het gebruik. Rekening houden met de verenigingen die een enquête hebben ingevuld kan worden gesteld dat de enquêtes een representatief beeld geven van het oordeel van de verenigingen.

6.4.1 Ledenontwikkeling

Tabel 18 laat de door verenigingen opgegeven ledenontwikkeling (2017-2019) zien en ook de verwachte toekomstige ontwikkeling van verenigingen.

Tabel 18: Ledenontwikkeling sportverenigingen

Tabel 18: Ledenaantallen sportverenigingen					
Sport	Naam vereniging	Ledenaantallen			Verwachte ontwikkeling
		2017	2018	2019	
Binnensport					
Badminton	BV Maarn-Maarsbergen	27	25	26	gelijk
Badminton	Larsheim Badminton	13	16	15	gelijk
Basketbal	Blue Arrows	95	110	117	stijging
Basketball	Vriendenkring Basketball	15	15	15	gelijk
Bowls	Indoor Bowlsclub	18	15	9	daling
Korfbal	CKV Dalto	460	480	474	gelijk
Tafeltennis	DTV Smash	26	25	24	gelijk
Tafeltennis	TTV Reflex Maarn	23	27	29	daling
Buitensport					
Hockey	HC de Haaskamp	396	405	412	stijging
Hockey	MHC Maarn	299	280	271	stijging
Hockey	DMHC Shinty	944	935	1.006	gelijk
Golf	Doornse Golf Club	210	195	185	daling
Korfbal	KC Doorn	70	75	84	stijging
Korfbal	CKV Dalto	460	480	474	gelijk
Korfbal	Hemur-Enge	103	95	75	gelijk
Tennis	TV Risenborgh	560	535	510	gelijk
Voetbal	DVSA	215	218	214	stijging
Zwemmen					
Triathlon	UH Triathlon Team	20	80	120	stijging
Zwemmen	Z&PC de Zwoer	73	98	134	gelijk
Zwemmen	ZC Woestduin	100	100	100	stijging

Binnensport

De binnensportverenigingen laten een stabiel ledenbestand in de afgelopen 3 jaar zien. Uitzondering hierop is de basketbal vereniging Blue Arrows, zij zijn de afgelopen 3 jaar met 23% gegroeid.

Dit is een ontwikkeling die ook landelijk te zien is. De meeste verenigingen verwachten de komende jaren stabiel te blijven in ledenaantallen. De tafeltennisvereniging Reflex en de Bowlsclub verwachten een daling als gevolg van vergrijzing van het ledenbestand.

Buitsport

Ook de buitensportverenigingen laten een stabiel ledenbestand zien. Hockeyvereniging Shinty is de afgelopen 3 jaar met 7% gegroeid en verwacht de komende jaren te stabiliseren. Korfbalvereniging Hemur Enge is met ruim 25% gedaald; de vereniging verwacht echter het huidige aantal te kunnen handhaven. De verenigingen die de ambitie hebben te groeien de komende jaren zien deze groei met name in de jeugd en door actieve werving van leden. Voetbalverenigingen zien ook groeipotentie in meisjes/vrouwenteam.

Zwemmen

De zwemverenigingen hebben hun ledenbestand zien groeien. Met name triathlon wint in populariteit en is zeer sterk gegroeid. De Zwoer is de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid en ambieert de huidige aantallen te behouden.

6.4.2 Leeftijdsopbouw

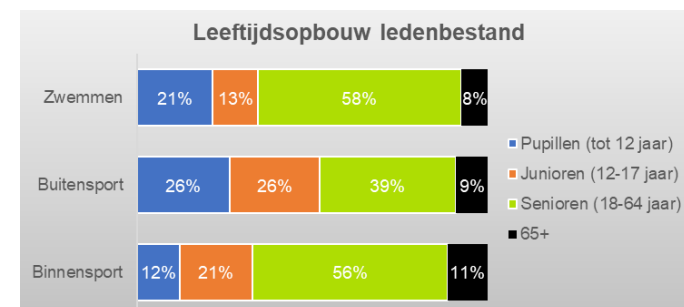
In Figuur 12 is de leeftijdsopbouw van het ledenbestand van de geënquêteerde verenigingen opgenomen. Hieruit valt op te maken dat de buitensport-verenigingen een groter aandeel jeugdleden hebben (zowel pupillen als junioren). De binnensportverenigingen hebben relatief de minste pupillen en een groot aandeel senioren en 65-plussers.

6.4.3 Herkomst leden

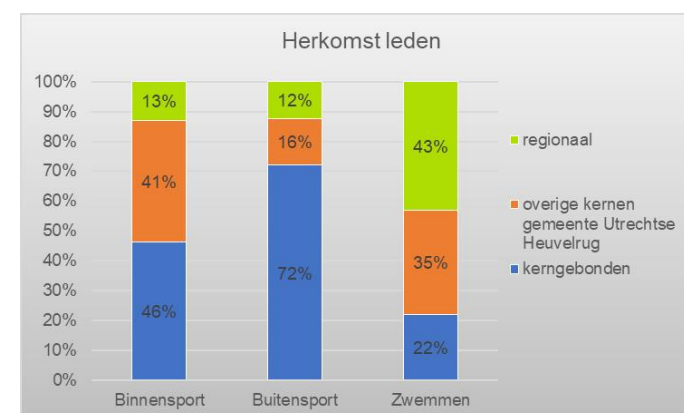
De verenigingen zijn in de enquête bevraagd op de herkomst van de leden van de vereniging. Gemeente-breed geldt dat gemiddeld 54% van de leden van een vereniging afkomstig is uit de kern waarin de vereniging haar hoofdaccommodatie heeft. Gemiddeld komt 17% van de leden van buiten de gemeente. Met name de zwemverenigingen hebben een hoog leden dat niet afkomstig is uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Dit sluit aan bij de regionale functie die de zwembaden in Utrechtse Heuvelrug hebben voor bijvoorbeeld inwoners van Wijk bij Duurstede. In aansluiting met het landelijke beeld hebben met name de buitensportvoorzieningen een kern-gebonden functie. Hierbij komt gemiddeld 72% van de leden uit de kern waar de vereniging is gevestigd.

6.4.4 Ontwikkelingen in gebruik accommodaties

De verenigingen zijn in de enquête ook bevraagd over het gebruik van de sportaccommodaties en of zij behoefte hebben aan uitbreiding van het gebruik van de accommodaties. Dit speelt met name bij de binnensport- en zwemverenigingen omdat zij de accommodaties per uur huren van de eigenaar.

Figuur 12: Leeftijdsopbouw ledenbestand

Figuur 13: Herkomst leden sportverenigingen

Tabel 19: Aanvullende behoefte binnensportverenigingen

Vereniging	Trainingen		Wedstrijden	
	uur/week	weken	uur/week	weken
Blue Arrows	4	40	8	5
VK Basketball	2	20	n.v.t.	
CKV Dalto	12	21	2	20
SV Spirit	Niet gekwantificeerd			
HC Haaskamp	10-15	11		
Shinty	Niet gekwantificeerd			
Totaal uren per jaar (indicatief)	circa 600 uur		circa 80 uur	

Binnensport

Van de negen binnensportverenigingen die de enquête hebben ingevuld geven drie verenigingen aan aanvullende behoefte aan zaalruimte te hebben. De behoefte kan op dit moment niet worden ingevuld binnen de accommodatie waar zij gebruik van maken. Ook SV Spirit uit Driebergen (omni-vereniging) heeft aangegeven aanvullende behoefte aan zaalruimte te hebben. Deze behoefte is niet gekwantificeerd.

Uit Tabel 19 blijkt dat basketbal vereniging Blue Arrows en Korfbalvereniging Dalto de meeste behoefte aan aanvullende trainingsuren en wedstrijden hebben. Deze behoefte kan op dit moment niet worden ingevuld omdat het benodigd aantal zaaldelen niet beschikbaar is en/of omdat de gewenste tijden niet beschikbaar zijn. Beide verenigingen maken gebruik van Hoenderdaal.

Naast de binnensportverenigingen zijn er ook drie hockeyverenigingen (HC Haaskamp, HC Doorn en Shinty) die hebben aangegeven dat zij gedurende het winterseizoen aanvullende behoefte hebben aan zaalruimte. Uit bovenstaande blijkt dat met name een aantal Driebergse verenigingen behoefte hebben aan extra zaalcapaciteit. Dit betreffen Dalto, Shinty en de Blue Arrows. Deze verenigingen onderzoeken daarom gezamenlijk op welke manier het capaciteitsprobleem opgelost kan worden. Bijvoorbeeld door te kijken of een eigen sporthal gerealiseerd kan worden.

MHC Maarn kijkt voor zaalhockeytrainingen op zondag uit naar accommodaties buiten Maarn omdat sporthal De Twee Marken dan gesloten is. Openstelling van deze accommodatie op zondag genereert aanvullende capaciteit voor hockeyverenigingen.

De verenigingen willen in samenwerking met de gemeente en Hoenderdaal verkennen welke mogelijkheden er zijn en denken hierbij aan bijvoorbeeld de bouw van een eigen sporthal, het vergroten van de capaciteit bij Hoenderdaal of het realiseren van een blaashal.

Zwemmen

Van de drie zwemverenigingen heeft alleen de triathlonvereniging behoefte aan aanvullende trainingsuren in zwembad Woestduin. De vereniging kijkt op dit moment al uit naar een zwembad buiten de gemeente Utrechtse Heuvelrug (voor 2 uur per week gedurende het hele jaar). De aanvullende behoefte die op

dit moment niet ingevuld kan worden is 3 uur per week. Als reden hiervoor wordt opgegeven dat het gewenste tijdstip en het aantal gevraagde uren niet beschikbaar zijn.

6.4.5 Sporttechnische ambities

De verenigingen zijn bevraagd op welke sporttechnische ambities zij hebben. In Tabel 20 is een samenvatting opgenomen van de antwoorden die de verenigingen hebben gegeven. Verenigingen die aangeven recreatief te spelen doen veelal niet mee in regionale of landelijke competitie.

Tabel 20: Sporttechnische ambities verenigingen

Sport	Naam vereniging	Niveau	Sporttechnische ambitie
Binnensport			
Badminton	BV Maarn-Maarsbergen	Recreatief	Niet van toepassing
Badminton	Larsheim Badminton	Recreatief	Huidig niveau handhaven
Basketbal	Blue Arrows	3 ^{de} klasse	Verhogen niveau
Basketball	Vriendenkr. Basketball	Recreatief	Niet van toepassing
Bowls	Indoor Bowlsclub	Recreatief	Niet van toepassing
Korfbal	CKV Dalto	Hoofdklasse	Verhogen niveau
Tafeltennis	DTV Smash	5 ^e klasse	Huidig niveau handhaven
Tafeltennis	TTV Reflex Maarn	3 ^e klasse	Huidig niveau handhaven
Buitensport			
Hockey	HC de Haaskamp	1 ^e klasse	Verhogen niveau
Hockey	MHC Maarn	2 ^e klasse	Verhogen niveau
Hockey	DMHC Shinty	Niet bekend	Niet bekend
Golf	Doornse Golf Club	Recreatief	Niet van toepassing
Korfbal	KCD	4 ^e klasse	Huidig niveau handhaven
Korfbal	CKV Dalto	Hoofdklasse	Verhogen niveau
Korfbal	Hemur-Enge	4 ^e klasse	Huidig niveau handhaven
Tennis	TV Risenborgh	Recreatief	Huidig niveau handhaven
Voetbal	DVSA	4 ^e klasse	Huidig niveau handhaven
Zwemmen			
Triathlon	UH Triathlon Team	Land.2 ^e divisie	Verhogen niveau
zwemmen	Z&PC de Zwoer	Reg.1 ^e klasse	Niet van toepassing
Zwemmen	Woestduin	Recreatief	Huidig niveau handhaven

De meeste verenigingen geven aan het huidige niveau te willen handhaven. Een aantal verenigingen heeft de ambitie het niveau te verhogen. Met name de ambitie van korfbalvereniging Dalto verdient hierbij aandacht.

Dalto zet in op promotie naar de korfbal league. De vereniging heeft in het verleden als in de korfbal league gespeeld. Als het de vereniging lukt om deze ambitie waar te maken dan zal dit met name consequenties hebben voor het aantal trainingsuren dat de vereniging gebruik wil maken van de binnensportaccommodaties. Op dit moment maakt Dalto¹⁷ voor trainingen 44 zaaldeeluren per week en voor wedstrijden 30 zaaldeeluren per week (gedurende 21 weken per jaar) gebruik van diverse sporthallen (met name Hoenderdaal). De vereniging geeft aan dat er onvoldoende sporthalruimte beschikbaar is om alle ploegen, passend bij het niveau waarop ze competitie spelen, te laten trainen.

¹⁷ Volgens opgave Korfbalvereniging Dalto in enquête.

7 Toekomstperspectief

Op basis van de uitkomsten van de analyses, berekende capaciteitsbehoefte, trends en ontwikkeling wordt in dit hoofdstuk het toekomstperspectief voor de sportaccommodaties in de gemeente Utrechtse Heuvelrug geschetst. Er wordt ingegaan op de toekomstige behoefte aan sportaccommodaties en oplossingsrichtingen voor de gesignaleerde knelpunten.

7.1 Toekomstige behoefte sportaccommodaties

7.1.1 Behoeftte vanuit demografische ontwikkelingen

In § 6.1 is de demografische ontwikkeling van de gemeente in de komende jaren weergegeven. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen de ontwikkeling van het aantal inwoners en de leerlingenprognoses. Kijkend naar de demografische ontwikkeling zal de behoefte aan sportaccommodaties naar verwachting niet substantieel veranderen ten opzichte van de huidige situatie.

De leerlingaantallen zijn met name van belang voor de behoefte aan binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs. Binnen Doorn en Driebergen-Rijsenburg is sprake van een lichte stijging van het aantal leerlingen in het primair onderwijs en daarmee van de vraag naar uren voor bewegingsonderwijs. In de beschikbare sporthallen en gymzalen is nog voldoende capaciteit om de extra vraag in de toekomstige 15 jaar te accommoderen. De vraag naar binnensportaccommodaties voor bewegingsonderwijs van het voortgezet onderwijs blijft in de toekomst stabiel.

De demografische ontwikkelingen zijn van belang voor alle soorten sportaccommodaties binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Zoals aangegeven in hoofdstuk 6 blijft het aantal mensen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug in de aankomende periode nagenoeg hetzelfde. Ook de opbouw van de bevolking blijft gelijk aan de huidige situatie. Er is geen sprake van extra vergrijzing of ontgroening. De demografische ontwikkelingen geven daarom geen aanleiding om een in de toekomstige situatie een toename in de behoefte aan sportaccommodaties te verwachten.

7.1.2 Ontwikkelingen en wensen verenigingen

Zoals aangegeven in hoofdstuk 6 zijn er vier verenigingen die in de avonduren meer trainingen willen geven. Het betreft voor de komende jaren in totaal tussen de 400 en 450 uur op jaarbasis. In deze genoemde uren is geen rekening gehouden met de aanvullende behoefte van SV Spirit en de extra uren voor het hockey (Shinty) in de periode van december tot en met februari. Deze verenigingen hebben het aantal uren niet gekwantificeerd. De aanvullende behoefte is onvoldoende om uitbreiding van de capaciteit met een nieuwe sporthal te rechtvaardigen. De stichtingsnorm voor een nieuwe sporthal is een minimale benutting van 1.600 uur per jaar (VNG).

7.1.3 Verouderde accommodaties en vervanging

Een aantal van de accommodaties in de gemeente is aan het einde van haar economische levensduur (ouder dan 40 jaar). Mede afhankelijk van de kwaliteit en functionaliteit van deze accommodaties moeten deze op (korte) termijn vervangen of grondig gerenoveerd worden. Voor het toekomstperspectief is het van belang om hier rekening mee te houden.

Alles overwegende kan op basis van de geschetste ontwikkelingen geconstateerd worden dat de kwantitatieve vraag naar sportaccommodaties in de toekomst nagenoeg gelijk blijft c.q. zeer beperkt zal veranderen ten opzichte van de bestaande situatie. Om het aanbod van de sportaccommodaties optimaal te laten aansluiten op zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve behoefte, wordt in de volgende paragrafen nader ingegaan op de eerdergenoemde optimalisatiemogelijkheden en aandachtspunten.

7.2 Optimalisatiemogelijkheden

Op basis van de aandachtspunten zoals benoemd in de hoofdstukken 3 t/m 5, de trends en ontwikkelingen en hierboven geschetste behoefte voor de toekomst bestaan de volgende optimalisatiemogelijkheden (ombuigingen):

1. Voetbal: overcapaciteit wedstrijdveld SVM Maarn en overcapaciteit trainingsvelden bij diverse verenigingen opheffen;
2. Korfbal: overcapaciteit natuurkorfbalveld Hemur Enge en natuurgrasveld Korfbalvereniging Doorn opheffen;
3. Binnensport: overcapaciteit sporthal De Twee Marken oplossen;
4. Zwembaden: herijking van de exploitatiebijdrage aan Bosbad Leersum.

1. Voetbal: overcapaciteit wedstrijdveld SVMM Maarn volgens richtlijn KNVB en overcapaciteit trainingsvelden bij diverse verenigingen volgens indicatie KNVB.

Mogelijke oplossingsrichtingen:

1. Wedstrijdelden:
 - a. SVMM Maarn boven de norm van de KNVB afstoten en buiten gebruik stellen.
 - b. SVMM Maarn boven de norm van de KNVB overdragen aan vereniging.
2. Trainingsvelden:
 - a. Trainingsvelden boven de indicatie norm van KNVB afstoten en buiten gebruik stellen.
 - b. Trainingsvelden boven de indicatie norm van KNVB overdragen aan de verenigingen.

Volgens de indicatie van de KNVB is er binnen de gemeente bij alle verenigingen sprake van een (kleine) overcapaciteit aan trainingsvelden. Bij toepassing van deze indicatie als richtlijn naar de verenigingen kan de gemeente kiezen om de vraag naar en het aanbod van trainingsvelden in evenwicht te brengen door de natuurgras trainingsvelden af te stoten en niet meer te verhuren aan de verenigingen. Dit is een mogelijkheid voor drie van de vijf verenigingen.

In plaats van afstoten en buiten gebruik stellen kan de gemeente de verenigingen ook de gelegenheid bieden het eigendom en onderhoud van de trainingsvelden, onder nader te bepalen voorwaarden, over te dragen aan de betreffende voetbalverenigingen. Dit resulteert in een besparing op de gemeentelijke kosten voor onderhoud en vervanging van de trainingsvelden.

2. Korfbal: overcapaciteit 1 natuurgrasveld voor korfbalvereniging Hemur Enge en overcapaciteit 1 natuurgrasveld korfbalvereniging Doorn.

Mogelijke oplossingsrichtingen:

1. Opheffen natuurgras korfbalveld van Hemur Enge en de vereniging gebruik laten maken van het (gedeelte) kunstgrasveld van hockeyvereniging De Haaskamp.

2. Bij toekomstige vervanging van het kunstgrasveld hockeyvereniging kan het veld geoptimaliseerd worden door deze te vervangen door een combinatieveld korfbal/ hockey zodat het veld beschikt over zowel belijning voor hockey als korfbal.
3. Opheffen natuurgras korfbalveld van korfbalvereniging Doorn

Korfbalvereniging Hemur Enge heeft een beperkt aantal teams (4 normteams) en het ledenaantal is afgelopen jaren gedaald van 103 naar 75. De vereniging heeft de beschikking over twee velden. Een kunstgrasveld en een natuurgrasveld. Het kunstgrasveld is een zandveld van de hockeyvereniging die ook door Hemur Enge gebruikt wordt voor korfbal. Als dit veld in zijn geheel wordt meegeteld is er sprake van overcapaciteit van 1 veld. Op het hockey kunstgrasveld is geen korfbal-belijning aanwezig.

Om de overcapaciteit bij Hemur Enge op te heffen kan het natuurgrasveld opgeheven worden. Aandachtspunt is dan wel de ontbrekende korfbalbelijning op het hockeyveld. Door bij de toekomstige vervanging van de toplaag van het hockeyveld ook belijning van een korfbalveld aan te brengen kan dit worden opgelost. Hierdoor kan de korfbalvereniging voor zowel de trainingen als de wedstrijden gebruik maken van het kunstgrasveld. Het natuurgrasveld is dan niet meer benodigd en kan buiten gebruik worden gesteld.

Om deze optimalisatie te realiseren is een goede samenwerking tussen de hockeyvereniging en de korfbalvereniging ten aanzien van het gebruik van het veld van belang. Bij nadere uitwerking moet de intensivering van het gezamenlijk gebruik van het veld besproken worden met beide verenigingen. Korfbalvereniging Doorn heeft op basis van de planningsnorm van de KNKB een overcapaciteit van 1 natuurgrasveld. De vereniging heeft afgerond 7 normteams, waarbij de behoefte op precies 1 kunstgrasveld komt. Met het afstoten van het natuurgrasveld heeft de vereniging geen ruimte voor eventuele toekomstige groei.

3. Overcapaciteit Sporthal De Twee Marken in Maarn/Maarsbergen.

Mogelijke oplossingsrichtingen:

1. Sporthal De Twee Marken vervangen door een gymzaal.
2. Sporthal De Twee Marken vervangen door een sportzaal.

Voor bewegingsonderwijs in Maarn/Maarsbergen is de toekomstige behoefte berekend op maximaal 0,7 gymzaal voor beide scholen. Gedurende het gehele seizoen is er per week slechts 2 uur (zaalvoetbal) waarbij de gehele sporthal wordt gehuurd voor het beoefenen van sport. Tijdens het zaalseizoen van de hockeyverenigingen (10 tot 12 weken), is de bezetting van de sporthal hoger en wordt de zaal 31,5 uur per week volledig gebruikt.

Met het oog op de toekomstige behoefte voor bewegingsonderwijs en het zeer beperkte structurele gebruik door sportverenigingen die een volledige sporthal nodig hebben is het denkbaar dat sporthal De Twee Marken vervangen wordt door één gymzaal of een sportzaal (2 gymzalen met scheidingswand). Binnen deze capaciteit kan de behoefte van de scholen en sportverenigingen, met uitzondering van zaalvoetbal en hockey in het winterseizoen worden opgelost. Het capaciteitsprobleem van de hockeyvereniging in het winterseizoen zou opgelost kunnen worden door het plaatsen van een blaashal over een hockeyveld gedurende de 10 tot 12 weken dat de trainingen en wedstrijden binnen plaatsvinden.

4. Herijking van de exploitatiebijdrage aan Bosbad Leersum.

Mogelijke oplossingsrichtingen:

1. In afstemming met de exploitant van Bosbad Leersum onderzoeken of verlaging van de gemeentelijke exploitatiebijdrage mogelijk is.

In § 5.5 is geconstateerd dat de gemeente over relatief veel onoverdekt zwemwater beschikt. De bijdrage van de gemeente is verdeeld over het Laco Sportcentrum in Doorn en het Bosbad Leersum. Mede dankzij de mooie zomers van in de afgelopen jaren zijn de bezoekersaantallen en bijbehorende inkomsten gestegen. De exploitatiebijdrage aan de Stichting Bosbad Leersum is echter niet herijkt. In afstemming met de exploitant kan de gemeente onderzoeken of het mogelijk is de exploitatiebijdrage aan het zwembad te verlagen.

7.3 Aandachtspunten

Op basis van de aandachtspunten zoals benoemd in de hoofdstukken 3 t/m 5, de trends en ontwikkelingen en het in § 7.1 geschetste toekomstperspectief zijn de volgende aandachtspunten geconstateerd:

1. Aanvullende behoefte aan trainings- en wedstrijden in Driebergse sporthal in winterseizoen voor hockey-, basketbal-, korfbal- en een omni-vereniging.
2. Aanvullende behoefte aan trainingen op courant tijden in zwembad van de triatlonvereniging.

1. Aanvullende behoefte aan trainings- en wedstrijden in het winterseizoen voor de Driebergse hockey-, basketbal-, korfbal en een omni-vereniging.

De Driebergse verenigingen Shinty (hockey), Dalto (korfbal), Blue Arrows (basketbal) en SV Spirit (omni) ervaren knelpunten bij het inroosteren van trainings- en wedstrijden in de sporthallen in Driebergen in met name het winterseizoen. De verenigingen hebben de wens om tot een oplossing van dit probleem te komen. Het is een politieke keuze in welke mate de gemeente Utrechtse Heuvelrug bereid is om deze behoefte te faciliteren. Het is wenselijk nader onderzoek uit te voeren in nauwe afstemming met de betreffende verenigingen, exploitanten van de sporthallen en de gemeente naar deze knelpunten en de mogelijke oplossingsrichtingen.

Mogelijke oplossingsrichtingen:

1. Gymzalen De Uilenbrucht en Weidestraat in Driebergen slopen in verband met leeftijd (meer dan 40 jaar oud) en matige staat van onderhoud. Indien besloten wordt deze gymzalen te vervangen als gevolg van de technische staat en/of economische levensuur dan kan ervoor gekozen worden de twee afzonderlijke gymzalen te vervangen door een sportzaal van minimaal 22x28x7 meter (of een sporthal) zodat de accommodatie geschikt is voor trainingen van sportverenigingen¹⁸.
2. Gedeelte van tennishal Hoenderdaal ombouwen naar sportzaal (2 van de 5 tennisbanen komen te vervallen).

¹⁸ Bij eventuele investeringen in nieuwe accommodaties moet rekening worden gehouden met de veranderde btw-regelgeving. Gemeentes en amateursportorganisaties zijn per 1 januari 2019 vrijgesteld van btw voor realisatie, beheer en onderhoud van sportaccommodaties. Hierdoor kan btw niet meer teruggevraagd worden. Tot 2023 kunnen gemeenten en de amateursportorganisaties gebruik maken van respectievelijk de SPUK en de BOSA. Een subsidie van het ministerie om het tekort door de veranderde regelgeving te compenseren.

3. Realiseren van een blaashal die over een hockeyveld geplaatst kan worden tijdens het winterseizoen (ca. 10 weken).

De eerste twee oplossingsrichtingen voorzien in de behoefte van de verenigingen voor meer zaalcapaciteit voor met name de trainingen. Een sportzaal heeft een kleinere afmeting dan een sporthal. Hierdoor is deze minder/ niet geschikt voor het spelen van wedstrijden, maar kan hij wel gebuikt worden voor trainingen van de verenigingen.

Hierbij is het van belang om aan te geven dat de bezetting van de sportzaal (sporthal) in zijn totaliteit hoger zal zijn, als deze ter vervanging is van twee gymzalen. De scholen die nu gebruik maken van De Uilenburcht en de Weidestraat zullen ook gebruik gaan maken van de nieuwe sportzaal (sporthal), mits er bij de locatiekeuze rekening wordt gehouden met de maximale loopafstanden van de scholen naar de sportzaal.

Het realiseren van een sportzaal in de tennishal van Hoenderdaal, kan gezien worden als een uitbreiding van de zaalcapaciteit binnen Driebergen-Rijsenburg, omdat ook de huidige binnensportaccommodaties in stand blijven. Deze sportzaal zal naar verwachting alleen gebruikt worden door de sportverenigingen. Overdag zal er geen/ nauwelijks gebruik van worden gemaakt, omdat de scholen die binnen loopafstand liggen van Hoenderdaal reeds gebruik maken van de sporthal aldaar.

Hoenderdaal is in eigendom van Stichting Health Center Hoenderdaal. Bij een eventuele nadere uitwerking van deze oplossingsrichting moet met de stichting gesproken worden over de mogelijkheden die zij zien.

Het realiseren van een blaashal tijdens het winterseizoen over een hockeyveld is alleen een oplossing voor de trainingsbehoefte van Shinty. Omdat de hal over een hockeyveld wordt geplaatst kan deze niet gebruikt worden door Dalto en/of Blue Arrows. Ook andere hockeyverenigingen ervaren knelpunten bij het inroosteren van zaalhockeytrainingen in het winterseizoen. Deze knelpunten worden hier mogelijk niet mee verholpen. Het verruimen van de openingstijden van De Twee Marken door opening op zondag genereert ook extra capaciteit voor zaalhockeytrainingen.

2. De triatlonvereniging heeft een aanvullende behoefte aan trainingsuren op courante tijdstippen.

Mogelijke oplossingsrichtingen:

1. Verdeling van de beschikbare trainingsuren in de zwembaden bespreken tussen verenigingen en exploitant.

In de exploitatieovereenkomsten met Laco is een bepaalde tijd gereserveerd waarop de zwemverenigingen (tegen verenigingstarief) gebruik mogen maken van de zwembaden. Deze vastgelegde uren zijn al verdeeld over de verschillende zwemverenigingen en is er contractueel geen ruimte om dit aantal verenigingsuren uit te breiden. Om dit aandachtspunt op te lossen moeten de verenigingen daarom onderling nader onderzoeken of en zo ja waar mogelijkheden zijn. Er is al een samenwerking tussen zwemvereniging Woestduin en de Triatlonvereniging. Wellicht dat in een driehoeksoverleg met de verenigingen een nog betere samenwerking en meest efficiënte verdeling van het badwater kan ontstaan.

In de zomerperiode maakt de triatlonvereniging na openingstijden gebruik van het Bosbad Leersum. Mogelijk dat in onderling overleg met de exploitant van het Bosbad tot een aanpassing van de afspraken over het gebruik van het buitenbad op meer courante tijden gekomen kan worden.

7.4 Constateringen

Naast de in voorgaande paragrafen gepresenteerde optimalisatiemogelijkheden en aandachtspunten zijn in het onderzoek ook een aantal constatering te maken. Gezien het ontbreken van een directe betrokkenheid van de gemeente of langdurige overeenkomsten met exploitanten kan hier niet verder op worden ingespeeld. Het betreft de volgende constatering:

1. Overcapaciteit aan tennisbanen in de gemeente.
2. Relatief groot oppervlak aan onoverdekt zwemwater.
3. Verouderde staat van de overdekte zwembaden.

1. Overcapaciteit aan tennisbanen in de gemeente.

Op basis van de behoefteberekening is geconstateerd dat er gemeente breed een overcapaciteit is van 5 tennisbanen is. Hierbij hebben Ludenti, Larsheim en

LTV Maarn Tennis respectievelijk 1, 3, 2 tennisbanen te veel. Manger Cats uit Driebergen-Rijsenburg heeft daarentegen 1 veld te weinig. Het eigendom, onderhoud en beheer van de tennisbanen ligt, met uitzondering van Ludenti, in zijn geheel bij de verenigingen. Daarom zijn zij zelf verantwoordelijk voor een eventuele keuze over het wel of niet in stand houden van het overschot aan tennisbanen.

2. Relatief groot oppervlak aan onoverdekt zwemwater.

3. Verouderde staat van de overdekte zwembaden.

Met betrekking tot de zwembaden in de gemeente is geconstateerd dat met zowel het openluchtwembad in Leersum als het buitenbad bij Laco sportcentrum Driebergen relatief veel onoverdekt zwemwater aanwezig. Daarnaast zijn de overdekte zwembaden verouderd en wordt de staat van onderhoud als matig ervaren.

De afspraken ten aanzien van het eigendom, beheer en onderhoud van de accommodaties zijn vastgelegd in langdurige contracten. Een eventuele aanpassing van het aantal vierkante meter zwemwater en de staat van onderhoud van de overdekte zwembaden moet daarom besproken worden met de betreffende exploitanten.

Bijlagen

Bijlage 1 Verantwoording rapportage

Geraadpleegde bronnen

De volgende bronnen zijn geraadpleegd voor de uitvoering van het onderzoek:

- Raadsbesluit 2017-383: Toekomst overdekt zwemwater, gemeente Utrechtse Heuvelrug, d.d. 16 maart 2017.
- Raadsbesluit 2017-452: Verlengen overeenkomst Laco Doorn BV inzake exploitatie zwembad Woestduin tot en met 31 augustus 2036, gemeente Utrechtse Heuvelrug, d.d. 17 oktober 2017.
- Raadsbesluit 2018-517: Sport & Ruimte: sportaccommodatiebeleid 2018 – 2022, gemeente Utrechtse Heuvelrug, d.d. 8 maart 2018;
- Collegebesluit 20180502 B013: 'Sport & Ruimte' sportaccommodatienota 2018 – 2022, d.d. 2 februari 2018
- Raadsbesluit 2018-063: Begroting 2019-2022, gemeente Utrechtse Heuvelrug, d.d. november 2018;
- Raadsbesluit 2019-165: Begroting 2020-2023, gemeente Utrechtse Heuvelrug, d.d. 19 november 2019;
- Raadsbesluit 2019-214: Uitgangspunten gebiedsontwikkeling Breeschotenlaan en Tromplein, inclusief MFA Maarn, gemeente Utrechtse Heuvelrug, d.d. 27 juni 2019;
- Haalbaarheidsonderzoek DHC & DMHC gemeente Utrechtse Heuvelrug, Newae, 25 november 2019;
- Sportaccommodaties in Nederland: Kaarten en kengetallen, Mulier instituut;
- Verordening voorzieningen huisvesting, gemeente Utrechtse Heuvelrug, 29 januari 2016.

Bezochte accommodaties

De volgende accommodaties zijn bezocht als onderdeel van het onderzoek:

- Bosbad Leersum;
- Doornse Golfbaan;
- Sporthal de Ploeg/ Allemanswaard;
- Sportpark de Engelse Berg;
- Sportpark de Woerd;
- Zwembad Driebergen;
- Zwembad Woestduin.

Interviews

Er zijn interviews gehouden met de volgende betrokkenen:

- Met verenigingen:
 - Doornse golfclub: De heer van Alflen (voorzitter);
 - Korfbalvereniging Dalto: mevrouw Bosga (voorzitter);
 - MHCD Shinty: mevrouw Donkervoort (lid g-hockey commissie);
 - Triathlonvereniging Utrechtse Heuvelrug: de heer Thiele (voorzitter);
 - Zwemvereniging Woestduin: de heer Kemink (voorzitter);
 - Zwem- en poloclub de Zwoer: de heer M. Bergkotte (voorzitter).
- Met exploitanten:
 - Beheersstichting Sportaccommodaties Utrechtse Heuvelrug: de heer Van Spanje (voorzitter);
 - Stichting Bosbad Leersum: de heer Overweel (voorzitter);
 - Sporthal de Ploeg/ Allemanswaard: mevrouw Kok (beheerster);
 - Zwembad Driebergen: de heer Stokman en de heer Timmermans (locatiemanager en regiomanager).
- Met overige stakeholders:
 - Heuvelrug sportief en gezond: de heer Buist (teamleider);
 - Heuvelrug sport initiatief: de heer Bob van Lierop (voorzitter);
 - Sportformateur: de heer Henk Hak.

Enquêtes onder gebruikers van de sportaccommodaties:

- Enquête binnensportverenigingen
- Enquête buitensportverenigingen
- Enquête zwemverenigingen
- Enquête scholen t.b.v. gebruik bewegingsonderwijs

Gemeentelijke projectgroep

Gedurende het onderzoek heeft vijf keer afstemming plaatsgevonden met de gemeentelijke projectgroep:

- Ronald Hordijk (projectleider);
- Joyce van der Klauw (beleidsmedewerker sociaal domein);
- Ria van der Klift (beleidsadviseur sport);
- Mark Montens (beleidsadviseur sport).

Bijlage 2 Inventarisatie binnensportaccommodaties

Nr.	Accommodatie	Kern	Adres	Eigendom	Exploitant	Bouwjaar	Technische staat	Type zaal	lxb (m)	h (m)	m²	aantal zaaldelen
1	De Ploeg/ Allemanswaard	Amerongen	Prinses Beatrixlaan 34, 3985 XK	Woningbouwvereniging Rhenam	Rhenam 0317 683 200	1979	redelijk	Sporthal	22x42	7	924	2
2	Beukenrode (VSO)	Doorn	Beukenrodelaan 2c	Stichting Voor Christelijk Voortgezet Onderwijs Voor Zuid-Oost Utrecht	Stichting Voor Christelijk Voortgezet Onderwijs Voor Zuid-Oost Utrecht	2009	goed	Gymzaal	14x22	5	308	1
3a	Revus Lyceum (VO) Gymzaal 1	Doorn	Driebergsestraatweg 6c, 3941 ZX	Stichting Voor Christelijk Voortgezet Onderwijs Voor Zuid-Oost Utrecht	Stichting Voor Christelijk Voortgezet Onderwijs Voor Zuid-Oost Utrecht	2016	goed	Gymzaal	14x22	5	308	3
3b	Revus Lyceum (VO) Gymzaal 2	Doorn	Driebergsestraatweg 6c, 3941 ZX	Stichting Voor Christelijk Voortgezet Onderwijs Voor Zuid-Oost Utrecht	Stichting Voor Christelijk Voortgezet Onderwijs Voor Zuid-Oost Utrecht	2016	goed	Gymzaal	14x22	5	308	
3c	Revus Lyceum (VO) Gymzaal 3	Doorn	Driebergsestraatweg 6c, 3941 ZX	Stichting Voor Christelijk Voortgezet Onderwijs Voor Zuid-Oost Utrecht	Stichting Voor Christelijk Voortgezet Onderwijs Voor Zuid-Oost Utrecht	2016	goed	Gymzaal	13x21	5	273	
4	Steinheim	Doorn	Wijngaardsesteeg 1a, 3941 MB	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Stichting Meewerken op de Heuvelrug	1975	Matig tot slecht	Sporthal	33x43		1.419	3
5	Van der Leelaan	Doorn	Van der Leelaan 3, 3941 RN	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	2016	Goed	Gymzaal	12x21		252	1
6	De Uilenburcht	Driebergen Rijsenburg	Jagersdreef 145, 3972 XD	Vereniging De Oorsprong voor protestants christelijk onderwijs te Doorn, Driebergen, Wijk bij Duurstede	Basisschool de Uilenburcht	1970	redelijk tot goed	Gymzaal	12,2x21		256	1
7	De Kring	Driebergen Rijsenburg	Akkerweg 40 3972 AC	Vereniging De Oorsprong voor protestants christelijk onderwijs te Doorn, Driebergen, Wijk bij Duurstede	Vereniging De Oorsprong voor protestants christelijk onderwijs te Doorn, Driebergen, Wijk bij Duurstede	2007	redelijk	Gymzaal	14x26	5	364	1
8	Hoenderdaal	Driebergen Rijsenburg	Hoendersteeg 7, 3972 NA	Stichting Health Center Hoenderdaal	Stichting Health Center Hoenderdaal	1983	redelijk	Sporthal	30x67		2.010	3

Nr.	Accommodatie	Kern	Adres	Eigendom	Exploitant	Bouwjaar	Technische staat	Type zaal	lxb (m)	h (m)	m²	aantal zaaldelen
9	Maupertuus	Driebergen Rijsenburg	Horstlaan 2, 3971 LC	Maupertusus (opstal)	Maupertuus	2006	redelijk	Gymzaal	10,5x17		179	1
10	Weidestraat	Driebergen Rijsenburg	Weidestraat 7, 3971 CH	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	1978	Redelijk tot matig	Gymzaal	12x21		252	1
11	De Binder	Leersum	Hoflaan 29, 3956 ED	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Stichting de Binder	2005	Goed	Sporthal	24x44		1.056	3
12	De Twee Marken	Maarn	Trompplein 5, 3951 CR	Stichting Sociaal Cultureel Centrum Maarn-Maarsbergen	Stichting Sociaal Cultureel Centrum Maarn-Maarsbergen	1990	Redelijk (gedateerd)	Sporthal	24x44		1.056	
13a	SG Maarsbergen (gymzaal 1)	Maarsbergen	Woudenbergseweg 22a, 3953 MG	Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	2012	goed	Gymzaal	25x10		250	2
13b	SG Maarsbergen (gymzaal 2)	Maarsbergen	Woudenbergseweg 22a, 3953 MG	Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	2012	goed	Gymzaal	25x10		250	
14	Valkenheide	Maarsbergen	Valkenheide 26, 3953 MD	Stichting Intermetzo Zorg	Stichting Intermetzo Zorg	1968	redelijk tot matig	Gymzaal	16,4x28		459	
15	Haarweg / de Hucht	Overberg	Haarweg 31a, 3959 AM	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Stichting de Hucht	1991	redelijk tot matig	Gymzaal	12x21		252	1

Bijlage 3 Teamindeling buitensport

Voetbalverenigingen

Voetbalvereniging DVSA (Amerongen)							
Mannen	Zaterdag	Zondag	Ma - vrij	Vrouwen (zaterdag)	Zaterdag	Zondag	Ma - vrij
Senioren	2			Senioren	1		
onder 19	1			Senioren (7 tegen 7, 20 m)			
onder 17				Senioren (7 tegen 7, 40 m)			1
onder 16	1			onder 19			
onder 15				onder 17			
onder 14	1			onder 17 (8 tegen 8)			
onder 13				onder 15			
onder 13 (8 tegen 8)				onder 15 (8 tegen 8)			
onder 12 (8 tegen 8)	1			onder 13			
onder 11 (8 tegen 8)	1			onder 13 (8 tegen 8)			
onder 10 (6 tegen 6)	2			onder 12 (8 tegen 8)			
onder 9 (6 tegen 6)	1			onder 11 (8 tegen 8)			
onder 8 (6 tegen 6)	2			onder 10 (6 tegen 6)			
onder 7 (4 tegen 4)	1			onder 9 (6 tegen 6)			
onder 6 (2 tegen 2)				onder 7 (4 tegen 4)			
senioren (45+)				onder 6 (2 tegen 2)			
senioren (35+)			1	senioren (45+)			
veteranen				senioren (35+)			
				veteranen			
G teams							
senioren							
junioren							

Voetbalvereniging DEV (Doorn) o.b.v. geactualiseerde informatie maart 2020							
Mannen	Zaterdag	Zondag	Ma - vrij	Vrouwen	Zaterdag	Zondag	Ma - vrij
Senioren	3	1		Senioren			
onder 19	1			Senioren (7 tegen 7, 20 m)			
onder 17	1			Senioren (7 tegen 7, 40 m)			
onder 16	1			onder 19			
onder 15	2			onder 17			
onder 14	1			onder 17 (8 tegen 8)			
onder 13	2			onder 15			
onder 13 (8 tegen 8)				onder 15 (8 tegen 8)			
onder 12 (8 tegen 8)	2			onder 13			
onder 11 (8 tegen 8)	3			onder 13 (8 tegen 8)			
onder 10 (6 tegen 6)	2			onder 12 (8 tegen 8)			
onder 9 (6 tegen 6)	4			onder 11 (8 tegen 8)	1		
onder 8 (6 tegen 6)	3			onder 10 (6 tegen 6)			
onder 7 (4 tegen 4)	4			onder 9 (6 tegen 6)			
onder 6 (2 tegen 2)	7			onder 7 (4 tegen 4)	1		
senioren (45+)				onder 6 (2 tegen 2)			
senioren (35+)				senioren (45+)			
veteranen				senioren (35+)			
				veteranen			
G teams							
senioren							
junioren							

Voetbalvereniging FC Driebergen (Driebergen-Rijsenburg)							
Mannen	Zaterdag	Zondag	Ma - vrij	Vrouwen	Zaterdag	Zondag	Ma - vrij
Senioren	3	1		Senioren	2		
onder 19	1			Senioren (7 tegen 7, 20 m)			
onder 17	3			Senioren (7 tegen 7, 40 m)			1
onder 16	1			onder 19			
onder 15	2			onder 17	1		
onder 14	3			onder 17 (8 tegen 8)			
onder 13	3			onder 15	1		
onder 13 (8 tegen 8)				onder 15 (8 tegen 8)			
onder 12 (8 tegen 8)	4			onder 13	1		
onder 11 (8 tegen 8)	4			onder 13 (8 tegen 8)			
onder 10 (6 tegen 6)	4			onder 12 (8 tegen 8)			
onder 9 (6 tegen 6)	4			onder 11 (8 tegen 8)	2		
onder 8 (6 tegen 6)	4			onder 10 (6 tegen 6)			
onder 7 (4 tegen 4)	1			onder 9 (6 tegen 6)			
onder 6 (2 tegen 2)				onder 7 (4 tegen 4)			
senioren (45+)				onder 6 (2 tegen 2)			
senioren (35+)			2	senioren (45+)			
veteranen			1	senioren (35+)			
				veteranen			
G teams							
senioren	1						
junioren							

Voetbalvereniging HDS (Leersum) o.b.v. geactualiseerde informatie maart 2020							
Mannen	Zaterdag	Zondag	Ma - vrij	Vrouwen	Zaterdag	Zondag	Ma - vrij
Senioren	1	3		Senioren			
onder 19	2			Senioren (7 tegen 7, 20 m)			
onder 17	1			Senioren (7 tegen 7, 40 m)			
onder 16	1			onder 19	1		
onder 15	2			onder 17			
onder 14	0			onder 17 (8 tegen 8)			
onder 13	1			onder 15	1		
onder 13 (8 tegen 8)				onder 15 (8 tegen 8)			
onder 12 (8 tegen 8)	2			onder 13	1		
onder 11 (8 tegen 8)	2			onder 13 (8 tegen 8)	1		
onder 10 (6 tegen 6)	1			onder 12 (8 tegen 8)			
onder 9 (6 tegen 6)	2			onder 11 (8 tegen 8)			
onder 8 (6 tegen 6)	1			onder 10 (6 tegen 6)			
onder 7 (4 tegen 4)				onder 9 (6 tegen 6)			
onder 6 (2 tegen 2)				onder 7 (4 tegen 4)			
senioren (45+)				onder 6 (2 tegen 2)			
senioren (35+)			1	senioren (45+)			
veteranen				senioren (35+)			
				veteranen			
G teams							
senioren							
junioren							

Voetbalvereniging SVMM (Maarn) o.b.v. geactualiseerde informatie maart 2020							
Mannen	Zaterdag	Zondag	Ma - vrij	Vrouwen	Zaterdag	Zondag	Ma - vrij
Senioren	3			Senioren	1		
onder 19	1			Senioren (7 tegen 7, 20 m)			
onder 17				Senioren (7 tegen 7, 40 m)			
onder 16				onder 19			
onder 15	1			onder 17	1		
onder 14	1			onder 17 (8 tegen 8)			
onder 13	1			onder 15	1		
onder 13 (8 tegen 8)	1			onder 15 (8 tegen 8)			
onder 12 (8 tegen 8)	1			onder 13			
onder 11 (8 tegen 8)	2			onder 13 (8 tegen 8)			
onder 10 (6 tegen 6)	2			onder 12 (8 tegen 8)			
onder 9 (6 tegen 6)	2			onder 11 (8 tegen 8)			
onder 8 (6 tegen 6)	2			onder 10 (6 tegen 6)			
onder 7 (4 tegen 4)				onder 9 (6 tegen 6)			
onder 6 (2 tegen 2)				onder 7 (4 tegen 4)			
senioren (45+)				onder 6 (2 tegen 2)			
senioren (35+)				senioren (45+)			
veteranen				senioren (35+)			
				veteranen			
G teams							
senioren							
juniores							

Korfbalverenigingen

Korfbalvereniging Hemur Enge (Amerongen)		Korfbalclub Doorn (Doorn)		Dalto (Driebergen-Rijsenburg)	
Teams		Teams		Teams	
F-jeugd		F-jeugd		F-jeugd	1
E-jeugd	1	E-jeugd	1	E-jeugd	7
D-jeugd	2	D-jeugd	1	D-jeugd	3
C-Jeugd	2	C-Jeugd	1	C-Jeugd	3
B-jeugd	1	B-jeugd	1	B-jeugd	3
A-jeugd		A-jeugd		A-jeugd	5
G-Korfbal		G-Korfbal		G-Korfbal	1
Senioren		Senioren	4	Senioren	7
Midweek	1	Midweek		Midweek	1
Kangoeroe	1	Kangoeroe	1	Kangoeroe	1

De midweekse en kangoeroe teams worden niet meegeteld in de berekening voor de benodigde capaciteit.

Hockeyverenigingen

De Haaskamp (Amerongen)		Doornse Hockey Club (Doorn)		DMHC Shinty (Driebergen)		Mixed Hockey Club Maarn (Maarn)	
Teams		Teams		Teams		Teams	
senioren heren	0	senioren heren	1	senioren heren	3	senioren heren	
senioren dames	2	senioren dames	1	senioren dames	3	senioren dames	1
Veteranen heren	2	Veteranen heren	3	Veteranen heren	4	Veteranen heren	2
Veteranen dames	1	Veteranen dames	2	Veteranen dames	3	Veteranen dames	1
zondag hockey totaal	5	zondag hockey totaal	7	zondag hockey totaal	13	zondag hockey totaal	4
G-teams		G-teams		G-teams	1	G-teams	
jongens A	1	jongens A	3	jongens A	2	jongens A	1
jongens B	1	jongens B	3	jongens B	4	jongens B	
meisjes A	2	meisjes A	4	meisjes A	3	meisjes A	
meisjes B	2	meisjes B	4	meisjes B	6	meisjes B	1
jongens/meisjes C	3	jongens/meisjes C	8	jongens/meisjes C	7	jongens/meisjes C	2
jongens/meisjes 11 D	4	jongens/meisjes 11 D	4	jongens/meisjes 11 D	8	jongens/meisjes 11 D	4
jongens/meisjes 8 D		jongens/meisjes 8 D		jongens/meisjes 8 D		jongens/meisjes 8 D	
jongens/meisjes 8 E	2	jongens/meisjes 8 E	3	jongens/meisjes 8 E	7	jongens/meisjes 8 E	2
jongens/meisjes 6 E	2	jongens/meisjes 6 E	2	jongens/meisjes 6 E	7	jongens/meisjes 6 E	2
jongens/meisjes F	4	jongens/meisjes F	3	jongens/meisjes F	16	jongens/meisjes F	3
zaterdaghockey totaal	21	zaterdaghockey totaal	34	zaterdaghockey totaal	61	zaterdaghockey totaal	15
Trimmers heren	1	Trimmers heren	1	Dames 7 tegen 7	1	Funky hockey	1
Trimmers dames	2	Trimmers dames		Funky hockey	1	Trimmers heren	2
				Trimmers heren	2	Trimmers dames	
				Trimmers dames			
Overige teams	3	Overige teams	1	Overige teams	4	Overige teams	3

Tennisverenigingen

Tennis 2019	
Vereniging	Aantal leden
ATV	351
Ludenti	620
Manger Cats	690
Risenborgh	510
Larsheim tennis	300
LTV Maarn	490

Rugbyvereniging

Pink Panthers (Driebergen-Rijsenburg)	
Guppen (onder 6 jaar)	1
Turven (onder 8 jaar)	2
Benjamins (onder 10 jaar)	2
Mini's (onder 12 jaar)	1
Cubs (onder 14 jaar)	1
Junioren (onder 16 jaar)	1
Colts (onder 19 jaar)	1
Dames (boven 17 jaar)	1
Heren (boven 19 jaar)	2
Krasse knarren 35+	1

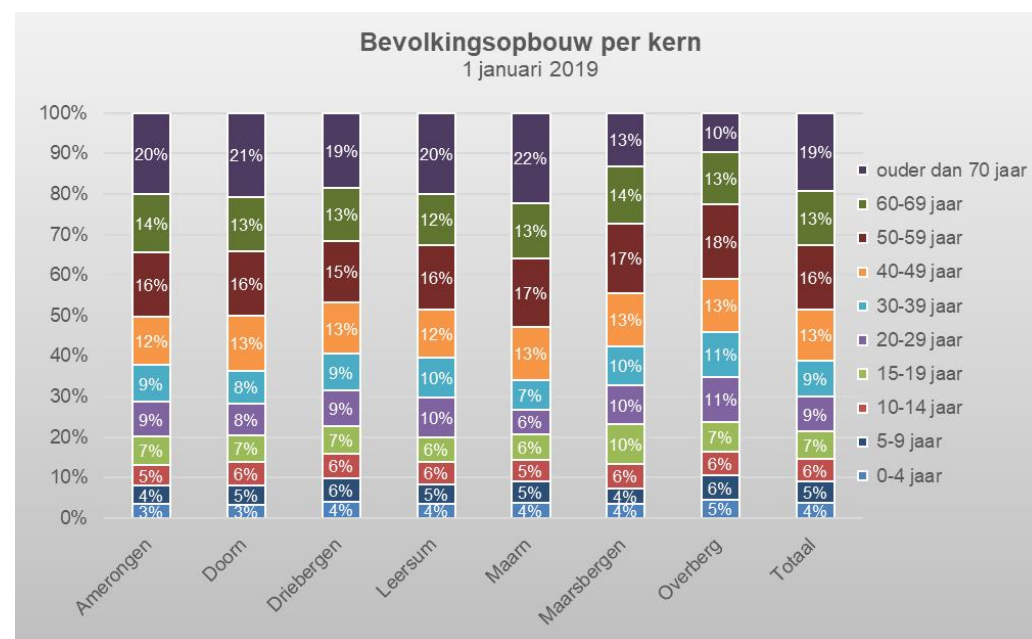
Bijlage 4 Overzicht eigenaren en exploitant buitensport

Accommodatie	Type veld/opstal	Gebruiker	Eigendom	Beheerder c.q. Exploitant
Sportpark De Burgwal	Velden	DVSA	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	DVSA	Beheersstichting Sportaccommodaties De Burgwal	Beheersstichting Sportaccommodaties De Burgwal
	Velden	Hemur Enge	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	Hemur Enge	Beheersstichting Sportaccommodaties De Burgwal	Beheersstichting Sportaccommodaties De Burgwal
	Velden	Hockeyclub de Haaskamp	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	Hockeyclub de Haaskamp	Stichting Accommodatie Hockeyclub de Haaskamp	Stichting Accommodatie Hockeyclub de Haaskamp
	Velden	ATV	Vereniging ATV	Vereniging ATV
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	ATV	Vereniging ATV	Vereniging ATV
Sportpark Tuilland	Velden	DEV	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	DEV	Stichting Tuilland	Stichting Tuilland
	Velden	Korfbalclub Doorn	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	Korfbalclub Doorn	Stichting Sportief Korfbal	Stichting Sportief Korfbal
Sportpark Doornse Hockeyclub	Velden	Doornse Hockey Club	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	Doornse Hockey Club	Stichting Beheer Hockeysport UH	Stichting Beheer Hockeysport UH
Golfbaan Doorn	Banen	Doornse Golfclub	Gemeente	Gemeente
Sportpark Ludenti	Velden	Ludenti	Gemeente	Ludenti
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	Ludenti	Gemeente	Ludenti
Sportpark de Woerd	Velden	FC Driebergen	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	FC Driebergen	Stichting Sportcentrum de Woerd	Stichting Sportcentrum de Woerd
	Velden	Dalto	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	Dalto	Stichting Ondersteuning Korfbalsport Driebergen	Stichting Ondersteuning Korfbalsport Driebergen
	Velden	The Pink Panthers	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	The Pink Panthers	The Pink Panthers	The Pink Panthers

Accommodatie	Type veld/opstal	Gebruiker	Eigendom	Beheerder c.q. Exploitant
Sportpark Manger Cats	Velden	Manger Cats	Manger Cats	Manger Cats
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	Manger Cats	Manger Cats	Manger Cats
Hoenderdaal	Velden	Health Center Hoenderdaal	Health Center Hoenderdaal	Health Center Hoenderdaal
	Kantine/ kleedkamers	Health Center Hoenderdaal	Health Center Hoenderdaal	Health Center Hoenderdaal
	Velden	Risenborgh	Health Center Hoenderdaal	Health Center Hoenderdaal
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	Risenborgh	Health Center Hoenderdaal	Health Center Hoenderdaal
Sportpark DMHC Shinty	Velden	DMHC Shinty	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	DMHC Shinty	Stichting Hockeysport Shinty	Stichting Hockeysport Shinty
Sportpark de Engelse Berg	Velden	V.V. HDS	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	V.V. HDS	Beheersstichting Sportaccommodaties UH	Beheersstichting Sportaccommodaties UH
Sportpark Larsheim Tennis	Velden	Larsheim Tennis	Larsheim Tennis	Larsheim Tennis
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	Larsheim Tennis	Larsheim Tennis	Larsheim Tennis
Sportpark Buurtsteeg	Velden	SVMM	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	SVMM	Stichting Beheer Continuïteit SVMM	Stichting Beheer Continuïteit SVMM
Planetenbaan	Velden	Mixed Hockeyclub Maarn	Gemeente	Gemeente
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	Mixed Hockeyclub Maarn	Stichting Beheer Sport en Ambitie	Stichting Beheer Sport en Ambitie
	Velden	LTV Maarn	Na passeren opstalrecht LTV Maarn	LTV Maarn
	Kantine/ kleedkamers/ tribune	LTV Maarn	Na passeren opstalrecht LTV Maarn	LTV Maarn

Bijlage 5 Demografische gegevens

Bevolkingsopbouw 1-1-2019	Amerongen	Doorn	Driebergen	Leersum	Maarn	Maarsbergen	Overberg	Totaal
0-4 jaar	187	339	762	275	172	46	72	1.853
5-9 jaar	241	485	1.112	359	250	47	91	2.585
10-14 jaar	281	598	1.119	422	248	76	94	2.838
15-19 jaar	375	666	1.291	462	293	124	112	3.323
20-29 jaar	461	798	1.667	740	292	123	174	4.255
30-39 jaar	489	830	1.691	751	336	122	172	4.391
40-49 jaar	637	1.374	2.382	888	619	166	203	6.269
50-59 jaar	865	1.645	2.887	1.221	792	217	286	7.913
60-69 jaar	770	1.349	2.445	947	631	180	202	6.524
70+	1.078	2.124	3.492	1.523	1.045	166	150	9.578
Totaal	5.384	10.208	18.848	7.588	4.678	1.267	1.556	49.529

Bijlage 6 Leerlingenprognoses

Primair onderwijs		Ontwikkeling leerlingenaantallen				
School	Kern	2019	2020	2025	2030	2035
De Regenboog	Amerongen	222	218	216	214	213
Wilhelmina	Amerongen	156	153	150	149	148
VSO Sterrenbos	Amerongen	20	22	30	30	28
Bartimeus De Bosschool	Doorn	52	50	50	51	52
De Sterrenboog	Doorn	180	180	197	212	218
De Wijngaard	Doorn	121	121	132	142	147
Gisbertus Voetius	Doorn	92	92	96	100	103
OBS Kameleon	Doorn	275	276	297	314	322
Daltonschool Nicolaas	Doorn	205	212	254	273	281
Valkenheuvel	Driebergen	105	106	113	112	110
De Zonheuvel	Driebergen	223	226	240	239	234
VS De Vuurvogel	Driebergen	251	253	269	272	270
De Kring, Akkerweg	Driebergen	75	75	80	81	80
De Kring, Sparrenlaan	Driebergen	168	170	181	180	176
CBS Coolsma	Driebergen	242	245	259	259	254
De Ontdekkingsreis	Driebergen	56	56	59	61	62
De Uilenburcht	Driebergen	304	308	327	326	318
OBS Dolfijn	Driebergen	287	290	308	308	302
De Hoeksteen	Leersum	200	203	216	212	200
De Schakel	Leersum	183	184	187	183	172
OBS Meander	Leersum	114	114	116	114	107
De Ladder	Maarn	195	193	200	200	197
De Meent	Maarn	178	178	191	191	186
Merseberch	Maarsbergen	65	65	68	71	71
De Wegwijzer	Overberg	94	92	105	105	98
Totaal basisonderwijs		4.063	4.082	4.341	4.399	4.349

Voortgezet onderwijs		Ontwikkeling leerlingenaantallen				
School	Kern	2019	2020	2025	2030	2035
Beukerode (VSO)	Doorn	135	132	127	126	127
SG Schoonoord	Doorn	253	244	225	227	231
Revis Lyceum	Doorn	1.562	1.540	1.475	1.487	1.503
SG Maarsbergen	Maarsbergen	398	386	366	372	381
De Sprong (VSO)	Maarsbergen	36	35	33	32	33
Totaal voortgezet onderwijs		2.384	2.337	2.226	2.244	2.275

Aanvullende opmerkingen bij leerlingenprognose:

- Sterrenbos is een startende school. De school zal wellicht in de toekomst sneller gefaseerd groeien dan in bovenstaande is aangegeven. Gezien de nog beschikbare ruimte in sporthal de Ploeg zou een grotere groei dan in deze bijlage geprognostiseerd is, geen knelpunten opleveren.
- Bartimeus de Bosschool maakt gebruik van een eigen speellokaal. Omdat het geen volwaardige gymzaal is, is deze niet in het onderzoek meegenomen.
- VSO de Sprong valt onder een nieuw bestuur, Pluryn. Het terrein Valkenheide zal in de toekomst naar alle waarschijnlijkheid meer bewoners krijgen, waardoor het leerlingenaantal van de Sprong mogelijkerwijs zal toenemen. De verwachting is dat binnen een aantal jaar een stabiel leerlingenaantal van 100 wordt bereikt. De school beschikt over een eigen gymzaal die zij kunnen gebruiken voor het geven van bewegingsonderwijs. Afhankelijk van de wensen en eisen van de school kan de groei wellicht opgevangen worden in deze gymzaal.

Bijlage 7 Afstand scholen – binnensportaccommodaties

Ontwikkeling klokurenbehoefte	Kern	Gym locatie	Loopafstand		huidig gebruik	Toekomstige behoefte in klokuren			
			meter	min		2020	2025	2030	2035
Primair onderwijs									
De Regenboog	Amerongen	De Ploeg	0	0	10	9,0	9,0	9,0	9,0
Wilhelmina	Amerongen	De Ploeg	700	9	5	6,0	6,0	6,0	6,0
Vrije school Sterrenbos	Amerongen	De Ploeg	130	2		1,5	3,0	1,5	1,5
Bartimeus De Bosschool (SO)	Doorn	Eigen gymzaal	0	0		[17,3]	[17,3]	[17,3]	[17,3]
De Sterrenboog	Doorn	Van der Leelaan	800	10	7	6,0	7,5	9,0	9,0
De Wijngaard	Doorn	Steinheim	1.100	13	6	4,5	6,0	6,0	6,0
Gisbertus Voetius	Doorn	Steinheim	350	4	3	3,0	4,5	4,5	4,5
De Sterrenboog	Doorn	Van der Leelaan	800	10	7	6,0	7,5	9,0	9,0
OBS Kameleon	Doorn	Van der Leelaan	0	0	13	10,5	12,0	13,5	13,5
Daltonschool Nicolaas	Doorn	Van der Leelaan	1.000	13	8,0	9,0	10,5	12,0	12,0
Vrije school De Vuurvogel	Driebergen-Rijsenburg	Hoenderdaal	350	4,0	7,0	10,5	12,0	12,0	10,5
CBS De Kring, locatie Sparrenlaan	Driebergen-Rijsenburg	Hoenderdaal	1.300	16,0	5,0	6,0	7,5	7,5	6,0
CBS De Kring, locatie Akkerweg	Driebergen-Rijsenburg	De Kring	0	0,0	5,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Chr. basisschool Coolsma	Driebergen-Rijsenburg	De Kring	850	11,0	9,5	10,5	10,5	10,5	10,5
De Ontdekkingsreis	Driebergen-Rijsenburg	De Uilenburcht	450	6,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
De Uilenburcht	Driebergen-Rijsenburg	De Uilenburcht	0	0,0	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5
Valkenheuvel	Driebergen-Rijsenburg	De Uilenburcht	450	6,0	6,0	4,5	4,5	6,0	6,0
De Zonheuvel	Driebergen-Rijsenburg	De Uilenburcht	300	4,0	12,0	10,5	10,5	10,5	10,5
OBS Dolfijn	Driebergen-Rijsenburg	Weidestraat	250	3,0	12,0	12,0	13,5	13,5	13,5
De Hoeksteen	Leersum	De Binder	850	10,0	7,5	9,0	9,0	9,0	7,5
De Schakel	Leersum	De Binder	450	5,0	7,5	7,5	7,5	7,5	6,0
OBS Meander	Leersum	De Binder	350	4,0	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
De Ladder	Maarn	De Twee Marken	350	4,0	7,5	7,5	9,0	9,0	7,5
De Meent	Maarn	De Twee Marken	0	0,0	5,0	7,5	7,5	7,5	7,5
Merseberch	Maarsbergen	De Twee Marken	2.500	31,0	1,5	3,0	3,0	3,0	3,0
De Wegwijzer	Overberg	Haarweg / de Hucht	210	3,0	3,0	3,0	4,5	4,5	4,5
Totaal basisonderwijs		Behoeftte in klokuren				171,0	189,0	195,0	187,5
		Behoeftte in gymzalen (o.b.v. 26 klokuren)				6,6	7,3	7,5	7,2

Ontwikkeling klokurenbehoefte	Kern	Gym locatie	Loopafstand		huidig gebruik	Toekomstige behoefte in klokuren			
Voortgezet onderwijs									
Beukenrode (VSO)	Doorn	Gymzaal Beukenrode	0	0	35	42,8	40,5	40,5	40,5
SG Schoonoord	Doorn	Steinheim	1.200	15	25	23,2	21,4	21,6	22,0
Revijs Lyceum	Doorn	Gymzaal Revijs Lyceum	0	0	80	120,0	115,1	116,1	117,3
SG Maarsbergen	Maarsbergen	Gymzaal SG Maarsbergen	0	0	67	45,8	43,4	44,1	45,2
De Sprong (VSO)	Maarsbergen	Valkenheide	0	0	18	11,3	11,3	9,0	6,0
Totaal voortgezet onderwijs		Behoeftte in klokuren				243,1	231,7	231,3	231,0
		Behoeftte in gymzalen (o.b.v. 35 klokuren)				6,9	6,6	6,6	6,6

Bijlage 8 Uitgangspunten accommodaties

Uitgangspunten buitensport

1. Buitensportaccommodaties worden multifunctioneel gebruikt. Er wordt gestreefd naar een optimale sportieve en maatschappelijke benutting door zowel sportverenigingen, onderwijsinstellingen als ook inwoners uit de buurt.
2. Buitensportaccommodaties voldoen aan NOG*NSF/VSG-capaciteits- en kwaliteitsnormen en NEN-conditienormen. De gemeente behoudt het recht om hier gemotiveerd van af te wijken.
3. Bij een structurele (meerjarige) overbezetting op basis van NOC*NSF/VSG-capaciteitsnormen wordt in samenspraak met sportverenigingen en -stichtingen gezocht naar een passende oplossing gemeente breed.
4. Er worden geen nieuwe buitensportlocaties gerealiseerd. Een eventuele bijstelling van tennis, korfbal, voetbal en hockeycapaciteit wordt gerealiseerd op de huidige buitensportlocaties.
 - a. Hockey in Driebergen, Doorn, Maam en Amerongen;
 - b. Voetbal in Driebergen, Doorn, Maam, Leersum en Amerongen;
 - c. Korfbal in Driebergen, Doorn en Amerongen;
 - d. Tennis in Driebergen (2), Doorn, Maarn, Leersum en Amerongen;
 - e. Rugby in Driebergen;
 - f. Schaatsen in Doorn.
5. De gemeente is verantwoordelijk voor realisatie, renovatie en (groot) onderhoud aan direct sportgebonden basisvoorzieningen bij voetbal, hockey, rugby en korfbal.
6. De navolgende sportvoorzieningen worden aangemerkt als direct sportgebonden basisvoorzieningen:
 - a. Wedstrijd- en trainingsvelden:
 - i. Tennis: gravelbanen;
 - ii. Voetbal:
 - Wedstrijdveld: natuurgras
 - Trainingsveld: natuurgras
 - Wedstrijd- en trainingsveld: kunstgras
 - iii. Korfbal: kunstgras;
 - iv. Hockey: kunstgras zand ingestrooid;
 - v. Rugby: natuurgras
 - b. Veld verlichting (traditioneel);
 - Meerkosten LED-verlichting 50/50 gemeente/sport
 - c. Hekwerken;
 - d. Sport specifieke terreininrichting zoals: ballenvangers, leunhekken en dug-outs.
7. Investerings in realisatie, renovatie en (groot) onderhoud aan niet direct sportgebonden basisvoorzieningen (zoals bijvoorbeeld: kantine- en clubruimtes, was- en kleedlokalen, tribunes, opslagruimtes et cetera) vormen een eigen verantwoordelijkheid van sportverenigingen en stichtingen.
8. Meer investeringen in de realisatie, renovatie en (groot) onderhoud aan buitensportvoorzieningen van hoger dan directe sportgebonden basisvoorzieningen (zoals bijvoorbeeld een hogere kwaliteit kunstgrasveld), vormen een primaire verantwoordelijkheid van sportverenigingen en stichtingen.
9. Tennisverenigingen zijn volledig verantwoordelijk voor het (groot) onderhoud bij tennisparken. De kosten voor renovatie van tennisbanen en parkinrichting worden op 50/50 basis gedeeld met de gemeente. De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte inclusief de hekken.
10. De Doornse IJclub is volledig verantwoordelijk voor het (groot) onderhoud van de ijsbaan (schaatsen en skeeleren) in Doorn. De kosten voor renovatie/vervanging worden op 60/40 basis gedeeld door respectievelijk de gemeente en de IJclub.
11. Buitensportaccommodaties en -voorzieningen zijn duurzaam.

Uitgangspunten binnensport

1. Multifunctioneel gebruik van binnensportaccommodaties door sport en onderwijs vormt een harde voorwaarde. Bij voorkeur vervullen binnensportaccommodaties tevens een wijk/ buurt functie.
2. Binnensportaccommodaties voldoen aan VNG stichtingsnorm ^ 1.600 uur op jaarbasis), NOC*NSF en KVLO-kwaliteitseisen en NEN-conditienormen. De gemeente behoudt het recht om hier gemotiveerd van af te wijken.
3. Vanuit elke dorpskern zijn (tenminste kleine) binnensportaccommodaties goed bereikbaar.
4. Bijstelling van het aantal en soort grote binnensportaccommodaties (sportzaal en sporthal) geschiedt uitsluitend op basis van een integrale en gemeente brede analyse waarbij (tenminste) rekening wordt gehouden met:
 - a. Kwaliteit en functionaliteit van alle grote binnensportaccommodaties in Utrechtse Heuvelrug;
 - b. Kosten (eenmalig en structureel);
 - c. Bezettingsgraad vanuit zowel onderwijs als sportverenigingen bij alle binnensportaccommodaties in Utrechtse Heuvelrug;
 - d. Goede bereikbaarheid voor het onderwijs.
5. Het beheer, onderhoud en exploitatie van binnensportaccommodaties vormt geen (primaire) taak van de gemeente maar van private partijen vanuit sport, onderwijs of anderszins. Hierbij worden de navolgende uitgangspunten gehanteerd:
 - a. wettelijke en gemeentelijke kwaliteitseisen;
 - b. afdoende controle instrumentarium t.b.v. gemeente.
6. Binnensportaccommodaties en -voorzieningen zijn duurzaam.
7. Tijdelijke, semipermanente of monofunctionele binnensportvoorzieningen vormen geen verantwoordelijkheid van de gemeente.

Uitgangspunten zwembaden

1. Zwembaden worden multifunctioneel gebruikt. Er wordt gestreefd naar een optimale maatschappelijke (specifieke doelgroepen en recreatief), sportieve en eventueel onderwijskundige benutting.
2. Een zwembad vormt in principe een gemeentelijke voorziening. Voor zwemmen in Utrechtse Heuvelrug kun je terecht in:
 - a. Driebergen (de Zwoer)
 - b. Leersum (het Bosbad)
 - c. Doorn (Woestduin)
3. Het beheer, (groot) onderhoud en exploitatie van zwembaden vormt geen (primaire) taak van de gemeente maar van private partijen vanuit sport of anderszins. Hierbij worden de navolgende uitgangspunten gehanteerd:
 - a. wettelijke en gemeentelijke kwaliteitseisen;
 - b. keurmerk veilig en schoon;
 - c. afdoende controle instrumentarium t.b.v. gemeente;
4. Zwembaden en -voorzieningen zijn goed bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar ook voor mensen met een beperking.

Aan: Gemeente Utrechtse Heuvelrug
Van: Laura Sandwijk
Betreft: Addendum op rapport 'Capaciteitsonderzoek binnen- en buitensportaccommodaties'
Datum: 5 januari 2021

In september 2019 heeft Synarchis opdracht gekregen voor het uitvoeren van een capaciteitsonderzoek voor de binnensport- en buitensportaccommodaties (incl. zwembaden) in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode oktober 2019 tot januari 2020. In april is de rapportage van het onderzoek via het Heuvelrug Sportinitiatief (HSI) gedeeld met de bij de HSI aangesloten verenigingen. De reacties van verenigingen zijn verwerkt in de definitieve rapportage (juli 2020).

Op 23 november jl. is tijdens de algemene ledenvergadering van de HSI een toelichting op het capaciteitsonderzoek gegeven. Verenigingen zijn vervolgens op verzoek van HSI nogmaals in de gelegenheid gesteld om te reageren op het onderzoek. Tevens is toegezegd om – waar nodig – opmerkingen / aanvullingen van verenigingen op het onderzoeksrapport vast te leggen in een addendum op het definitieve rapport.

De reacties leiden tot de volgende nuanceringen op het onderzoeksrapport:

Aanvullende zaalbehoefte SV Spirit

Pagina 36: SV Spirit heeft gedurende het gehele jaar behoefte aan aanvullende *betaalbare* zaalcapaciteit (en dus niet alleen in het winterseizoen).

Opmerkingen VV Enervo

In aanvulling op het rapport heeft VV Enervo de volgende opmerkingen gemaakt:

- VV Enervo onderschrijft dat de kwaliteit van sporthal Steinheim matig tot slecht is. Niet alleen de economische levensduur van de accommodatie is verstreken, ook de sociale en hygiënische levensduur is te einde.
- VV Enervo is een volleybalvereniging in Driebergen en Doorn, derhalve heeft de vereniging in beide kernen voldoende trainings- en speelruimte nodig. De vereniging herkent zich in het knelpunt dat er in het winterseizoen in de sporthallen in Driebergen een tekort aan zaalcapaciteit is.
- VV Enervo heeft als verenigingsambitie om met plezier volleyballen op niveau mogelijk te maken. De sporttechnische ambities lopen van 1e klasse/promotieklasse niveau (Nevobo-compitie) tot recreatief op meerdere niveaus. Alleen meetrainingen kan ook en er is de komende jaren beleidsspeerpunt gemaakt van jeugdvolleybal.

Gebruik De Twee Marken

Het capaciteitsonderzoek geeft een beeld van de behoefte aan sportaccommodaties. Vanuit dit perspectief hebben we de behoefte aan sportaccommodaties in Maarn/Maarsbergen in beeld gebracht. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de noodzakelijke behoefte aan zaalcapaciteit voor het bewegingsonderwijs van de basisscholen en de behoefte op basis van het gebruik door sportverenigingen. Bij gebruik door sportverenigingen is o.a. gekeken naar het feitelijke gebruik (in uren per week, in het zomer en winterseizoen) en de vereiste afmetingen van de zaal (op basis van normen van de sportbonden). Op basis van deze gegevens is geconstateerd dat voor het voorzien in de behoefte voor bewegingsonderwijs volstaan kan worden met 1 gymzaal en dat er slechts voor een beperkt deel van het gebruik een sporthal (in afmeting) noodzakelijk is. Redenerend vanuit behoefte aan sportaccommodaties constateren wij daarom dat volstaan kan worden met een gymzaal of sportzaal in Maarn.

Dat de huidige sporthal ook gebruikt wordt voor andere – niet sportgerelateerd – maatschappelijke activiteiten is tevens benoemd in het rapport. Het is echter een gemeentelijke (politiek) afweging om te bepalen in hoeverre er bereidheid is om bij vervangen van de accommodatie in deze behoefte te gaan voorzien.

Correctie veldcapaciteit voetbalverenigingen

Correctie op aanwezige veldcapaciteit SVMM

SVMM beschikt over de volgende voetbalvelden:

- 1 kunstgrasveld (wedstrijd + training)
- 1 natuurgrasveld (wedstrijd, zonder verlichting)
- 1 natuurgrasveld (training, met verlichting)

Het trainingsveld / pupillenveld wordt niet meer gebruikt en niet langer onderhouden. De correctie in de aanwezige veldcapaciteit in aangepast in onderstaande tabel 7 en de conclusies zijn hierop aangepast.

Correctie op aanwezige veldcapaciteit DVSA Amerongen

DVSA beschikt over de volgende veldcapaciteit:

- 1 kunstgrasveld (wedstrijd + training)
- 2 natuurgrasvelden (wedstrijd)
- 1 trainingsveld

De correctie in de aanwezige veldcapaciteit in aangepast in onderstaande tabel 7 en de conclusies zijn hierop aangepast.

Tabel 7: Capaciteitsberekening voetbal o.b.v. teamindeling 2019-2020

Capaciteitsberekening voetbal										
Vereniging	Kern	Wedstrijdvelden					Trainingsvelden			
		Beschikb. capaciteit		Berekende behoefte	Saldo		Beschikb. capaciteit		Berekende behoefte	Saldo
		Kunst-gras	Natuur-gras		Onafger.	Afgerond	Kunst-gras	Natuur-gras		
DVSA	Amerongen	1	2	1,4	1,6	1	1	1	1,0	1
DEV	Doorn	1	2	2,4	0,6	0	1	1	1,5	0,5
FC Driebergen	Driebergen	3	1	3,9	0,1	0	3		2,5	0,5
V.V. HDS	Leersum	1	1	2,1	-0,1	0	1	1	1,5	0,5
SVMM	Maarn	1	2	2,0	1,0	1	1		1,0	0
Totaal				11,8	2,2	2,0	7,0	4,0	7,5	2,5

Uit de capaciteitsberekening kan het volgende geconcludeerd worden:

- Gemeentebreed is er sprake van een beperkte overcapaciteit aan wedstrijd velden. Wanneer naar de afzonderlijke behoefte per vereniging wordt gekeken blijkt dat:
 - DVSA een overcapaciteit van afgerond 1 wedstrijd veld heeft;
 - SVMM Maarn een overcapaciteit van afgerond 1 wedstrijd veld heeft;
 - Bij HDS er sprake is van een lichte ondercapaciteit van 0,1 veld;
 - De overige drie voetbalverenigingen hebben de mogelijkheid om te groeien binnen de capaciteit aan wedstrijd velden
- Gemeentebreed is volgens de richtlijnen sprake van een overcapaciteit aan trainingsvelden. De KNVB geeft hierover wel aan dat het aantal benodigde trainingsvelden een indicatie is die uitgaat van een gemiddeld aantal uren training per team inclusief trainingen op de woensdagmiddag. Als verenigingen vaker trainen of geen trainingen op de woensdagmiddag geven, kan de daadwerkelijke behoefte daarom afwijken. Het natuurgras trainingsveld bij SVMM is niet langer in gebruik en wordt niet langer onderhouden de gemeente. Dit trainingsveld is daarom niet meegenomen in de capaciteitsberekening.
- Op basis van de indicatie van benodigde trainingsvelden kan bij DVSA het natuurgras trainingsveld in zijn geheel vervallen. De aanwezigheid van een kunstgrasveld, dat naast gebruik voor wedstrijden, ook gebruikt wordt voor de trainingen, volstaat. Op het sportpark De Burgwal is nog een trainings / pupillenveld van DVSA aanwezig. Dit veld wordt niet langer gebruikt door de vereniging en wordt door de gemeente minimaal onderhouden. Ook dit veld kan volledig komen te vervallen.
- DEV Doorn ervaart organisatorische beperkingen bij het inplannen van trainingen. Op doordeweekse dagen maakt een BSO tot 18.30 uur medegebruik van het veld. Dit staat op gespannen voet met het relatief groot aandeel jeugdleden.

Toevoeging op capaciteitsberekening hockey (tabel 9)

Uit de capaciteitsberekening van HC De Haaskamp blijkt dat de vereniging een overcapaciteit van 0,3 veld heeft. In praktijk wordt het veld, als gevolg van medegebruik door korfbalvereniging Hemur Enge volledig benut.

Met betrekking tot de herkomst van de leden is door HC De Haaskamp aangegeven dat circa 20% van haar leden afkomstig is vanuit omliggende gemeenten, dit is meer dan het in figuur 13 weergegeven gemiddelde voor buitensportverenigingen. In de demografische ontwikkeling is enkel de ontwikkeling in de gemeente Utrechtse Heuvelrug in beeld gebracht.

Correctie op veldbelijning kunstgrasveld in gebruik door Hemur Enge

Hemur Enge maakt gebruik van het kunstgrashockeyveld. Dit veld beschikt over de benodigde belijning voor korfbal. De afmeting is echter gebaseerd op verouderde afmetingen voor korfbalvelden. Een oplossing hiervoor kan mogelijk gevonden worden bij de geplande aanleg van kunstgrasvelden voor de korfbal.